

377.14044

25564

1.3

ผลของการใช้ชุดการแนะนำที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย
อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ปริญญาโท

ของ

บุณลักษณ์ อึ้งกัยพงษ์

- 5 ๒๕๖. 2537.

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2536

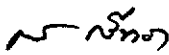
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ 53774

188153

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
จิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

.... กรรมการ

(รศ.ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(รศ.กมลรัตน์ กรีทอง)

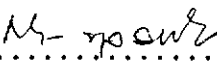
.... กรรมการ

(รศ.ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

.... คณะกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(พศ. พรหมธิดา แสนคำเครือ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 3 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์
กมลรัตน์ กรีทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ กรรมการสอบ
ปริญญานิพนธ์และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ได้กรุณาให้คำชี้แนะที่มีคุณค่า
ยิ่งในการทําวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
เมตตาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.
คมเพชร จิตรศุภกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและอาจารย์โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย ที่กรุณาให้ความ
ช่วยเหลือ สนับสนุนตลอดจนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้วยดี และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย ปีการศึกษา 2536 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็น
อย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์เบญจวรรณ อึ้งชัยพงษ์ อาจารย์สุธีวรรณ อึ้งชัยพงษ์ อาจารย์บุญขึ้น
สุภาพ และคุณบุญรัตน์ จินะวงษ์ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการวิจัยครั้งนี้มาโดย
ตลอด

ขอขอบคุณอาจารย์ศราวุธ วงศ์ทอง อาจารย์เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์โสภา มะเครือสี
พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ จิตวิทยาการแนะแนวทุกคน และเจ้าหน้าที่สำนักบริการคอมพิวเตอร์ที่เป็น
กำลังใจและมีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ คุณครู อาจารย์
และบูชาพระคุณทุกท่านที่ให้การศึกษอบรมและช่วยเหลือจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา
ตราบเท่าทุกวันนี้

บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์

บริษัทยาพัฒนาภัณฑ์ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

"เงินงบประมาณแผ่นดิน"

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว	11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	24
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์	43
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	56
	การดำเนินการทดลอง	60
	วิธีดำเนินการทดลอง	61
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	68
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	68
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	69
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	69
วิธีดำเนินการทดลอง	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	71
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก	89
ภาคผนวก ข	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย	218

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น แบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก	35
2 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design	61
3 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่ม ทดลองก่อนและหลังจากการใช้ชุดการแนะแนว	65
4 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่ม ควบคุมก่อนและหลังจากการสอนแบบปกติ	66
5 เปรียบเทียบความแตกต่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ภายหลัง การทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวและ นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ.....	67
6 แสดงโครงสร้างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์..	100
7 เฉลยคะแนนของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ .	101
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์	102
9 แสดงคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่ม ทดลองก่อนและหลังการทดลอง	103
10 แสดงคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่ม ควบคุมก่อนและหลังการทดลอง	104

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรของประเทศนั้น ๆ การพัฒนาประชากรให้มีคุณค่า จึงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทั้งปวง ซึ่งสอดคล้องกับที่ สนธิยา ฉัตรมาศ (2532 : 4) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า คือ ประชากรของประเทศนั้น ๆ จริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชากรที่มีคุณลักษณะ และมีนิสัยที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศใดมีประชากรมีจริยธรรมสูง เช่น มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต ประเทศนั้นก็จะมีการพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปลูกฝังจริยธรรมให้กับประชากร จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยของเรา ฉะนั้น การศึกษาจึงควรเน้นจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพราะถ้าจัดการศึกษาด้านจริยศึกษาให้ได้ผลตามจุดหมายแล้ว ด้านอื่นๆ ก็จะติดตามไปด้วย (มนัส รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. 2521 : 13)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จริยธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งประการหนึ่ง ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ด้วยพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสเนื่องในวโรกาสฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี เมื่อวันที่จันทร์ที่ 5 เมษายน 2526 ณ ห้องสนามหลวง ทรงกล่าวถึงคุณธรรมที่ควรปฏิบัติเพื่อประเทศชาติ 4 ประการ คือ...

... ประการที่ 1 การรักษาความซื่อ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม

ประการที่ 2 รู้จักข่มใจตนเองให้ปฏิบัติต่อความซื่อ และความดีนั้น

ประการที่ 3 อุตุน อุตกลั่น อุดออม ไม่ประพฤติล่วงความซื่อสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุผล

ประการใด

ประการที่ 4 รู้จักละวางความชั่ว และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง...

จากคุณธรรม 4 ประการนี้ จะเห็นได้ว่า พระราชาธิบดี ได้เน้นความซื่อสัตย์เป็นประการแรก ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝัง และบำรุงให้เจริญงอกงามโดยทั่วไปแล้วจะช่วยให้ประเทศชาติเกิดความสุขความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไป ดังประสงศ์ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2529 : 42)

เมื่อพิจารณาสังคมไทยปัจจุบันจะเห็นว่า ประชากรไทยส่วนหนึ่งขาดความซื่อสัตย์ ดังที่สมพันธ์ เตชะอธิก (2531 : 9) ได้กล่าวถึงปัญหาสังคมไทยขาดความตรงไปตรงมาไว้ว่า อาชีพข้าราชการไทยนั้นไม่มีรายได้เสริม บางคนใช้การคอร์รับชั่นเป็นรายได้เสริมมาใช้จ่ายในชีวิต สิ่งที่คุณในวงข้าราชการแสดงออก คือ ความไม่รู้จักพอของตนเอง ดังตัวอย่างตำแหน่งราชการต่าง ๆ เช่น ตำรวจหารายได้เสริมด้วยการรีดไถและอาศัยกฎระเบียบเป็นเครื่องมือหากิน, ป่าไม้หากินกับป่า, พนักงานที่ดินหากินกับที่ดินของราษฎร, เจ้าหน้าที่ทะเบียนต่าง ๆ ในอำเภอหากินพิเศษกับการคัดลอกข้อความให้ผิด ๆ ถูก ๆ หรือเรียกค่าน้ำร้อนน้าชา เพื่อทำให้เสร็จเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกัญญา คงครนทร์ (2534 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันนี้ใคร ๆ ก็พูดถึงความซื่อสัตย์ คาขวัญวันเด็กก็อยากทำให้เด็กไทยเป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์ หน่วยงานของราชการก็ต้องการให้ข้าราชการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ถึงกับตั้งหน่วยงานขึ้นป้องกัน และปราบปรามการคอร์รับชั่นในวงราชการ แสดงว่าความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่สำคัญในสังคม เพราะทำให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข งานเจริญก้าวหน้า ดังนั้นเราจึงควรพยายามปลูกฝังให้เด็กไทยมีคุณธรรมข้อนี้ให้ได้ เพราะเด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ถ้าเด็กวันนี้เป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์ ก็ทายได้ว่าเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ซื่อสัตย์ สังคมที่มีคนซื่อสัตย์อยู่มาก ๆ ก็จะสงบสุข

นอกจากใกรมวิชากร (2525 : 45) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ จึงได้กำหนดเป็นจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมหลักหนึ่งใน 8 ประการที่ควรรับเร่งพัฒนา ปลูกฝังและกระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 55) ได้เห็นความสำคัญของความซื่อสัตย์ โดยได้กำหนดจุดประสงค์ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง

พ.ศ.2533) ที่จะปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังนี้ "...มีความเสียสละ สามัคคี มีวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญู กตเวทิตะ รักการทำงาน เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย"

ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาของนักเรียนโรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์ ได้แก่ ลอกงานเพื่อนหรือทำให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้ ร้อยละ 89.73 ไม่ยอมรับผิดชอบจากการกระทำของตน ร้อยละ 80.82 พูดปด ร้อยละ 89.04 ลักขโมย ร้อยละ 76.03 เอาเปรียบผู้อื่น ร้อยละ 76.03 ไม่ตรงต่อเวลา ร้อยละ 81.51 และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ร้อยละ 70.55 เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะนักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจน บิดามารดามีอาชีพรับจ้างรายวัน และทำการเกษตร ทำให้ไม่มีเวลาว่างให้กับครอบครัว การอบรมสั่งสอนและการปลูกฝังจริยธรรมจึงเป็นหน้าที่ของครู ซึ่งการสอนจริยธรรมที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีสอนแบบให้นักเรียนอ่านและจดจำเพื่อตอบคำถาม เด็กจึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ครูขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสอน ทำให้การสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ (2522 : 99) กล่าวว่า การปลูกฝังจริยธรรมให้ได้ผลต้องให้เด็กรู้จักคิดรู้จักใช้เหตุผลและการตัดสินใจด้วยตนเอง และโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 58 - 63) ได้ยืนยันไว้ว่าการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กให้บรรลุเป้าหมายมีวิธีการเดียวเท่านั้น คือ การสอนให้มีหลักการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะถ้ามีหลักการตัดสินใจทางจริยธรรมถูกต้องแล้ว จะทำให้สามารถแก้ปัญหาทางจริยธรรมของตนเองได้ หลักทางจริยธรรมนี้เรียกว่า ความสามารถในการใช้เหตุผลทางจริยธรรม และจากงานวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย" ของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันติก (2520 : 215) สรุปได้ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นลักษณะหนึ่งที่จะได้รับการส่งเสริม และยังเห็นว่า การเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติของจริยศึกษาด้วย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความเห็นว่าควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งในช่วงต้น ๆ ของชีวิตเด็ก ควรจะได้รับการปลูกฝังทางจริยธรรม

มากกว่าช่วงอื่น ดังกล่าวที่ว่า ไม้ก่อนตัดง่าย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีอายุโดยเฉลี่ย 11 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มคิดและตัดสินใจเองได้ รู้จักรับผิดชอบ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักเหตุผล และรับฟังความคิดของผู้อื่น มีความอยากรู้อยากเห็น ตลอดจนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้เร็ว (กรมวิชาการ. 2529 : 22) และในบรรดากลุ่มบุคคลที่ปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กนั้น ครูนับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะครูในระดับประถมศึกษา

การพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สามารถพัฒนาได้หลายวิธี ซึ่งกรมวิชาการ (2525 : 68) ได้เสนอแนะว่า การพัฒนาจริยธรรมนั้นควรจะผสมผสานวิธีการหลาย ๆ วิธีเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงคิดว่าชุดการแนะแนวเป็นวิธีหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้พัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ เพราะจากการศึกษาพบว่าชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยวิธีการของกระบวนการกลุ่มและอุปกรณ์ต่าง ๆ (จินตการณ์ อังสุวรรณาชาติ. 2525 : 5) นอกจากนี้ประเสริฐ วิเศษกิจ (2524 : 2) ได้กล่าวว่าชุดการแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนซึ่งสอดคล้องหลักการสอนจริยศึกษา เพราะเป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสร้างสถานการณ์จำลอง การอภิปราย เป็นต้น และจาง นีเยร ชวงโชติ (2527 : 12) ได้เสนอแนะว่าชุดการแนะแนวยังสามารถใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ภายหลังจากทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนว ครูระดับชั้นประถมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้ใช้ชุดการแนะแนวไปประกอบการสอน และพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีกรให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 39 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การใช้ชุดการแนะแนว

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วยคำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้และเครื่องมือวัด ได้แก่ แบบสอบถาม

1.2 โปรแกรมกิจกรรมเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

2. การใช้ชุดการแนะแนว หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายโดยวิทยากร และการฉายวิดีโอ พร้อมทั้งอุปกรณ์การสอนที่ใช้ ได้แก่ เอกสาร สไลด์ แผ่นภาพ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยมีวิธีการใช้ชุดการแนะแนวเป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องที่สอนตามจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้ในแต่ละเรื่อง

2.2. ขั้นดำเนินการ

ครูดำเนินการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายโดยวิทยากร และการฉายวีดิทัศน์ พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์การสอน ได้แก่ เอกสาร สไลด์ แผ่นภาพ โดยแต่ละครั้งใช้เทคนิค และอุปกรณ์ที่แตกต่างกันไป

2.3 ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปและครูสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้ในกลุ่มทดลอง

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้บรรยาย พร้อมสื่อประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร เทปบันทึกเสียง เปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ซักถาม และสรุป โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยมีขั้นตอน การสอนแบบปกติ ดังนี้

3.1 ขั้นนำ ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องที่สอนตามจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้ในแต่ละเรื่อง

3.2 ขั้นสอน

3.2.1 ครูอธิบายเกี่ยวกับหัวเรื่องในแต่ละครั้ง พร้อมสื่อประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร เทปบันทึกเสียง และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม

3.2.2 ให้นักเรียนเล่าพฤติกรรมต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของแต่ละครั้ง

3.3 ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องให้อภิปราย และครูสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้ในกลุ่มควบคุม

4. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างถูกต้องและตรงต่อความเป็นจริง ของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น และความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีรายละเอียดต่อไปนี้

- 4.1 ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่
  - 4.1.1 ไม่ลอกงานเพื่อน หรือทำให้เพื่อนหรือญาติช่วยทําให้
  - 4.1.2 ยอมรับผิดจากการกระทำของตน
- 4.2 ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่
  - 4.2.1 ไม่พูดปด
  - 4.2.2 ไม่ลักขโมย
  - 4.2.3 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- 4.3 ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่
  - 4.3.1 ตรงต่อเวลา
  - 4.3.2 ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ

5. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผลเพื่อเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในขณะนั้น ในด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก 6 ชั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นที่ 1 ยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยใช้การให้รางวัลและการลงโทษเป็นเครื่องตัดสินใจว่าการกระทำนั้นดีหรือเลว ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ถ้าได้รับการลงโทษ เช่น เมื่อทานแล้วถูกตำรวจจับ หรือ คนอื่นตำหนิติเตียน เขาจะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

ชั้นที่ 2 ยึดหลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยใช้ความพอใจของตนเองเป็นหลักในการตัดสินใจกระทำ และต้องการได้รับรางวัลจากผู้อื่น เช่น เมื่อทานแล้ว ได้รับคำชมเชยหรือสิ่งตอบแทนอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 ยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (Good boy Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยตัดสินจากการพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่คนดีควรกระทำ หรือ เป็นสิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่ปฏิบัติกัน เขาก็จะปฏิบัติเช่นนั้น เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของกลุ่ม เช่น ทำทาน เพราะเป็นสิ่งที่คนอื่น ๆ ปฏิบัติกันและเห็นว่าดี ไม่โกหกเพราะคนอื่นเห็นว่าไม่ดี

ขั้นที่ 4 ยึดหลักการทำตามหน้าที่และระเบียบของสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยพิจารณาจากสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ที่จะต้องรักษาระเบียบและกฎหมายของสังคมร่วมกัน เช่น ไม่ทำอะไรที่ผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว

ขั้นที่ 5 ยึดหลักการทำตามค้ำมั่นสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยพิจารณาจากข้อตกลงหรือสัญญาที่ได้ทำไว้กับผู้อื่น ไม่พยายามลิดรอนสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว มีความเคารพตนเอง และต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนเองด้วย เช่น ตำรวจจับกุมผู้ร้ายเพราะถ้าขึ้นปล่อยไว้ย่อมนำความเดือดร้อนมาให้บุคคลอื่น ๆ อีก

ขั้นที่ 6 ยึดหลักการทำตามอุดมคติสากล (Conscience or Principle Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยพิจารณาตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตน ยึดเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้ที่เจริญแล้ว มีสายตาหรือความคิดเห็นที่กว้างไกลกว่ากลุ่มและสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ ยึดถือโลกบาล 2 คือ หิริ ความละอายแก่ใจตนเองในการที่จะทำชั่ว และมี โอตตัปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อบาป เพราะมีความเชื่อในหลักสากลที่ว่าความเลวนั้นถ้าบุคคลกระทำแล้วถึงแม้จะรอดพ้นไม่ถูกผู้ใดลงโทษ แต่โทษที่ได้รับก็คือ ผู้กระทำความเลวนั้นจะมีจิตใจต่ำลง เช่น เห็นว่าทุกชีวิตมีค่าไม่ว่าเป็นคนดี หรือคนเลว

การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ วัตถุประสงค์จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว
  - 1.1 ความหมายของชุดการแนะแนว
  - 1.2 วิธีสอนแนะแนว
  - 1.3 เทคนิคการแนะแนว
  - 1.4 ความหมายของชุดการสอน
  - 1.5 แนวคิดในการผลิตชุดการสอน
  - 1.6 การสร้างชุดการสอน
  - 1.7 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
  - 1.8 คุณค่าของชุดการสอน
  - 1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
  - 2.1 ความหมายของจริยธรรม
  - 2.2 ลักษณะทางจริยธรรม
  - 2.3 ความสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
  - 2.4 วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม
  - 2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
  - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์
  - 3.1 ความหมายของความซื่อสัตย์
  - 3.2 ประเภทของความซื่อสัตย์
  - 3.3 พัฒนาการความซื่อสัตย์
  - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

1.1 ความหมายของชุดการแนะแนว

วิลาวัลย์ บุณยวัฒน์ (2532 : 8) ได้ให้ความหมายชุดการแนะแนวว่า หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยจัดหาสื่อการสอนแบบประสม ได้แก่ วีดีโอเทป ภาพประกอบเอกสาร และใช้กระบวนการกลุ่มประกอบการสอน

นอกจากที่ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของชุดการแนะแนวแล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายของชุดการแนะแนวในลักษณะของชุดการแนะแนวอาชีพแตกต่างกัน ดังนี้

จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525 : 5) กล่าวว่า ชุดการแนะแนวอาชีพเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งประกอบด้วยวิธีการของกระบวนการกลุ่ม และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น เพื่อทดลองใช้แก้ปัญหาในการเลือกอาชีพ

กฤษณา จันทรวินาศ (2527 : 5) ได้กล่าวถึงชุดการแนะแนวอาชีพว่า เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับงานอาชีพที่สนใจ เป็นการเตรียมเยาวชนให้ออกไปสู่โลกของงานอาชีพได้อย่างมั่นใจ และเหมาะสม เป็นการเสริมย้ำความสนใจในอาชีพที่ตนเมื่ออยู่แล้วให้มีมากขึ้น

สมปอง สุขศุงคารกิติ (2530 : 5) ให้ความหมายไว้ว่า ชุดการแนะแนวอาชีพ หมายถึง ชุดการสอนที่สร้างขึ้นโดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุม เรื่องที่จะสอน

และจากมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนวในครั้งที่ 5/2531 ประจำปีภาคต้น ปีการศึกษา 2531 ลงวันที่ 27 กันยายน 2531 ในวาระที่ 3 ให้ข้อสรุปว่า "ชุดการแนะแนว" ควรจะต้องมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัด เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ เป็นต้น
2. โปรแกรมกิจกรรมเรื่อง... ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญชุดการแนะแนว ดังนี้
ชุดการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนมีรายละเอียด

ดังนี้

1. คู่มือครู ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีการใช้ และเครื่องมือวัดได้แก่ แบบสอบถามการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. โปรแกรมกิจกรรมเรื่องการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ และการประเมินผล

1.2 วิธีสอนการแนะแนว

ประเสริฐ วิเศษกิจ (2524 : 2) ได้เสนอแนะวิธีการสอนการแนะแนวไว้ ดังนี้

1. การบรรยายเนื้อหา และสาระสำคัญต่าง ๆ ตามหัวข้อที่เรียนในแต่ละครั้ง
2. การใช้เกม การเล่นต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเรียนเข้าใจ และมีความคิดกว้างไกลขึ้น
3. การอภิปราย การโต้วาที
4. การแสดงบทบาทสมมติ
5. การให้ชมภาพยนตร์ สไลด์
6. การปฏิบัติหรือเลียนแบบความจริง เช่น การฝึกการสัมภาษณ์บุคคลในอาชีพต่าง ๆ
7. การรายงานทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล
8. การใช้เทคนิคกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ

1.3 เทคนิคการแนะแนว

จาเนียร์ ชวงโชติ (2527 : 118 - 120) ได้เสนอแนะเทคนิคในการสอนแนะแนวไว้ดังนี้

1. จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก

2. กระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุดทั้งในด้านความคิด ความริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด และความรู้สึกที่ต้องการระบายออก
3. เปิดโอกาส กระตุ้น ย้ำยั่วให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้ แก้ปัญหา และปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด
4. กระตุ้น และย้ำยั่วให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมต่าง ๆ และมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ
5. ไม่ควรอย่างยิ่งในการสอนแบบปาร์กกา โดยครูพูดคนเดียว และนักเรียนจดเอา ๆ
6. ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือกัน มีความพยายามจะเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือกัน เห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
7. มีการนำเอาหลักการของกระบวนการกลุ่ม หรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) ตลอดจนเทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนได้ปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย
8. ครูผู้สอนแนะนำแนวควรมีสถูบันที่รายละเอียดต่าง ๆ ของการสอนไว้ทุกครั้ง
9. ในการสอนครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้แนวทางการสร้างชุดการแนะนำสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งชุดการแนะนำจะประกอบไปด้วยเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การบรรยายโดยวิทยากร การฉายวีดิทัศน์และสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย เอกสาร สไลด์ แผ่นภาพ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

การสร้างชุดการแนะนำของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอน มาเป็นพื้นฐานในการสร้าง ทั้งนี้เพราะชุดการสอนเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอนและหัวเรื่อง เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 ความหมายของชุดการสอน

ฮุสตัน และคนอื่น ๆ (Houston and others. 1972 : 10 - 15) กล่าวว่าชุดการสอนเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่เป็นสื่อกลางให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ชุดการสอนจะมีรูปแบบต่าง ๆ กันออกไป แต่จะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 5 ส่วน คือ คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย การประเมินผลเบื้องต้น การกำหนดกิจกรรม และการประเมินผลครั้งสุดท้าย

แคปเฟอร์ และแคปเฟอร์ (Kapfer and Kapfer. 1972 : 3 - 10) ให้ความหมายของชุดการสอนว่า เป็นรูปแบบของการสื่อความหมายระหว่างครูกับนักเรียน ประกอบด้วยคำแนะนำให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมาย การรวบรวมเนื้อหาที่นำมาสร้างชุดการสอนนั้น ได้จากขอบข่ายความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนรู้ และเนื้อหานั้นจะต้องถูกต้อง ชัดเจน ที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายของการเรียนการสอน

กอร์ดอน (Gordon. 1973 : 10) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นชุดของวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ความมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 55) ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า หมายถึงสื่อการสอนประสมที่จัดอย่างมีระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์ที่จัดให้ในแต่ละหน่วย เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

วาสนา ชาวหา (2522 : 55) ให้ความหมายของชุดการสอนว่า หมายถึง การใช้สื่อประสมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจัดเป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง

นอกจากนี้ นवलนง มังตรีสรรค์ (2530 : 5) กล่าวว่าชุดการสอน หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวข้อ เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย และเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนประกอบด้วยคำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน คู่มือครู และคู่มือนักเรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึงสื่อการสอนที่ประสมกันหลาย ๆ วิธี นำมาจัดเป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย โดยจัดเป็นชุด ซึ่งในแต่ละชุดจะมีคำชี้แจงในการใช้

1.5 แนวคิดในการผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา ลินสกุล (2521 : 103 - 135) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการผลิตชุดการสอน ดังต่อไปนี้

1. การพยายามเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนไปจากเดิมที่ครูเคยยึดเป็นหลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อมาใช้ให้ตรงกับเนื้อหา ประสบการณ์ ในหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองหรือเรียนร่วมกับกลุ่ม จากชุดการสอนนี้ผู้สอนจะช่วยเหลือชี้แจงแนวทางให้เมื่อผู้เรียนมีปัญหา

2. การใช้วัสดุอุปกรณ์ เป็นการใช้สื่อการสอน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ

3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเอง นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ผูกการรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

4. กระบวนการเรียนรู้ เป็นการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน

5. การจัดสภาพการเรียนรู้ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง ทราบผลการตัดสินใจหรือการทำงานของตนเองว่าผิดหรือถูกได้ทันที มีการเสริมแรงทางบวก อันจะทำให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก และนักเรียนได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสามารถและความสนใจของนักเรียน

1.6 การสร้างชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 89 - 91) กล่าวว่าสื่อการสอนเป็นระบบการนำวัสดุอุปกรณ์ (เครื่องมือ) และวิธีการ (กิจกรรม) มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การจัดสื่อการสอนให้อยู่ในรูปแบบ "ชุดการสอน" ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรม การใช้สื่อการสอนที่เริ่มจะมีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับ มีหลักเกณฑ์วิธีการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง
4. กำหนดมานทัศน์และหลักการ มานทัศน์และหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาร และหลักเกณฑ์ที่สำคัญเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปและเชิงพฤติกรรม ที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือก และผลิตสื่อการสอน ซึ่ง "กิจกรรมการเรียนรู้" หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ทำให้ผู้เรียนปฏิบัติ
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบเกณฑ์ (Criterion Test) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับ "หัวเรื่อง" และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยแยกไว้เป็นหมวดหมู่ตามลำดับหัวเรื่อง
9. ทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบรรลุผล
10. นำชุดการสอนไปใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 193 - 198) กล่าวถึงหลักการจัดทำชุดการสอนว่ามีลำดับขั้นตอนการผลิตชุดการสอน ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาทั้งหมดอย่างละเอียดว่าจะมุ่งเน้นให้เกิดหลักการของการเรียนรู้อะไรบ้างให้กับผู้เรียน วิชาที่ได้ทำการศึกษาหาวิเคราะห์แล้วมาแบ่งเป็นหน่วยของการเรียนการสอน ในแต่ละหน่วยนั้นจะมีหัวข้อเรื่องย่อย ๆ รวมอยู่และควรคำนึงถึงการแบ่งหน่วยการเรียนการสอนของแต่ละวิชานั้น ควรจะเรียงลำดับขั้นของเนื้อหาสาระให้ถูกต้องว่าอะไรเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ก่อน อันเป็นพื้นฐานตามขั้นตอนของความรู้และลักษณะธรรมชาติในวิชานั้น
2. เมื่อศึกษาเนื้อหาสาระและแบ่งหน่วยการเรียนการสอนได้แล้วจะต้องพิจารณาตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งว่า จะทำชุดการสอนแบบใด โดยคำนึงถึงข้อกำหนดว่า ผู้เรียนคือใคร จะทำอะไรกับผู้เรียน จะทำกิจกรรมอย่างไร และจะทำได้คืออย่างไร สิ่งเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์กำหนดการเรียน
3. กำหนดหน่วยการเรียนการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาตามชั่วโมงที่กำหนดโดยคำนึงว่าเป็นหน่วยที่น่าสนใจ น่าเรียนรู้ แก่ผู้เรียน หาสื่อการเรียนได้ง่าย ศึกษาวิเคราะห์ให้ละเอียดถึงหลักการหรือความคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ที่รวมอยู่ในหน่วยการเรียนการสอนนั้น โดยพยายามดึงเอาแก่นของหลักการเรียนรู้ออกมาให้ได้
4. กำหนดความคิดรวบยอด ความคิดรวบยอดที่กำหนดนั้นจะต้องสอดคล้องกันกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปแนวความคิดและหลักเกณฑ์ที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน
5. จุดประสงค์การเรียน การกำหนดจุดประสงค์การเรียนจะต้องให้สอดคล้องกับความความคิดรวบยอด โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมการตรวจสอบ จุดประสงค์การเรียนแต่ละข้อให้ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาสาระของการเรียนรู้
6. การวิเคราะห์งาน คือการนำจุดประสงค์การเรียนแต่ละข้อมาทำการวิเคราะห์งาน เพื่อหากิจกรรมการเรียนการสอน แล้วจัดลำดับกิจกรรมการเรียนให้เหมาะสมถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ละข้อ

7. เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนของแต่ละข้อให้เกิดการประสมกลมกลืนของการเรียนการสอน นักกิจกรรมการเรียนแต่ละข้อที่ทำการวิเคราะห์และเรียงลำดับกิจกรรมไว้แล้วทั้งหมด นำมาหลอมรวมเป็นกิจกรรมการเรียนขั้นที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียน โดยคำนึงถึงพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน (Entering Behavior) วิธีดำเนินการให้เกิดการเรียนการสอนขึ้น (Instruction Procedures) ตลอดจนการติดตามผล และการประเมินผลพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาเมื่อมีการเรียนการสอนแล้ว (Performance Assessment)

8. สื่อการเรียน คือ วัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องกระทำ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องจัดทำขึ้นและจัดทำไว้ให้เรียบร้อย ถ้าสื่อการเรียนเป็นของที่ใหญ่โต หรือมีคุณค่า จะต้องจัดเตรียมมาก่อน จะต้องเขียนบอกไว้ให้ชัดเจน ในคู่มือครู เกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนว่า จะไปจัดทำได้ที่ใด เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องบันทึกเสียง และสิ่งที่เก็บไว้ไม่ได้ทนทาน เพราะเกิดการเน่าเสีย เช่น ใบไม้ พืช สัตว์ เป็นต้น

9. การประเมินผล คือ การตรวจสอบดูว่า หลังจากการเรียนการสอนแล้วได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์การเรียนกำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้จะใช้วิธีการใดก็ตาม แต่จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนที่ตั้งไว้ ถ้าประเมินผลไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เมื่อใด ความยุติธรรมก็จะไม่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและไม่ตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยการเรียนรู้ในสิ่งนั้นจะไม่เกิดขึ้น ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมาก็เป็นการเสียเวลาและไม่มีคุณภาพ

10. การทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อหาประสิทธิภาพ เพื่อพิจารณาถึงรูปแบบของชุดการสอนว่า จะผลิตออกมาในขนาดเท่าใด และรูปแบบของการสอนจะออกมาเป็นซอง หรือกล่อง สักแล้วแต่ความสะดวกในการใช้ การเก็บรักษาและความสวยงามการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม ควรนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มเล็ก ๆ ดูก่อน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และปรับปรุงแก้ไขอย่างดี จึงนำไปทดลองใช้กับเด็กทั้งชั้นหรือกลุ่มใหญ่ โดยกำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

10.1 ชุดการสอนนี้ต้องการความรู้เดิมของผู้เรียนหรือไม่

10.2 การนำเข้าสู่บทเรียนของชุดการสอนนี้เหมาะสมหรือไม่

10.3 การประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสับสนวุ่นวายกับผู้เรียน และดำเนินไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่

10.4 การสรุปผลการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความคิดรวบยอด หรือหลักการสำคัญของการเรียนรู้ในหน่วยการสอนนั้นหรือไม่

10.5 การประเมินผลหลังการเรียน เพื่อตรวจสอบคุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นนั้น ให้ความเชื่อมั่นได้มากน้อยแค่ไหนกับผู้เรียน

1.7 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุคา สิ้นสกุล (2521 : 134)

ได้กล่าวไว้ว่า การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน (Developmental Testing) หมายถึงการ นำชุดการสอนไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุง แล้วนำไปสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก และการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน มีความจำเป็นด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1. เป็นการประกันคุณภาพของชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพก่อน เมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ได้ไม่ดี ก็ต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง
2. ชุดการสอนจะทำหน้าที่สอน ควรสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้นก่อนนำชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดการสอนนั้นควรมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้น จะช่วยให้เราได้ชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การทดสอบประสิทธิภาพ จะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดการสอนเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น และเป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทอง ในการเตรียมต้นฉบับ

สรุปได้ว่า ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนนั้น เป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ผลิตจะได้ทราบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมานั้นมีคุณค่าควรแก่การนำไปใช้ และการผลิตมากน้อยเพียงใด อีกทั้งทำให้ทราบถึงแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.8 คุณค่าของชุดการสอน

เบรื่อง กุมุท (2518 : 12) กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ทำให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ
2. ทำให้การเรียนรู้มีความสมบูรณ์และมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง เพราะเป็นบทเรียนที่สำเร็จอยู่ในตัว
3. ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง และได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ หรือความต้องการของตนเอง

4. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู และคุณภาพของการเรียนได้

5. ให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอน จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอน

ส่วนชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521 : 174 - 175) กล่าวถึง คุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที
5. ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีความขัดข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการสอนทำให้ที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้ว

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสร้างชุดการสอน เป็นการนำวัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมจัดไว้เป็นระบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และมีการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนก่อนนำไปใช้ ดังนั้นชุดการสอนจึงสามารถช่วยเราความสนใจของผู้เรียนและทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดการแนะแนวต่อไป

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนว

ในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนว เช่น กมล ประทีปธีรานันต์ (2530 : 76) ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลนง มังตรีสรรค์ (2530 : 43) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 ที่มีต่อคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัตถุ 4 และมีคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิลาวัลย์ บุญวัฒน์ (2532 : 56) ได้ทำการทดลองชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธีระ ชัยยุทธธรรม (2533 : 52) ได้ทำการทดลองใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัว กับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรีพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศได้สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ (2532 : 64) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คาระณี พัฒนศักดิ์วิญญู (2533 : 67) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจ ในสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีแรงจูงใจในสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

านปีเดียวกัน วลัยลักษณ์ ภักดีพล (2533 : 36) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความ ไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยากรุงเทพมหานคร ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีความไม่ประมาทในการเรียน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ยังมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับชุดการแนะแนวในลักษณะของชุดการแนะแนวอาชีพ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ปริญดา บุญศิลาเลิศ (2520 : 45) ได้ทำการทดลองชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการแนะแนวอาชีพโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ กลุ่มควบคุมได้รับการแนะแนวอาชีพแบบเดิมที่ทางโรงเรียนปฏิบัติอยู่แล้ว ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพนี้ มีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในการเลือกอาชีพ แต่ละด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการแนะแนว ด้วยชุดการแนะแนวอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 และต่ำกว่านักเรียนที่ได้รับการแนะแนวอาชีพโดยวิธีเดิมที่เคยได้รับอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กฤษณา จันทรวินาศ (2527 : 34) ได้ทำการทดลองชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยวิธีปกติ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทิพยมาศย์ พิมพ์ศักดิ์ (2530 : 52) ได้ทำการทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ขึ้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมปอง สุขศฤงคารกิติ (2530 : 65) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนจากชุดการแนะแนวอาชีพ มีคะแนนความสนใจด้านอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บกรณ์ วงศ์สวัสดิ์ (2533 : 41) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจำวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีความสนใจอาชีพอิสระงานท้องถิ่นสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรม คุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติด พัฒนาการ

ปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ พฤติกรรมประชาธิปไตย แรงจูงใจอันล้นเหลือ ความไม่ประมาทในการเรียน แก้ปัญหาในการเสือกอาชีพ ผลลัทธิทางการเรียนเรื่องอาชีพ การตัดสินใจเรื่องอาชีพ ความสำนึกด้านอาชีพ และความสนใจอาชีพอิสระในห้องเรียนของผู้เรียนได้สูงขึ้นกว่าการสอนแบบบรรยายและการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยจึงคิดว่า ชุดการแนะนำเป็นเครื่องมือที่น่าจะนำมาใช้ในการพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

2.1 ความหมายของจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2531 : 135) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมในฐานะเป็นค่านามว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม

กรมวิชาการ (2523 : 8) กล่าวว่า จริยธรรม คือ การกระทำทั้งกาย วาจา และใจ ที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

สาโรช บัวศรี (2522 : 18) กล่าวว่า จริยธรรมคือแนวทางในการประพฤติเพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างร่มเย็นในสังคม

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 48) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคมและสมาชิกในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นแบบเช่นนี้ได้ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักว่า สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้น การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจึงต้องประกอบกันทั้งความรู้สึกทางจิตใจและการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 21) ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า เป็นลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ โดยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ำให้การสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งนั่นคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่

ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมาก รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก ประเภทหลังน้อย

ระวี ภาวิไล (2530 : 74) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมเป็นธรรมชาติภายในจิตใจที่กำหนดพฤติกรรมที่บุคคลมีความสัมพันธ์ทั้งในตนเองและในความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น และถ้าหากไม่มีจิตใจก็ไม่มีจริยธรรม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีงามและถูกต้อง ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อที่จะอยู่กันอย่างสงบสุข

2.2 ลักษณะทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2 - 3) ได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมของมนุษย์ ออกเป็น 4 ประการ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ว่าในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนาส่วนใหญ่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วงอายุ 2 - 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ
2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์บางอย่างมีทศนคติต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความกว้างขวางกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทศนคตินั้นรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทศนคติเชิงจริยธรรมจึงสามารถชี้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของบุคคลด้วย คือพัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลด้วย

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยม ชมชอบ หรือค่อนแคะที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกพวกหนึ่ง คือพฤติกรรมในสถานที่เข้ายวนใจ หรือในสภาพที่ยั่วยู่ให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ยั่วยู่ เช่น การโกงสิ่งของ เงินทอง หรือคะแนน และการกล่าวเท็จ เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ ซึ่งผู้มีจริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้น ส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาด้านอื่น ๆ ของจริยธรรม จึงเป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลเท่านั้น

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะศึกษาลักษณะทางจริยธรรมประเภทที่ 3 คือการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.3 ความสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ในการดำเนินชีวิตประจำวันคนจะต้องเผชิญปัญหาให้ขบคิด ตัดสินใจตลอดเวลา ปัญหาบางอย่างตัดสินใจง่ายไม่ต้องใช้เวลานานมากนัก แต่บางปัญหามีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ บุคคลที่พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ด้วยเหตุผลจะสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง และสังคม

พิชาญ สาอาจศรี (25527 : 14) กล่าวว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจ หรืออยู่เบื้องหลังการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อบุคคลใช้เหตุผลจะสามารถวินิจฉัยได้ว่า เป็นเหตุผลขั้นใดตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำมีลักษณะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ระดับกลางมีลักษณะยึดความต้องการของกลุ่มคนเป็นหลัก ระดับสูงมีลักษณะยึดความต้องการของตนเองและประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก แต่ละระดับแบ่งแยกออกเป็นระดับละ 2 ขั้นรวมเป็นขั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งหมด 6 ขั้น

โคลเบอร์ก (ดวงจันทร์ หนูทอง. 2533 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1970 : 58 - 63) เชื่อว่าการสอนจริยธรรมแก่เด็กจะบรรลุเป้าหมายให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมอย่างแท้จริงนั้น ทำได้เพียงสอนให้มีหลักในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะหลักทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมระหว่างบุคคล เป็นเกณฑ์หรือแนวทางสำหรับความประพฤติ เป็นเหตุผลสำหรับการตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ ความสามารถในการใช้หลักจริยธรรมเรียกว่าความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งบุคคลอาจมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกันออกไปได้ โคลเบอร์กจึงสนับสนุนให้มีการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะจริยธรรมขั้นสูงดีกว่าจริยธรรมขั้นต่ำ โดยให้เหตุผลไว้ดังนี้

1. คนที่ให้เหตุผลขั้นสูง สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าคนที่ให้เหตุผลในขั้นต่ำ
2. คนที่ให้เหตุผลขั้นสูง สามารถมองเห็นความแตกต่าง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกฎหมายกับความยุติธรรม และมีความสามารถในการคิด หรือเข้าใจหลักการที่เป็นสากล เช่น หลักของความยุติธรรมได้ดีกว่าคนที่ให้เหตุผลขั้นต่ำ

จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคล และควรส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในด้านนี้

จากผลการวิจัยของดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (2520 : 11) ยืนยันว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลได้ กล่าวคือ การวิจัยพบว่า คนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีพฤติกรรม

เชิงจริยธรรมอันแสดงถึงความมีจริยธรรมสูงมากกว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ และดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 75) ได้กล่าวสรุปจากการวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย" ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นลักษณะหนึ่ง ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมเพื่อพัฒนาจริยธรรมของบุคคล และยังได้เห็นว่า การเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติของจริยศึกษา

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำสุด เป็นขั้นที่บุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากที่สุด และค่อย ๆ ลดความเห็นแก่ตัวลงตามลำดับขั้น เปลี่ยนเป็นเห็นแก่พวกพ้องในที่สุดยึดหลักอันเป็นอุดมคติ โดยเห็นแก่ส่วนรวมอันหมายถึงมนุษยชาติ ฉะนั้นการที่บุคคลมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ย่อมเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น และเหตุผลเชิงจริยธรรมนับว่าเป็นลักษณะทางจริยธรรมที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ จึงควรส่งเสริมและพัฒนาในตัวเยาวชนให้มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่สูงขึ้นต่อไป

2.4 วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 63 - 67) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมไว้ดังนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนเด็กโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถเข้าใจหลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นไปนั้น เริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของ เพียเจต์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กเข้าใจ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับความรู้ขั้นสูงขึ้นกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่ เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกัน หรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะ เป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เกิดความสมดุลขั้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับ เหตุผลในระดับที่สูงกว่าขั้นของตนได้

2. การอบรมทางศาสนา ประเพณีของผู้นับถือศาสนาพุทธได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านโดยเฉพาะเพศชายมีโอกาสเข้ารับการอบรมทางพุทธศาสนา โดยการบวชเป็นสามเณรและภิกษุ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามสะดวก แต่ที่ปฏิบัติกันมาก คือ ใช้เวลาประมาณ 3 เดือนในระยะเข้าพรรษา

คือระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนตุลาคมของทุกปี การได้บวชเรียนนี้ในวัฒนธรรมไทยถือว่าเป็นการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ สามารถรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ครอบครัวและประเทศชาติ ผู้ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้วสังคมถือว่าเป็นผู้ที่จะมีความเปลี่ยนแปลงทางจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทางที่ลดความเห็นแก่ตัว และเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่มนุษยชาติ นอกจากนี้ผู้ที่ผ่านการบวชเรียนแล้ว ยังควรเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ในระสพระธรรมมากกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับศาสนาอีกด้วย

3. การให้แสดงบทบาท วิธีการนี้เกิดจากการเข้าใจที่ว่า การที่คนเราจะเข้าใจผู้อื่นได้ดีนั้น ต้องให้เขาได้มีโอกาสสวมบทบาทอื่น ๆ นอกเหนือไปจากที่ตนเป็นอยู่ ซึ่งคอลลินส์ (Collins) กล่าวว่าวิธีเดียวที่จะทำให้คนได้คิดหรือรู้สึกแตกต่างไปจากที่เขาเป็นอยู่ได้คือ ให้เขาได้แสดงออกในบทบาทที่ต่างไปจากเดิม และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรม โคลเบอร์ก ได้กล่าวว่า การสวมบทบาทนั้น ได้แก่ การรับเอาทัศนคติของคนอื่น การรับรู้ในความคิดและความรู้สึกของคนอื่น การนำตนเองไปอยู่ในฐานะของคนอื่นด้วย กระบวนการดังกล่าวจะทำให้มีความคิดกว้างขวาง และเกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม ไม่ยึดอยู่แต่ตนเอง

4. การใช้อิทธิพลของกลุ่มทำให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น อาจทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามลักษณะของเพื่อนไปโดยง่าย เพื่อนนับว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก สำระสำคัญของทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ได้เน้นที่ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนแบบเสมอภาคกัน (Equalitarian peer Interaction) ว่าเป็นแหล่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความรู้ และระดับจริยธรรม โดยโคลเบอร์ก ได้ยืนยันเช่นเดียวกัน โดยเขากล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ต่อเพื่อนจะมีผลต่อระดับจริยธรรม เด็กที่ได้ร่วมสังคมกันจะมีความก้าวหน้ากว่าเด็กที่แยกเดี่ยวจากเพื่อน ทั้งนี้เพราะการที่เด็กมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้โต้แย้งกันกับเพื่อน จะทำให้เขาได้รับความคิดเห็นและทัศนคติใหม่ ๆ ต่างไปจากที่ตนมีอยู่ ถ้าเขาได้พิจารณาเปรียบเทียบกับความรู้เดิมที่เขา มีอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงได้เกิดแนวคิดที่จะเข้าหากลุ่มเพื่อน และเหตุผลใหม่ เพื่อเป็นสิ่งที่ช่วยในการฝึกฝนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแก่บุคคล โดยเข้ากลุ่มเพื่อน เป็นสื่อเสนอความรู้และเหตุผลใหม่ให้ในระดับที่สูงกว่าที่บุคคลมีอยู่เดิม

5. การทำให้เลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ถูกทดลอง เห็น จะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบให้นี้ก็เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกทีกล่าวนมาแล้ว หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการทำให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันเป็นเอกฉันท์ อันจะทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบ เป็นวิธีที่ใฝ่การศึกษาค้นคว้ามามากพอสมควร เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่า จะเรียนรู้จากสังคม ได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกชักจูง ลักษณะของการเลียนแบบนี้ เป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม เป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ลักษณะของการเลียนแบบ (Immitation) ก็คือ การเทียบเคียง (Indentification) ก็คือ ส่วนเป็นวิธีที่อาศัยตัวแบบ ลักษณะและความเหมาะสมของตัวแบบเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับวิธีนี้ เพราะตัวแบบจะต้องมีลักษณะดึงดูดและชักชวนให้ผู้อื่นสังเกตเห็น เกิดความเชื่อถือและคล้อยตามได้ ตัวแบบที่มีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มาก ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่และเพื่อน ลักษณะอีกประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเลียนแบบได้มากคือ ความเหมาะสมของตัวแบบ การเชื่อในเรื่องความรู้ความสามารถของตัวแบบในเรื่องที่เขาจะแสดงออก จะทำให้ผู้สังเกตคล้อยตามได้มาก ลักษณะภายในของผู้เลียนแบบเองก็เป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้เช่นกัน

2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ได้มีผู้ศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ (Piaget)

เพียเจท์เป็นผู้ริเริ่มศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และมีความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้ กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น และได้แบ่งขั้นของพัฒนาการจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้น คือ

1.1 ชั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กในวัยนี้ ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนองโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กเริ่มมีความสามารถก็จะเริ่มเรียนรู้สภาพแวดล้อม และบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น

1.2 ชั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2 - 8 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่ คือ ประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

1.3 ชั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการขั้นนี้จะอยู่ในช่วง 8 - 10 ปี เพียงเท่าที่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญา และจากประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอก จะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกัน และความเท่าเทียมกันของบุคคลบางคนที่พัฒนาการอาจหยุดชะงักอยู่ในขั้นที่สอง เนื่องจากการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรือเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจวนิก. 2520 : 40 - 41)

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 405) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยอาศัยทฤษฎีของเพียเจท์เป็นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นทั้งเด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ การศึกษาใช้ทั้งวิธีการสัมภาษณ์ และการเขียนตอบ โคลเบอร์ก ได้จัดลำดับเหตุผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง เป็น 6 พวก แล้วทำการตรวจสอบหลายครั้ง จึงสรุปว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของคนมี 6 ชั้น ชั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุ และพัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์ก กำหนดชั้นของจริยธรรมโดยถือจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ว่าอยู่ในระดับอายุนี้ให้เหตุผลมีลักษณะแบบนี้ แต่ละชั้นจะแทนระบบความคิด ซึ่งได้จากส่วนใหญ่ว่ามีกระบวนการความคิดทางจริยธรรมอย่างไร แต่ละชั้นยังเป็นส่วนหนึ่งของขั้นที่สูงขึ้นไป ขั้นที่สูงกว่าจะแสดงถึงความเข้าใจที่เหนือกว่า มีการรับรู้ที่กว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นนามธรรมมากกว่า การแก้ปัญหาหลักเกณฑ์มีเหตุผลมากกว่า พัฒนาการทั้ง 6 ชั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ชั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 10 ขวบ การตัดสินใจเลือกการกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเท่านั้น จะไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในระดับนี้รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ขวบ ชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษเป็นเหตุผลในการกระทำหรือเขาจะเลือกกระทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่า แต่เนื่องจากเด็กเล็กนี้ ยังเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพาและอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่งเด็กในขณะนี้เข้าใจคำว่า ความดี ไปในความหมายว่า คือสิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เช่น เด็กยอมสีฟันหลังอาหารเพราะกลัวแม่ดุ ฉะนั้นการกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึง การเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่า เหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดขึ้นอยู่กับ การไม่ถูกลงโทษเป็นเรื่องสำคัญ

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) เด็กเล็ก ๆ นั้นจะถูกผู้ใหญ่ดูว่าหรือเขียนดีเพื่อที่จะทำให้เขาทำให้อุทหรือกระทำตนเป็นคนดี เมื่อเด็กอายุมากขึ้น ระหว่าง 7 ขวบถึง 10 ขวบ จะมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นของธรรมดาสำหรับการกระทำของผู้ใหญ่ เด็กจะค่อย ๆ เห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลหรือคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เขาทำความดีได้มากกว่าการดูคำหรือพูดว่าจะลงโทษ เช่น เด็กผู้หญิงจะช่วยบิดามารดาทำความสะอาดบ้าน เพื่อว่าจะได้เงินรางวัลมากขึ้น และเด็กชายจะช่วยรดน้ำต้นไม้ ก็เพื่อจะได้รับคำชมเชย และเด็กในขณะนี้ เริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ เช่น เมื่อเขาให้ฉันมา ฉันก็ต้องตอบแทนเขาไป เริ่มมีความเข้าใจในความคิดของคนอื่น

2. ระดับตามกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามสังคมและประเพณี (Conventional Level) อายุ 10 - 16 ปี เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ส่วนมากในทุก ๆ สังคม การดำเนิน และการยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติ

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (The Interpersonal Concordance or "Good Boy-Nice Girl" Orientation) เด็กที่ง่ายเข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อน

มาก เด็กในวัยนี้ส่วนมากจะทำงานสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูง และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน หลักการขั้นนี้จะใช้มากในเด็กอายุประมาณ 13 ปี

ขั้นที่ 4 ขึ้นตามสังคม (The "Low and Order" Orientation) วัยรุ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบว่า สังคมประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ แต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ บางกลุ่มมีเจ้าหน้าที่รักษากฎเกณฑ์เหล่านั้นด้วย และเขาเข้าใจในหน้าที่ของตนในกลุ่มต่างๆ และมีศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เขามีความเข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้น มีตำแหน่งอย่างนั้น จึงปฏิบัติอย่างนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาเพื่อกลุ่มเพื่อส่วนรวมด้วย

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตนเอง (Postconventional Level) วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีจริยธรรมในขั้นนี้ และมักจะเป็นอายุ 16 ปี ขึ้นไป บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้ซึ่งแยก "ตน" ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นและกำหนดค่าของตัวเองในรูปของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือกฎเกณฑ์บางคนจะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่การยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรม โดยทั่วไปที่กำหนดขึ้นอย่างที่เป็นที่ยอมรับกัน และเป็นรากฐานของกฎของสังคม (Society's Rules) หลักจริยธรรมเหล่านี้ในบางกรณีจะเกิดขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งงานกรณีเช่นนี้ พวกเขาเหนือกฎเกณฑ์จะพิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าที่จะใช้กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 5 ขึ้นตามค่าน้ำสนธิสัญญา (The Social Contract, Legalistic Orientation) บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้ จะมีการกระทำที่หลบหลีก ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ว่าเป็นคนขาดเหตุผล เป็นคนไม่แน่นอน ใจโลเลไม่มีหลักยึด ไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน คำว่า "หน้าที่" ของบุคคลในขั้นนี้ หมายถึง การทำตามข้อตกลงหรือสัญญาไว้กับผู้อื่น โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความเคารพตนเอง และต้องการให้คนอื่นเคารพตนเองด้วย จริยธรรมขั้นนี้พบมากในผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นตอนปลายบางคน

ขั้นที่ 6 ขึ้นยึดอุดมคติสากล (The Universal Ethical Principle Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง

มีประสบการณ์และมีความรู้อย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตนเองและของสังคมอื่น ๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว มีสายตาหรือความคิดเห็นที่กว้างไกลกว่ากลุ่มหรือสังคมของตนที่เป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ เช่น ยึดถือโลกบาลธรรม 2 ประการ คือ ทิри ความละเอียดแก่ใจตนเองในการที่จะกระทำชั่ว และมีอัตตัมปะ คือความเกรงต่อบาป เพราะมีความเชื่อในหลักสากลที่ว่าความเลวนั้นถ้าบุคคลกระทำแล้วถึงแม้จะรอดพ้นไม่ถูกผู้ใดลงโทษ แต่โทษที่ได้รับคือผู้กระทำความเลวนั้นจะมีจิตใจต่ำลง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2520 : 44) ได้สรุปทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ทั้ง 6 ขั้น ให้เห็นได้ชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและอายุของบุคคล ดังนี้

ตาราง 1 แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น แบ่งเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทาง
จริยธรรมของโคลเบอร์ก

ชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2 - 7 ปี) ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 - 10 ปี)
ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10 - 13 ปี) ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13 - 16 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี)
ชั้นที่ 5 หลักการทำงานตามค่านิยมสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ชั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 394) เชื่อว่า พัฒนาการของการให้เหตุผลเชิง
จริยธรรมเป็นไปตามลำดับขั้น จากขั้นที่หนึ่งผ่านไปตามลำดับจนถึงขั้นที่หก จะข้ามขั้นนั้นไม่ได้ เพราะ
คนเราจะให้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าก่อน ต่อมาเมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น หรือ

สามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การทำให้เหตุผลในขั้นที่สูงมีมากขึ้น ส่วนเหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าจะได้รับการใช้น้อยลงทุกทีและถูกทิ้งไปในที่สุด

ส่วนบ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น ไคลเบอร์กมีความเห็นว่าจากการพัฒนาทางการเรียนรู้ในขณะที่เด็กมีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความฉลาดได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่นอันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปได้อย่างรวดเร็ว ไคลเบอร์กเชื่อว่าการพัฒนาทางจริยธรรมนั้น มิใช่การรับความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่นและบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งอาจจะขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 : 31)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน เพราะเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการคิดพิจารณาตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งตามปกติบุคคลจะมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นตามวัยและประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคม แต่อย่างไรก็ตามความสามารถในการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลก็มีโอกาสที่จะหยุดชะงักอยู่ในขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นใดขั้นหนึ่ง ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้นได้ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาหรือยกระดับจิตใจของเด็กที่มีพัฒนาการของการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีกรทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำตั้งแต่พัฒนาการจริยธรรมขั้นที่ 2 ลงมา ซึ่งถือว่าพัฒนาการของการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังอยู่ในระดับต่ำกว่าพัฒนาการตามปกติของเขา โดยยึดทฤษฎีโครงสร้างทางจริยธรรมของไคลเบอร์ก (Kohlberg) เป็นหลักในการพัฒนา แต่การที่จะพัฒนาลักษณะดังกล่าวได้นั้นจะต้องหาวิธีพัฒนาที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงมาใช้ จากการ

ศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบว่าวิธีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีหลายวิธี ได้แก่ การให้ความรู้
 ขั้นสูงขึ้น การอบรมทางศาสนา การให้แสดงบทบาท การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม
 การให้เลียนแบบจากตัวแบบ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาการ
 ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย
 อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมด้านเหตุผลจริยธรรม

งานวิจัยในต่างประเทศ

ทูเรียล (Turiel. 1966 : 611 -618) ได้วัดระดับจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้น
 แล้วให้เด็กแสดงเป็นบุคคลในเรื่องซึ่งมีปัญหาและไปขอคำแนะนำจากเพื่อนสองคน เพื่อนทั้ง
 สองคนแนะนำเด็กไปคนละทาง โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นเดียวกัน เด็กบางคนจะได้
 รับฟังคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของคนเพียงหนึ่งขั้น บางคนจะได้รับฟังคำแนะนำ
 ที่สูงกว่าระดับจริยธรรมของคนถึงสองขั้น บางคนได้รับการแนะนำที่ต่ำกว่าระดับจริยธรรมของตน
 หนึ่งขั้น เด็กบางคนไม่ได้รับประสบการณ์ดังกล่าวเลย หลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์เด็กทุกคนจะถูกวัดระดับ
 เหตุผลเชิงจริยธรรมอีกครั้งหนึ่งผลปรากฏว่า เด็กที่ได้รับคำแนะนำประเภทที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับ
 จริยธรรมของคนหนึ่งขั้นนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด

ทราวิสส์ และปีเตอร์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2522 : 50 ; อ้างอิงมาจาก
 Travis and Peter. 1974) ได้ทดลองกับเด็กชาย-หญิง เกรด 5 โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม
 คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกสวมบทบาทสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา
 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมเน้นการจำและการหาคำตอบปัญหาขัดแย้งทางศีลธรรม ผลการทดลองพบว่
 การฝึกกระบวนการสวมบทบาทช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญ
 โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการขึ้นเฉลี่ยประมาณ 1.5 ชั้น ในเวลา 3 เดือน

บิสกิน และฮอสกินสัน (Biskin and Hoskinson, 1977 : 407 - 415) ได้ทดลองสอนจริยธรรมโดยใช้วิธีการจัดโครงการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่ตัดสินใจจากวรรณคดีและการอ่านเรื่องราว โดยใช้นักเรียนในระดับเกรด 4 - 5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แล้ววัดจริยธรรมตามวิธีของโคลเบอร์ก จากนั้นก็ทดลองโดยกลุ่มทดลอง มีการจัดโครงสร้างการอภิปรายอย่างเป็นระบบ ครูใช้ถาม 3 แบบ คือคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ีความ การประเมินผล เพื่อยั่วยุให้นักเรียนสมมติบทบาทของตนลงไป ส่วนกลุ่มควบคุมปล่อยให้มีการอภิปรายเป็นไปตามยถากรรม จากนั้นทดสอบระดับจริยธรรมในตอนหลัง ผลการวิจัยพบว่า การอภิปรายอย่างเป็นระบบที่ให้ออกาสผู้เรียนให้อยู่ในบทบาทในห้องเรียนสามารถเปลี่ยนการตัดสินใจจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

โรมานชี (Romane, 1985 : 2442) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 2 กลุ่ม จำนวน 32 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมสามารถพัฒนาระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนได้

ดามอน และคิลเลน (Damon and Killen, 1982 : 347 - 367) ได้ศึกษาอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ของเพื่อนที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 5-9 ปี แบ่งเป็น 3 กลุ่มมาที่บ้านเด็กเทบ โดยกำหนดปัญหาให้มีการอภิปรายกัน คำอภิปรายได้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดคุณลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของกลุ่มเพื่อน แล้วสรุปเป็นทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อไป

ริชาร์ด และคนอื่น ๆ (Richards and others, 1984 : 24 - 28) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อนวัยในห้องเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนวัยในห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่า ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ และสถานภาพทางสังคม, เพศ มีผลต่อพฤติกรรมก่อนวัยในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมก่อนวัยในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

วอล์คเกอร์ และเทย์เลอร์ (Walker and Taylor. 1991 : 330 - 337) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของชั้นการเปลี่ยนแปลงของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการสัมภาษณ์เด็กและผู้ใหญ่เกี่ยวกับการให้เหตุผลทางจริยธรรม 2 ครั้ง ภายในช่วงระยะเวลา 2 ปี ผลการศึกษาพบว่า มีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเป็นไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการ

วอล์คเกอร์ และเทย์เลอร์ (Walker and Taylor. 1991 : 264 - 286) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกที่มีต่อพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของลูก ผลการศึกษาพบว่า การอบรมสั่งสอนและการกระทำของพ่อแม่ ทำให้ลูกพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นได้

งานวิจัยในประเทศไทย

ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิก (2520 : 210) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 11 - 25 ปี จำนวน 1,400 คน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุ่งอนาคตนั้นควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่เด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเมื่อเริ่มวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจน จะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงวัยอายุตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลาย ในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่า ในครอบครัวยากจนบิดามารดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงได้

วิเชียร ทองนุช (2521 : 117) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 5 ซึ่งมีอายุระหว่าง 9 - 12 ปี ทั้งในเมืองและในชนบท ผลปรากฏว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือเด็กอายุ 11 - 12 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 9 - 10 ปี ถ้าคิดเป็นชั้นเรียนพบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กชั้นประถมปีที่ 3 และปีที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดช วิชัย (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ศึกษาตามหัวข้อจริยศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา, พุทธศักราช 2521 ซึ่งมี 30 หัวข้อ เลือกมาศึกษา 13 หัวข้อ และจัดหมวดหมู่ได้ 6 หมวด ผลการศึกษาพบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทุกด้านพัฒนาขึ้นตามระดับชั้นเรียน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงที่สุด และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

โกศล มีคุณ (2524 : 225 - 231) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวมบทบาท โดยทดลองกับนักเรียนชายหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 อายุ ตั้งแต่ 9 - 14 ปี จากโรงเรียน 3 แห่ง ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 191 คน ให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในชนบท โรงเรียนในชุมชนชนบท และโรงเรียนในเมือง นักเรียนในแต่ละโรงเรียนถูกจัดเข้ากลุ่ม 4 กลุ่ม ทดลองให้กลุ่มที่ 1 สร้างเสริมจริยธรรมโดยการฝึกสวมบทบาทร่วมกับการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกสวมบทบาทอย่างเดียว กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียว ส่วนกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม ฝึกโดยใช้นิทานหาวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมตามหลักสูตรในการฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น ประกอบกับวิธีการร่วมกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน ส่วนการฝึกสวมบทบาท ใช้วิธีการร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างเดียวทุกกลุ่มใช้เวลาในการฝึก 15 ครั้ง ครั้งละ 60 - 100 นาที โดยทำการฝึกทุกวัน วันละครั้ง ช่วงเวลาของการฝึกประมาณ 3 สัปดาห์ ผลการวิจัยสรุปว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึก 2 ด้าน ให้ผลเท่าเทียมกับกลุ่มที่ฝึกด้านเดียว และพบว่าความสามารถในการสวมบทบาทเป็นปัจจัยสำคัญต่อพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล และนักเรียนที่ได้รับการฝึกสวมบทบาทในภายหลังมีความสามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกนี้

สมเดช สีแสง (2525 : 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดลองพบว่า ระดับเหตุผลเชิง

จริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการสอน โดยใช้หนังสือนิทานประกอบสูงขึ้นกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง (ขั้นที่ 3 ขั้นที่ 4) ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในปีเดียวกัน สกล เทียงแท้ (2525 : 103) ได้ศึกษาผลของการใช้วิธีการอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนต่างกัน ผลการทดลองพบว่า การฝึกฝนโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีการอภิปรายกลุ่มนั้น สามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกมีพัฒนาการในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้สูง ทั้งที่ก่อนฝึกนั้นผู้ถูกฝึกทั้งสองกลุ่มเริ่มโดยมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเท่าเทียมกัน

ธารงค์ น่วมศิริ (2527 : 53) ได้ทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนน้ำหมัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนจริยศึกษาจากการใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในปีเดียวกัน ศิริพร คูกรมย์ (2527 : 50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคิดสรกับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมคิดสรมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ

สนิท ทวีพยวารี (2528 : 43) ได้ทดลองใช้สไลด์ - เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโบสถ์ท้ายการาม อำเภอตาเนินสะควง จังหวัดราชบุรี ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนจริยธรรมโดยใช้สไลด์ - เทป มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้ข้อสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในปีเดียวกัน อุทุมพร โกมลอรธอน (228 : 48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์

ระหว่างการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านจริยศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปีทมาวดี ละออจันทร์ (2531 : 32) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยวิธีการใช้บทบาทสมมติและเชิดหุ่นมือ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคันสำโรง จังหวัดนครปฐม ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติและนักเรียนที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยใช้การแสดงหุ่นเชิดมือ มีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในปีเดียวกันพิพัฒน์ ปันจินดา (2531 : 52) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการอภิปรายกลุ่ม และการสอนโดยวิธีเบญจขันธ์ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมัชฌันติการาม เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการทำให้การอภิปรายกลุ่มและนักเรียนที่เรียนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยวิธีเบญจขันธ์มีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุวิทย์ ก่องฮา (2532 : 36) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ และการเชิดหุ่นตะลุง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยวิธีการแสดงบทบาทสมมติ และนักเรียนที่เรียนวิชาจริยศึกษาโดยวิธีเชิดหุ่นตะลุง มีระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 84) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังตะลุงที่มีต่อการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดคณิศจารุมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลปรากฏว่า การสอนโดยใช้แม่แบบหนังตะลุงทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทิพวรรณ ลิ้มสุขนิรันดร์ (2535 : 127) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระบุรี จำนวน 540 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่มีอายุมากมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านจริยศึกษา นอกจากนี้เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้จริงโดยวิธีใช้การแสดงบทบาทสมมติ การขีดหนังตะลุง ขีดหุ่นมือ การอภิปรายกลุ่มการสอนโดยวิธีเบญจขันธ์ การใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลอง การใช้สไลด์ - เทปฝึกการสวมบทบาท การใช้หนังสือนิทานประกอบ และการใช้กิจกรรมคัสตอร์ ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าชุดการแนะแนวน่าจะนำมาใช้พัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชรได้

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

3.1 ความหมายของความซื่อสัตย์

วอลเคอร์ (วอร์ธี รักธรรม. 2515 : 13 - 14 ; อ้างอิงมาจาก Volker. 1928 : 170) ได้ให้คำนิยามของความซื่อสัตย์ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความเต็มใจที่จะยอมรับผิดชอบต่อธุรกิจที่ทำกัน เป็นกลุ่มและต้องทำให้ดีที่สุดบนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ลิกโคนา (Lickona. 1976 : 174 - 175) ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ก็คือ องค์ประกอบของความไม่ซื่อสัตย์ ดังเช่น ความพยายามที่จะหลอกลวงหรือบิดบังพฤติกรรมของตน

พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงษ์ประพันธ์ (2514 : 248 - 249) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า ชื่อ แปลว่าไม่คดโกง ชื่อตรงกับภาษาอังกฤษว่า Honest ความซื่อภาษาอังกฤษใช้คำว่า Honesty ความซื่อสัตย์ คือ ไม่คดโกงในความสัมพันธ์กับผู้อื่น สัตย์ในที่นี้มีความหมายไปในทางจงรักภักดี เช่น ถือนำพิพัฒน์สัตยาหรือให้คำสัตย์ ตรงกับ Faithful ซึ่งตรงต่อหน้าที่ คือ ไม่คดโกงต่อหน้าที่และจงรักภักดีต่อหน้าที่ ส่วนความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเน้นความหมายที่จิตใจ จออาจซื่อสัตย์ต่อใจเราได้แต่ใจไม่ซื่อสัตย์สุจริต เพราะกระทำผิดศีลธรรมไม่เป็นการสุจริต ภาษาอังกฤษใช้ Upright หรือ Rightness ความซื่อสัตย์สุจริตใช้ Integrity

สงบ ลักษณะ (2524 : 34) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การมีคำนิยมประพฤติปฏิบัติตรงต่อความจริง เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อความรับผิดชอบ ตรงต่อคำมั่นสัญญา ตรงต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นต้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525 : 129 - 131) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2531 : 182) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคด ทนยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง เช่น ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อคำพูด ตรงต่อกฎเกณฑ์ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

3.2 ประเภทของความซื่อสัตย์

เกษม บุญศรี (2504 : 17 - 26) ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ในทางพุทธศาสนานั้น แบ่งออกเป็นสามด้าน คือ

1. ความซื่อสัตย์ทางกาย หมายถึง การไม่ฝ่าฝืน ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดในกาม และให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังและโอกาสเท่าที่จะสามารถทำได้
2. ความซื่อสัตย์ทางวาจา หมายถึง การพูดความจริงตรงไปตรงมา พูดในสิ่งที่ควรพูด ไม่พูดเพื่อเจ้า และเป็นคำพูดที่อ่อนหวานน่าฟัง
3. ความซื่อสัตย์ทางใจ หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ใจเป็นสำคัญ หรือความคิด เช่น ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 147 - 148) ได้จำแนกความซื่อสัตย์ออกได้ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การมีความละเอียดเกรงกลัวต่อการกระทำผิด การไม่พูดบดลับปลับหลอกลวง การไม่คิดโลภในของของผู้อื่น ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย มั่นคงต่อการทำดีของตน ไม่คดโกง ความตั้งใจทำจริง ประพฤติตรงตามพูดและคิด ๖. นกเรียนจะเห็นความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ เรียนจริง มาโรงเรียนตรงต่อเวลา ทำการบ้านก็ไม่ลอกคนอื่น เวลาสอบก็ตั้งใจสอบ ไม่ทุจริตในห้องสอบ
2. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ ลักษณะสำคัญ คือ มีความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่สอพลอ เพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว เตือนสติแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยากลับแก่ง ไม่ถือเอาของของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยการลักขโมย ฉ้อโกง ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ยอมรับผิดหากตนเป็นผู้ทำผิดต่อผู้อื่น ไม่คิดนินทา รังแกแคลงใจของผู้อื่น ไม่หยิ่งของใจของผู้อื่นไป โดยไม่ได้รับอนุญาต มีความประพฤติดีทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
3. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนทำ หรือได้รับมอบหมาย และให้ทำดีที่สุด ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ ไม่ทุจริตคดโกง ไม่ใช้อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตัว ระเบียบกฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว
4. ความซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะ สังคมและประเทศชาติ คือการรักษาความสัตย์สุจริต ไม่คิดประทุษร้ายต่อหมู่คณะ รักษาความสามัคคี ไม่นำความลับของหมู่คณะ สังคม ประเทศชาติไป

เปิดเผย ไม่เป็นต้นเหตุให้คนภายนอกมาทำลายหมู่คณะ ไม่คิดทรยศทำลายสถาบันหลักของชาติ ไม่ร่วมมือกันทำงานใด ๆ ที่ผิดกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ สำนึกว่าตนเองเป็นพลเมืองของประเทศจะต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันรักษาความสงบ สิ่งใดที่สร้างขึ้นเป็นสาธารณสมบัติ จะต้องช่วยกันรักษาและรู้จักใช้อย่างทะนุถนอม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525 : 129 - 131) ได้วิเคราะห์โครงสร้างของความซื่อสัตย์ว่า แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ
  - 1.1 ไม่สับปลับกลับลอก
  - 1.2 ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
  - 1.3 มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
  - 1.4 ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
  - 1.5 ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด
2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ
  - 2.1 ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
  - 2.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว
3. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ
  - 3.1 ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
  - 3.2 ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
  - 3.3 ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว
  - 3.4 ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง
4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก คือ

- 4.1 ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 4.2 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน
- 4.3 ไม่ร่วมมือกันทำงานใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับ ของสังคม

หรือหมู่คณะ

นอกจากนี้ยังได้ระบุถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริตที่มักจะพบอยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่มาทำงาน
2. มาทำงานช้า เลิกก่อนเวลาที่กำหนด
3. ยืมเขาแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
4. ทายของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
5. ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวก ๆ
6. ชื่อของ สตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
7. เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
8. ฉ้อ ทุจริต ลักลอบ ยักยอก
9. ไม่ซื่อสัตย์
10. ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
11. ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
12. กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
13. ไม่ตรงต่อเวลา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 60 - 61) ได้สรุปผลการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทยเมื่อวันที่ 22 - 27 มกราคม 2523 และได้กล่าวถึงความซื่อสัตย์สุจริตว่า เป็นจริยธรรมที่เน้นความซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญา แบบแผน และกฎหมาย และความถูกต้องอันดีงาม และมีพฤติกรรมซึ่ง ดังนี้

1. ซื่อตรงต่อเวลา

2. ชื่อตรงต่องานของตัวเองที่กำหนดไว้
  3. ชื่อตรงต่อหน้าที่การงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน
  4. ชื่อตรงต่อคุณธรรม (เพื่อความประพฤติที่ดี) ที่ยึดถือปฏิบัติ
  5. ชื่อตรงต่อการนัดหมาย (การพบปะ การประชุม)
  6. ชื่อตรงต่อการให้สัญญา (คำพูด เงิน การช่วยเหลือ)
  7. ชื่อตรงต่อคำสั่งของครู
  8. ชื่อตรงต่อระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
  9. ชื่อตรงต่อทรัพย์สินของผู้อื่น
  10. ชื่อตรงต่อหน้าที่การงานของผู้อื่น รู้จักแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่ม ไม่ก้าวล่วงงานของผู้อื่น
  11. ชื่อตรงต่อระเบียบแบบแผนประเพณี
  12. ชื่อตรงต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคม
  13. ชื่อตรงต่องานที่หมู่คณะมอบหมาย
  14. ชื่อตรงต่อข้อมูลปัจจุบัน โดยรู้จักจำแนกแหว่งข้อมูลและค่าประเมินของผู้อื่น
ได้เป็นอย่างดี
  15. มีความยุติธรรม
- สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (2525 : 15) ได้จำแนกลักษณะบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ ไว้

6 ประการ คือ

1. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง
2. ซื่อสัตย์ต่อวาจา
3. ซื่อสัตย์ต่อการทำงาน
4. ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
5. ซื่อสัตย์ต่อบุคคล
6. ซื่อสัตย์ต่อคณะ

สมบัติ มหารศ (ม.ป.ป. : 115 - 116) กล่าวว่า ความซื่อตรงมีหลายประการ เช่น

1. ซื่อตรงต่อคำพูด ได้แก่ ไม่โกหกหลอกลวง รับปากว่าจะช่วยอะไรก็ต้องช่วยเหลือ
2. ซื่อตรงต่อบุคคล ได้แก่ ทำดีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา
3. ซื่อตรงต่อระเบียบ ได้แก่ แต่งกายตามระเบียบ
4. ซื่อตรงต่อเวลา ได้แก่ เข้าสอนไม่สาย ไม่เลิกก่อนหมดเวลา
5. ซื่อตรงต่อหน้าที่ ได้แก่ ไม่ออกนอกบริเวณโรงเรียน เวลาที่มีการสอนหลบหลีก

การสอน และไม่ตั้งใจสอน ได้แก่ ไม่เต็มใจสอน รวมทั้งเอาตำแหน่งหน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ภายนอกด้วย

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าความซื่อสัตย์มีหลายด้าน ในที่นี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะ 3 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น และด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ โดยยึดแนวความคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 147 - 148)

2.3 การพัฒนาความซื่อสัตย์

จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ไม่ได้เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม บุคคลจะเกิดการเรียนรู้โดยบังเอิญหรือการเลียนแบบจากบิดา มารดา ครู อาจารย์ หรือเพื่อน ทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงซ้ำ ๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวของคนนั้น ๆ ได้ หรือในบางครั้งสถานการณ์บางอย่างกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมของความซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์ซ้ำ ๆ หลายครั้ง จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวไปได้อีกเช่นกัน และถ้าบุคคลได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวแล้วได้รับการเสริมแรงในทางบวก ก็จะทำให้คุณลักษณะนิสัยนั้นก่อตัวเป็นบุคลิกภาพได้ในที่สุด ดังที่ พยอม อิศานวุฒินันท์ (2519 : 38 - 40) กล่าวว่า ทารกไม่ได้เกิดมาพร้อมกับจริยธรรมหรือศีลธรรมประจำใจติดตัวมา การที่ทารกจะพัฒนาไปแล้ว รู้ว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูกสิ่งใดดีสิ่งใดเลว สิ่งใดควรประพฤติหรือไม่นั้น ทารกจะต้องเรียนรู้หลังเกิด แล้วจากการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ซึ่งสอดคล้องกับที่เซียร์ และคนอื่น ๆ (Sears and others. 1957 : 327) ได้กล่าวว่า การอบรม

เลี้ยงดู และความรักที่เด็กได้รับจากบิดามารดาเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก สำหรับทอมสันและคนอื่น ๆ (Thompson and others. 1959 : 349) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กโดยจัดหลักสูตร และกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนและสังคมเห็นว่าดี ให้เด็กได้เรียน เช่น ให้มีความรู้ศิลปะวัฒนธรรมดนตรี ตลอดจนกิจกรรมที่ฝึกความมีน้ำใจต่าง ๆ เช่น ให้มีความซื่อสัตย์ ความอดทน ความรับผิดชอบ การรู้จักกาลเทศะ

นอกจากนี้ ไรท์ (Wright. 1975 : 24 - 30) กล่าวว่า สังคมมีส่วนมากในการปั้นมนุษย์ ให้มีลักษณะต่าง ๆ กัน ตามแต่ว่ามนุษย์จะอยู่ในกลุ่มใดของสังคม นักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่า ความซื่อสัตย์จะถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในวัยเด็ก แต่สังคมและสถานการณ์ในช่วงชีวิตของบุคคลก็มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมของคนเราได้ ซึ่งสถาบันทางสังคมที่มีส่วนหล่อหลอม ลักษณะความซื่อสัตย์ของบุคคลจะประกอบด้วยครอบครัว อันได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของบิดามารดา นอกจากนั้นโรงเรียนสื่อมวลชน และระบบการบริหารการปกครองของประเทศก็มีส่วนในการปลูกฝังความซื่อสัตย์ของบุคคลได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สามารถพัฒนาได้ตั้งแต่วัยเด็ก ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในการวิจัยครั้งนี้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาร์ทฮอร์นและเมย์ (Thompson. 1952 : 515 ; citing Hartshorne and May. 1928 : 105) ได้ศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาพบว่า เด็กฉลาดจะซื่อสัตย์สุจริตมากกว่าเด็กโง่ และเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความซื่อสัตย์มากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนจากการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคะแนนความซื่อสัตย์ของเด็กชายและเด็กหญิงมีความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

โจนส์ (Jones. 1954 : 781 - 832) ได้ศึกษาด้านเพศและพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ เขาได้กล่าวไว้ว่า สังคมมิได้มุ่งหวังให้เด็กหญิงมีพฤติกรรมเหมือนเด็กชาย ดังนั้น การอบรมในแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน และเนื่องจากการยอมรับและปฏิเสธจากสังคม มีความหมายกับเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย เด็กหญิงจึงพูดเท็จในสถานการณ์ทางสังคม มากกว่าเด็กชาย และมีแนวโน้มว่าเด็กหญิงจะพูดเท็จเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่น มากกว่าเด็กชาย แต่ในสถานการณ์อื่น ๆ เด็กชายจะพูดเท็จและไม่ซื่อสัตย์กว่าเด็กหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบอร์ตัน (Burton. 1976 : 181) พบว่าในการเล่นเกมดั่งนิ้ว เด็กหญิงอายุ 4 ขวบ โกงมากกว่าเด็กชาย และในการทดสอบเปลี่ยนความหมายสัญลักษณ์แบบทดสอบ WAIS พบว่า นักศึกษาหญิงโกงมากกว่านักศึกษาชาย แต่อย่างไรก็ตามก็มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันว่า เพศหญิงมีความซื่อสัตย์สูงกว่าเพศชาย ดังเช่น เฟลด์แมน และเฟลด์แมน (Burton. 1976 : 182 ; citing Feldman and Feldman. 1976 : 150) พบว่าไม่มีความแตกต่างในด้านความซื่อสัตย์ระหว่างเด็กหญิงและเด็กชายอายุ 12 ปี แต่ระหว่างอายุ 17 - 18 ปี พบว่าเพศชายโกงมากกว่าเพศหญิง

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวเศรษฐิกิจสูง มักจะเป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์ ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวเศรษฐิกิจต่ำจะมีการหลอกลวงมากกว่าในทุก ๆ ระดับอายุ ทั้งนี้เพราะว่า เด็กได้รับแรงผลักดันและค่านิยมทางสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพียร์ลีน (Burton. 1976 : 183 ; citing Pearlin 1971 : 175) พบว่าสถานภาพทางสังคมของพ่อแม่ วิธีการอบรมเลี้ยงดู และความคาดหวังในตัวลูกของพ่อแม่ มีผลต่อพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ของเด็ก

ซูลซ์ (Schulze. 1986 : 43-A) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและวิธีสอนที่มีต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับอนุบาลและนักเรียนเกรด 2 โรงเรียนในเมืองเบนติมอร์ โดยมีนักเรียนกลุ่มละ 60 คน รวม 120 คน โดยใช้วิธีการศึกษา 4 วิธี คือวิธีที่ 1 ให้นักเรียนเป็นตัวแทนและครูอธิบายตามตัวแบบ วิธีที่ 2 ให้นักเรียนขีดเป็นตัวแทนและครูอธิบายตามตัวแบบ วิธีที่ 3 ให้นักเรียนแสดงแบบและครูสอนโดยตรง วิธีที่ 4 ให้นักเรียนขีดเป็นตัวแทนและครูสอนโดยตรง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ครูสอนโดยตรงมีความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ครูอธิบายตามตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนกลุ่มที่ให้นักเรียนขีดมีความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ให้นักเรียนแสดงแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศไทย

ถาวร รอดเทศ (2523 : 111) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ กับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์กับความซื่อสัตย์ของเด็กเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญ และความซื่อสัตย์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ทางระดับการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญรวมทั้งการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เมธี โพธิ์พันธ์ (2523 : 74) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และความซื่อสัตย์ของเด็กไทย โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มตัวอย่างต่างระดับชั้นเรียนกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สบโชค พูลนวม (2522 : 46) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความรู้สึกรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีความรู้สึกรับผิดชอบและความซื่อสัตย์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ความรู้สึกรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ยังมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย

วิวัฒน์ อัคราวิชัย (2523 : 55 - 56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เช่นกัน พบว่า วินัยในตนเองและความซื่อสัตย์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเด็กที่มีระดับชั้นเรียนต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุบลรัตน์ โพธิ์โกสุม (2523 : 50) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความซื่อสัตย์ของเด็กไทย ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของเด็กในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลและแบบเข้มงวด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซื่อสัตย์

ประเสริฐศรี เขื่อนศรีนทร์ (2524 : 51) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเลย จังหวัดเลย โดยใช้แบบทดสอบวัดทัศนคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์และแม่แบบซึ่งเป็นสไลด์การ์ตูน ประกอบเสียง 5 เรื่อง ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ใช้แม่แบบเกิดทัศนคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชาไมพร มุขโต (2525 : 40 - 41) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลอง มีการพัฒนาความซื่อสัตย์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาความซื่อสัตย์ระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังจากการฝึกกิจกรรมกลุ่มแล้ว ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างในการพัฒนาความซื่อสัตย์ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลัดดา คำแก้ว (2528 : 120 - 123) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่ในเมือง และมีถิ่นที่อยู่ในชนบทรวมจำนวน 630

คน ผลการวิจัยพบว่า มาโนคติเกี่ยวกับตนกับความซื่อสัตย์ โดยส่วนรวมไม่มีความสัมพันธ์กัน และยังพบว่านักเรียนหญิงมีความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริวรรณ , เจริญจิตติกุล (2533 : 54) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการใช้บทบาทสมมุติ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมุติมีการพัฒนาค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการธรรมดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พจนีย์ สุระสร้างศรี (2534 : 78) ได้ศึกษาเรื่องการโกหกของเด็กในวัย 5 - 11 ขวบ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กอายุ 6 - 7 ขวบ และ 10 - 11 ขวบ มีการโกหกต่อมารดามากที่สุด และอายุ 8 - 9 ขวบ มีการโกหกต่อพี่น้องมากที่สุด

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กับการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์, แรงจูงใจแฝงสัมฤทธิ์ แรงจูงใจแฝงสัมพันธ์, ความรู้สึกรับผิดชอบ, วินัยในตนเอง, มาโนคติ และสามารถพัฒนาโดยใช้เทคนิคแม่แบบ, กิจกรรมกลุ่ม, บทบาทสมมุติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโดยนำชุดการแนะแนวมาใช้ในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนว่าจะพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 39 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด 156 คน ตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. นำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มาตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ เรียงลำดับคะแนนจากสูงสูดมาหาค่าสูด แล้วคัดเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา ได้จำนวน 39 คน และสัมภาษณ์เพื่อขอความร่วมมือในการเข้ารับการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจเข้าร่วมทดลองจำนวน 35 คน
3. สุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเข้ารับการทดลอง จากข้อ 2 จำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. โปรแกรมการให้ชุดการแนะนำ
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

1.2 ให้นิยามปฏิบัติการของความซื่อสัตย์

1.3 สร้างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์โดยปรับปรุงและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามวัดความซื่อสัตย์ของ อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ (2526 : 34 - 36) สุดใจ บันทองคำ (2533 : 31 - 34) โดยผู้วิจัยปรับปรุงเหตุการณ์ ภาษาให้เหมาะสมกับวัย ท้องถิ่น และสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.4 นำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุภกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงและคัดเลือกข้อความที่เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

1.5 นำแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาแก้ว อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 58 คน และโรงเรียนพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 42 คน รวม 100 คน

1.6 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อโดยใช้ t - test และพิจารณาเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้ในการทดลองในการวิจัยวิจัยครั้งนี้ ได้ค่า t ระหว่าง 1.88 -8.40 จำนวน 30 ข้อ

1.7 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ 1.6 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.7869

ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก ซึ่งแต่ละตัวเลือก อยู่ในขั้นของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ในการตอบให้นักเรียนเลือกได้เพียงหนึ่งตัวเลือกเท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ขอให้
นักเรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ อย่างละเอียด และปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนคิดว่านักเรียนเองเป็นบุคคลที่อยู่ในเรื่องราวนั้น ๆ
2. ในตอนท้ายของแต่ละเรื่อง จะเป็นตอนที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งให้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้น เพียงหนึ่งตัวเลือก
3. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเพียงว่า หากนักเรียนพบกับเหตุการณ์ตามเรื่องราวเหล่านั้นแล้ว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร และให้เหตุผลอย่างไรในการตัดสินใจ ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิด และจะไม่เกิดผลเสียหายแก่นักเรียน และโรงเรียนอย่างใดทั้งสิ้น
4. หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใด ๆ เรื่องราวใด ๆ ขอให้ให้นักเรียนถามครูก่อนทำ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำได้

ตัวอย่าง

ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

0. สมศรีสอบวิชาภาษาไทยได้ 19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน แต่การที่สมศรีสอบได้คะแนนมากนั้น เป็นเพราะสมศรีลอกคำตอบของมาลี ถ้านักเรียนเป็นสมศรี นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ

- ก. ต้องการให้เพื่อน ๆ และคุณครูรัก
- ข. ต้องการให้นักเรียนทุกคนในห้อง ทำข้อสอบด้วยตนเอง
- ค. อยากให้เพื่อนชมว่าเก่ง ที่สามารถสอบได้คะแนนมากด้วยตนเอง
- ง. เมื่อครูรู้ว่านักเรียนลอกข้อสอบของเพื่อน นักเรียนจะถูกคุณครูลงโทษ

ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น

00. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา ขณะที่นักเรียนทุกคนต้องลงไปฝึกกายบริหาร ที่สนามฟุตบอล แก้วขออนุญาตคุณครูไปห้องน้ำ แต่แล้วเธอก็ขึ้นไปในห้องเรียน และหยิบดินสอของแดงไปเก็บไว้ที่กระเป๋าของตนเอง ถ้านักเรียนเป็นแก้ว นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ

- ก. การลักขโมยเป็นการกระทำที่ไม่ดี
- ข. คุณครูจะไม่ชมเชยนักเรียนที่ลักขโมย
- ค. เพื่อน ๆ รู้จะไม่ยอมมาให้เข้ากลุ่มด้วย
- ง. ถ้าใครเห็นเข้าจะถูกตักหน้าว่าเป็นคนขี้ขโมย

ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่

000. ในโรงเรียน วันหนึ่งแควร้อนมาก วันชัยไม่อยากจะไปเข้าแถวหน้าเสาธงกับเพื่อน ๆ วันชัยจึงแอบหลบอยู่ในห้องเรียน ถ้านักเรียนเป็นวันชัย นักเรียนจะไม่ทำเช่นนั้น เพราะ

- ก. เมื่อครูมาพบ คงถูกตี
- ข. นักเรียนที่ผิดต้องเข้าแถวหน้าเสาธง
- ค. เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ เขาก็ร้อน แต่เขาก็เข้าแถวได้
- ง. ครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่เข้าแถวอย่างอดทน ทั้ง ๆ ที่แควร้อนมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามแต่ละข้อมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ตรงกับชั้นในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 4 ชั้น ถ้านักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับชั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน ชั้นที่ 3 ให้ 3 คะแนน ชั้นที่ 2 ให้ 2 คะแนน ชั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน ดังนั้นคำถามแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนในช่วง 1 - 4 คะแนน

2. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว มีลำดับชั้นในการสร้าง ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 สร้างโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนวให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2.4 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 ผู้วิจัยนำโปรแกรมจากข้อ 2.4 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาแก้ว อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของคู่มือ และโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ตลอดจนเวลาที่ใช้

2.6 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป
โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันจันทร์และวันพุธ เวลา 16.00 - 16.40 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ มีลำดับขั้นในการสร้าง ดังนี้

- 3.1 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยมีวัตถุประสงค์ เนื้อหา และอุปกรณ์ เช่นเดียวกับการใช้ชุดการแนะแนว
- 3.2 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติไปให้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 3.3 ผู้วิจัยนำโปรแกรมจากข้อ 3.2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเขาแก้ว อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของโปรแกรมการสอน ตลอดจนเวลาที่ใช้
- 3.4 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนแบบปกติ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป
- โปรแกรมการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยทดลอง 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 - 16.40 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2528 : 77) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
R_E	T_{E1}	X	T_{E2}
R_C	T_{c1}	$\sim X$	T_{c2}

ความหมายของสัญลักษณ์

R_E	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง
R_C	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มควบคุม
T_{E1} , T_{E2}	แทน	การทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนวของกลุ่มทดลองตามลำดับ
T_{c1} T_{c2}	แทน	การทดสอบก่อนและหลังการสอนแบบปกติของกลุ่มควบคุมตามลำดับ
X	แทน	การใช้ชุดการแนะแนว
$\sim X$	แทน	การสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนน Pretest

2. ขั้นตอนในการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามโปรแกรมการสอน ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2536 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2536 รวม 7 สัปดาห์ โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มทดลองทดลองตามโปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำทุกวันจันทร์และวันพุธ เวลา 16.00 - 16.40 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 9 สิงหาคม 2536 ถึงวันพุธที่ 22 กันยายน 2536 สถานที่ทดลอง คือ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2.2 กลุ่มควบคุมทดลองตามโปรแกรมการสอนแบบปกติทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 - 16.40 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที ตั้งแต่วันอังคารที่ 10 สิงหาคม 2536 ถึงวันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2536 สถานที่ทดลองคือห้องประชุมโรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บคะแนนเป็นคะแนน Posttest

4. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะนำ โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว
2. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว
3. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent group

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 51)

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์แบบเทคนิค 25 เพอร์เซนต์ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test (Edwards. 1957 : 139)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (Cronbach. 1972 : 161)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 87)

3.2 เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ภายหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent group (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 84)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
*	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ชุดการแนะแนว
2. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ภายหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการให้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ดังแสดงในตาราง 3, 4 และ 5 ตามลำดับ

ตาราง 3 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	15	78.80	4.60	
หลังการทดลอง	15	95.80	14.68	4.38*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า ภายหลังจากการทดลองใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนการทดลองใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

ตาราง 4 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	15	80.33	4.94	
				3.27*
หลังการทดลอง	15	87.93	9.96	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่าภายหลังการสอนแบบปกติ นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ภายหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	15	17.00	15.03	2.08*
กลุ่มควบคุม	15	7.60	8.99	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่าภายหลังการทดลองใช้ชุดการแนะแนว นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการเปลี่ยนแปลงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการให้ชุดการแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ภายหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการให้ชุดการแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการให้ชุดการแนะแนว
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการให้ชุดการแนะแนวมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเบอร์ด์เซนโทส์ที่ 25 ลงมา จำนวน 39 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเบอร์ด์เซนโทส์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนน Pretest

2. ขึ้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามโปรแกรมการสอน ตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2536 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2536 โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลุ่มทดลองทดลองตามโปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำทุกวันจันทร์และวันพุธ เวลา 16.00 - 16.40 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 9 สิงหาคม 2536 ถึงวันพุธที่ 22 กันยายน 2536 สถานที่ทดลอง คือ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

2.2 กลุ่มควบคุมทดลองตามโปรแกรมการสอนแบบปกติทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 - 16.40 น. เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 40 นาที ตั้งแต่วันอังคารที่ 10 สิงหาคม 2536 ถึงวันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2536 สถานที่ทดลอง คือ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

3. ขึ้นหลังการทดลอง ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บคะแนนเป็นคะแนน Posttest

4. นำคะแนนที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 3 มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะนำ
2. วิเคราะห์ความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการสอนแบบปกติ
3. วิเคราะห์ความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ภายหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะนำและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อําเภอพราณกระต่าย จังหวัดกาฬงเพชร ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่าชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะชุดการแนะแนวมุ่งให้ประสบการณ์ตรงกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายโดยวิทยากร และการฉายวิดีโอ พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์การสอน ได้แก่ เอกสาร สไลด์ แผ่นภาพ จึงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจาเนียร ชวงโชติ (2527 : 12) ที่ได้กล่าวว่าชุดการแนะแนวสามารถใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ รวมถึงการนำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุก เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิด

ริเริ่มสร้างสรรค์ และจริยธรรมต่าง ๆ ไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกมล ประทีปธีรานันต์ (2530 : 76) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปุริสธรรม มีคุณธรรมด้านสัปปุริสธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวลัยลักษณ์ ภักดีพล (2533 : 36) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการแนะแนวมีความไม่ประมาทในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ชุดการแนะแนวสามารถนำมาพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนได้

2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เช่นเดียวกับกลุ่มทดลองบรรยากาศครั้งแรกในการประชุมพิเศษ นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นที่จะเรียน ในครั้งต่อ ๆ มา ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วเชื่อมโยงกับเรื่องที่เรียนต่อไป โดยผู้วิจัยใช้วิธีการบรรยาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม แสดงความคิดเห็นและมีการสรุป ซึ่งพบว่านักเรียนทุกคนมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนนี้ เช่น ตั้งใจฟังการบรรยาย ตั้งใจตอบคำถาม ตลอดจนช่วยกันแสดงความคิดเห็นในช่วงการอภิปราย นักเรียนก็ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ครึ่งสุดท้ายของการทดลอง ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน เรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ นักเรียนส่วนใหญ่มองเห็นว่าเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติม และนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติสามารถนำมาพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนได้

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะนำมีการเปลี่ยนแปลงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 แสดงให้เห็นว่าชุดการแนะนำสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ได้สูงกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะชุดการแนะนำเป็นสื่อการสอนที่มีระบบ ขั้นตอนมุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายโดยวิทยากร และการฉายวีดิทัศน์ พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์การสอน ได้แก่ เอกสาร สไลด์ แผ่นภาพ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วินิจ เกตุขำ และคมเพชร จิตรสุภกุล (2522 : 170) ที่เชื่อว่าการสอนโดยการให้ประสบการณ์ตรง จะทำให้เกิดความประทับใจมากกว่าการสอนโดยมุ่งพัฒนาความรู้ เพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงทำให้ผลการใช้ชุดการแนะนำมีประสิทธิภาพกว่าการสอนแบบปกติ

ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ เรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นกว่าก่อนที่จะได้รับการสอนแบบปกติ แต่เป็นการเพิ่มขึ้นที่น้อยกว่าการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำ เพราะการสอนแบบปกติมุ่งพัฒนาความรู้เพียงด้านเดียว นักเรียนไม่มีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และจากการสังเกตของผู้วิจัยที่เป็นผู้ทำการทดลองกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จึงทำให้มองเห็นความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้อย่างชัดเจนกล่าวคือ นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติจะมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนในระยะแรก ๆ พอระยะต่อมานักเรียนมีความกระตือรือร้นลดลง แม้จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งก็ตาม ทั้งนี้เพราะสภาพการเรียนการสอนไม่สร้างความสนใจของนักเรียนเท่าที่ควร เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ มีการซักถาม และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นบ้าง

ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มทดลองที่นักเรียนได้รับการใช้ชุดการแนะแนว เรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งพบว่าในระยะแรก ๆ นักเรียนบางคนไม่กล้าออกมาแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ แต่เมื่อผู้สอนได้สร้างความเป็นกันเองกับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนก็เกิดความมั่นใจและกล้าแสดงออกมีส่วนร่วมมากขึ้น นักเรียนต่างแย่งกันเป็นอาสาสมัคร บรรยายภาคีจิ้งจอกแสนแสบ สนุกสนาน นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน สังเกตจากการมีการซักถามแสดงความคิดเห็นอยู่ตลอดเวลา เมื่อผู้สอนทำการประเมินโดยให้นักเรียน ช่วยกันสรุป นักเรียนก็กล่าวถึงความรู้ที่ได้รับในแต่ละครั้งได้ มีการสอบถามอยู่เสมอว่าในช่วงต่อไปจะสอนเรื่องอะไร และในครั้งสุดท้ายซึ่งมีการสรุป ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าได้รับความรู้และเห็นตัวอย่าง เกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์อย่างชัดเจนมากขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ และมีความประสงค์อยากเข้าร่วมกิจกรรมเช่นนี้อีก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ (2532 : 64) ที่ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านเกร่งสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี ผล บปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบปกติ

จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ชุดการแนะแนวสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดการแนะแนวและการสอนแบบปกติ มีผลทำให้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนสูงขึ้น จึงควรส่งเสริมให้มีการ

ใช้ชุดการแนะแนวหรือการสอนแบบปกติตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

1.2 เนื่องจากชุดการแนะแนวมีวิธีดำเนินการหลายวิธี ผู้ดำเนินการใช้ชุดการแนะแนวควรจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจขั้นตอนของโปรแกรมการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งให้เป็น อย่างดี เสียก่อนที่จะนำไปดำเนินการ

1.3 ควรมีการฝึกอบรมครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาอื่น ๆ ให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในการเรียนชั่วโมงโฮมรูมหรือในชั่วโมงกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรทดลองใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในระดับอื่นๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรทดลองใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านอื่น ๆ เช่น ความกตัญญูต่อเวที ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น

2.3 ควรมีการติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือน เพื่อศึกษาความคงทนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

บรรณาการ

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรมเพื่อพัฒนา
คุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดโคไธสงวิทยา
จังหวัดนครปฐม. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- กฤษณา จันทรวินาศ. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- กัญญา คงคานนท์. "การปลูกฝังคุณธรรมในเด็กเล็ก : ความซื่อสัตย์," การศึกษา กทม. 14(5)
: 6-9 ; กุมภาพันธ์. 2534.
- เกษม บุญศรี. การสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2504.
- โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวมบทบาท
ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
อัดสำเนา.
- จำเนียร ช่างโชติ. การฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ :
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527.
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณาชาติ. การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ชาไมพร มุขไต. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สุเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา ลินสกุล. ระบบสื่อการสอน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
เจริญผล. 2528.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญ มิตรภาพที่
227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญา กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- _____. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย.
รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.
- ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจในสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533. อัดสำเนา.
- เดช วิทย์. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียน
ประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- ถาวร รอดเทศ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์กับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ สัมสุขนิรันดร์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ธีระ ชัยยุทธธรรยง. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ธำรงค์ น่วมศิริ. การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์เป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษา เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- นราธิปพงศ์ประพันธ์, พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่น. วิทยาสารานุกรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แพรววิทยา, 2518.
- นวลนง มังตรีสรรค์. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่องสังคหวัดดู 4 ที่มีต่อ คุณธรรมด้านสังคหวัดดู 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ปกรณ วงศ์สวัสดิ์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในห้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

- ปรีฤดา บุญศิลาเลิศ. การทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. "การจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว," เอกสารประกอบการ
การอบรมแนะแนวมัธยม. กรุงเทพฯ : 2524.
- ประเสริฐศรี เขื่อนครินทร์. การทดลองใช้เทคนิค"แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.
ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2524. อัดสำเนา.
- ปัทมภาวดี ละออจันทร์. การเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษา เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม
โดยวิธีการใช้บทบาทสมมติและเชิดหุ่นมือ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินฤพานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของเข้าเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรพงษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี.
ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.
- เป็รื่อง กุฎท. ชุดการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.
- พจโย้ย สุระสรางค์. การโกหกของเด็กในช่่วงอายุ 5 - 11 ปี. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- พนัส พันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2523.
- พยอม อังคตานุวัฒน์. จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก. โครงการตำราศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล
กรุงเทพมหานคร. 2521.
- พิชาญ સાอาจศรี. การทดลองสอนจริยศึกษาด้วยวิธีสอนแบบซินดิเคท (Syndicate) ในชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

- พิพัฒน์ ปิ่นจินดา. การเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม
โดยการอภิปรายกลุ่มและการสอนโดยวิธีแบบจูนันท์ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัย, สมเด็จพระ. บทสร้างนิสัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2521.
- มนัส รัตนคิดถ กูเกิด. "จริยศึกษาพัฒนาประเทศ" มิตรครู. 21(3) : 14 - 15;
กันยายน, 2521.
- เมธี โพธิ์พัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์และความซื่อสัตย์
ของเด็กไทย. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ระวี ภาวิไล. "คุณค่าใหม่ทางจริยธรรมสังคมไทย," วารสารครุศาสตร์. 16(1) :
1 ; กรกฎาคม - กันยายน 2530.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2531.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพร, 2531.
- ลัดดา คานแก้ว. "ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ฉะเชิงเทรา," ในเอกสารประกอบ
การประชุมทางวิชาการเรื่องการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษา
ครั้งที่ 4. หน้า ข - 120 - 7 - 123. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2528.
- วรรณิ รักธรรม. การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์ และ
ความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กไทย เชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน. ปริชญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

- วลัยลักษณ์ ภักดีพล. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- วาสนา ชาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. 2522.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธเนศวรการพิมพ์,
2523.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- . โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนจริยธรรม. กรุงเทพฯ
ธนประดิษฐ์การพิมพ์, 2525.
- . แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย : การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย.
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2523.
- . แผนการสอนกลุ่มสร้างเริ่มลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์, 2525.
- . หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- วิเชียร ทองนุช. เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมของนักเรียนที่มีการเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- วินิจ เกตุขำ และคมเพชร จิตรศุภกุล. กระบวนการกลุ่ม. โอเดียนสโตร์, 2522.
- วิลาวัลย์ บุญวัฒน์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติด
ให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณี จังหวัดศรีสะเกษ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.

- วิวัฒน์ อัครวาณิชน์. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2523. อัดสำเนา.
- ศิริพร คูภิรมย์. การเปรียบเทียบความสามารถในการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ศิริวรรณ เจริญจิตติกุล. ผลของการพัฒนาค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 โดยการใช้บทบาทสมมติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2533. อัดสำเนา.
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมของ
 ครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน.
 กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.
- _____. การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เล่มที่ 1 หลักการและ
 ทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ
 ศึกษา, 2529.
- สกล เขียงแท้. ผลการใช้วิธีการอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถม
 ปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สงบ ลิขณะ. "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย," การวัดผลการศึกษา. 3(2) :
 29 - 57 ; กันยายน - ธันวาคม 2524.
- สนธยา จิตรมาศ. "จริยธรรมในระดับประถมศึกษา พฤติกรรมที่ต้องการและการปลูกฝัง,"
ประชากรศึกษา. 39(1) : 27 - 29 ; มิถุนายน 2532.

- สบโชค พูลนาม. ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- สมเดช สีแสง. การทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สมบัติ มหารศ. จริยธรรมวิชาชีพ. มหาสารคาม : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ม.ป.ป.
- สมปอง สุปศุงการกิติ. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสำนึกด้านอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สมพันธ์ เตชะอ้อก. "สังคมไทยขาดความตรงไปตรงมา," มติชน, 10 มีนาคม 2531. หน้า 9.
- สนิท ทวีพเยาวารี. การทดลองโดยใช้สไลด์ - เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สาโรช บัวศรี. "จริยธรรมในสังคมไทย," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- สุรวิทย์ ศิวรักษ์. "จริยธรรมในสังคมไทยในทศวรรษของฝ่ายศาสนา," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- สุวิทย์ ก้องฮา. การศึกษาเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลทางจริยธรรมโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ และการเปิดหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสงขลา. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

- สุดใจ ชันทองคำ. การพัฒนาแนววัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
 ปรินญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- อุทุมพร โกมลอรธรณ. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความรู้ด้านจริยศึกษา
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาพันธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์. การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5
 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- อุบลรัตน์ โปธิ์โกสม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู และความซื่อสัตย์
 ของเด็กไทย. ปรินญาพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

Biskin, Donald S. and Kanneth Hoskinson. "An Experimental Test of the Effect of Structured Discussions of Moral Dilemmas Found in Children's Literatures on Moral Reasoning," The Elementary School Journal. 77(5) : 407-418 ; 1977.

Burton, Roger. "Honesty and Dishonesty," In Moral Development and Behavior. New York : Edited by Thomas Lickona, Holt, Rinchart and winston, 1976.

Cronbach, Lee Joseph. The Dependability of Behavioral Measurement : Theory of Generalizability for Scorres and Profiles. New York : Wiley, 1972.

Damon, William and Melanie Killen. "Peer Interaction and the Process of Change in Children's Moral Reasoning," Merrill Palmer Quarterly. 28(3) : 347-367 ; July, 1982.

Edwards, Allen L. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Appleton - Century - Crofts, Inc ; 1957.

Gordon, Lawrence. Module on Module O - A. Florida : Florida Department of Education. 1973.

Houston, W. Robert and others. Development Instructional Modules : A Modules System For Writing Modules. Houston, Texas : College of Education, University of Houston, 1972.

Jones, V. "Charactor Development in Children, an Objective Approach in L. Camichael (Ed.)," Manual of Psychological Review. New York : Wiley, 1954.

Kapfer, Philip and Miriam Kapfer. "Introduction to Learning Package," Learning Package in American Education. New Jersey : Education Technology, 1972.

Kohlberg L. "Stage and Sequence : The Cognitive-Development Approach To Socialization in Goslin," in Handbook of Socialization Theory and Research. Chicago : Rand McNally and Company. 1969.

———. "Moral Stages and Moralization : The Cognitive Developmental Approach in Lickona," In Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issues. New York : Holt Rinchart and Winston, 1976.

Lickona, Thomas. "Reescarch on Piagat's Theory of Moral Development," Moral Development and behavior Theory. Research and Social Issues. New York. Holt, Rinchart and Winston. 1976.

Richards, Herbert C. and others. "Moral Reasoning and Classroom Conduct," Paper presented at the Annual Convention of the American Psychological Association. 92nd. Toronto, Ontario, Canada, : 24-28 ; August, 1984.

- Romane, Thomas John. "A Program to Promote Moral Development Through Elementary School Physical Education," Dissertation Abstracts International. 45(8) : 2442 ; February, 1985.
- Schulze, Craig Blair. "The Effect of Different Methods of Modeling and Instruction on Honesty behavior in Kindergarten and Second Grade Children," Dissertation Abstracts International. 48(1) : 43-A ; July, 1987.
- Sears, R.R., E.E. Maccoby and Lewin. Pattern of Child Learning. Evanston, Illinois : Row, Peterson, Inc., 1957.
- Thompson, George G. and others. Educational Psychology. New York : Appleton - Century Crofts, 1959.
- Thompson, George G. Child Psychology : Growth Trends in Psychological Adjustment. Boston : Houghton Mifflin Company, 1952.
- Turiel, Elliot,. "An Experimental Test of Segmentability of Development Stages in the Child's Judgement," Journal of Personality and Social Psychology. 3(6) : 611-618 ; June, 1966.
- Walker, Lawrence J. and John H. Taylor. "Interactions and the Development of Moral Reasoning," Child Development. 62(2) : 264-283 ; April, 1991.
- . "Stage Transition in Moral Reasoning : A Longitudinal Study of Developmental Processes," Developmental Psychology. 27(2) : 330-337 ; March, 1991.
- Wright, D. The Psychology of Moral Behavior. Middle England : Penquin Books Ltd., 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
3. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ขอให้
นักเรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ อย่างละเอียด และปฏิบัติตามดังนี้

1. ให้นักเรียนคิดว่านักเรียนเองเป็นบุคคลที่อยู่ในเรื่องราวนั้น ๆ
2. ในตอนท้ายของแต่ละเรื่อง จะเป็นตอนที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งให้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้น เพียงหนึ่งตัวเลือก
3. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเพียงว่า หากนักเรียนพบกับเหตุการณ์ตามเรื่องราว เหล่านี้แล้ว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร และให้เหตุผลอย่างไรในการตัดสินใจ ดังนั้นคำตอบ ของนักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิด และจะไม่มีผลเสียหายแก่นักเรียน และโรงเรียนอย่างใดทั้งสิ้น
4. หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใด ๆ เรื่องราวใด ๆ ขอให้นักเรียนถาม ครูก่อนทำ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำได้

ชื่อ..... นามสกุล.....

ชั้น..... โรงเรียน.....

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมความซื่อสัตย์

1. ที่โรงเรียน แจ่มชวนสมพรไปซื้อขนมหวาน ร้านขายขนมนี้ขายดีมีคนพลุกพล่าน แต่เจ้าของร้านพูดจาไม่ดี และชอบเอาเปรียบลูกค้าเสมอ เมื่อเจ้าของร้านเหลือ แจ่มจึงชวนสมพรให้ขโมยขนม เมื่อแจ่มขโมยขนมใส่กระเป๋าแล้ว จึงบอกให้สมพรทำข้าง ถ้านักเรียนเป็นสมพร นักเรียนจะไม่กระทำอย่างแจ่ม เพราะ
  - ก. การลักขโมยเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
  - ข. การขโมยขนม อาจถูกลงโทษอย่างหนัก
  - ค. นักเรียนต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า เป็นนักเรียนที่ดี
  - ง. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าเราเป็นคนดีที่ไม่กระทำผิดตามเพื่อน
2. ครูเมส้าให้นักเรียนทานแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย แบบฝึกหัดนั้นมีเฉลยอยู่ท้ายเล่ม ครูห้ามนักเรียนดูเฉลยท้ายเล่มก่อนที่จะทำเสร็จ อรทัยจะแอบเปิดดูเฉลยทุกครั้งที่ครูเผลอในขณะที่เพื่อน ๆ ไม่กล้าทำ และบอกให้มาลาเปิดดูด้วย ถ้านักเรียนเป็นมาลา นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
  - ก. กลัวถูกลงโทษ
  - ข. เพื่อน ๆ คนอื่นอาจจะชมเชยที่นักเรียนไม่เอาเปรียบเขา
  - ค. ต้องการเป็นนักเรียนที่ดี ที่รักษากฎระเบียบที่ครูตั้งไว้
  - ง. เพื่อน ๆ ในห้อง ไม่มีใครทำ เห็นว่าเป็นการเอาเปรียบคนอื่น
3. เช้าวันหนึ่ง ก่อนที่ครูดวงใจจะไปประชุม ได้ส่งนักเรียนนำหนังสือภาษาไทยขึ้นมาอ่าน เพื่อเป็นการรอครูจนกว่าครูจะประชุมเสร็จแล้วจะกลับมาสอน เมื่อครูมาล้วยออกจากห้องเรียนไป ลือชัยก็นำหนังสือการ์ตูนขึ้นมาอ่านทันที ถ้านักเรียนเป็นลือชัย นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
  - ก. เพื่อน ๆ เขาก็ไม่เอาหนังสือการ์ตูนมาอ่านกันทั้งนั้น
  - ข. นักเรียนไม่ต้องการทำสิ่งใดที่แอกเหนือจากคำสั่งครู
  - ค. ต้องการให้ครูพอใจและชมเชยให้นักเรียนคนอื่น ๆ ฟัง
  - ง. เมื่อครูกลับมาพบ และเห็นว่าอ่านหนังสือการ์ตูน นักเรียนจะถูกตำหนิ

4. ขณะที่คุณแม่ไม่อยู่ สุคาหยิบเงินในกระเป๋ของคุณแม่ไปซื้อสมุด เมื่อคุณแม่กลับมาที่บ้าน สุคายอมรับผิดกับคุณแม่ที่หยิบเงินไปใช้ โดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้านักเรียนเป็นสุคา นักเรียนจะกระทำเช่นนั้นเพราะ
- คนดีมักยอมรับผิด เมื่อทำผิด
  - กลัวถูกคุณแม่ดุ เมื่อท่านทราบภายหลัง
  - เมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด คุณแม่จะชมเชย
  - ใคร ๆ ก็คิดว่าทำผิดแล้วยอมรับผิดนั้น เป็นคนดี
5. สมศรีสอบวิชาภาษาไทยได้คะแนน 19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน แต่การที่สมศรีสอบได้คะแนนมากนั้น เป็นเพราะสมศรีลอกคำตอบของมาลี ถ้านักเรียนเป็นสมศรี นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- ต้องการให้เพื่อน ๆ และครูรัก
  - ต้องการให้นักเรียนทุกคนในห้อง ทำข้อสอบด้วยตนเอง
  - อยากให้เพื่อนชมว่าเก่ง ที่สามารถสอบได้คะแนนมากด้วยตนเอง
  - เมื่อครูรู้ว่านักเรียนลอกข้อสอบของเพื่อน นักเรียนจะถูกคุณครูลงโทษ
6. สุรชัยต้องการเงินไปซื้อของเล่นไปอวดเพื่อน ๆ แต่สุรชัยไปขอลเงินแม่โดยบอกว่า จะนำเงินไปซื้อสมุด ถ้านักเรียนเป็นสุรชัย นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- เพื่อน ๆ ไม่มีใครพูด
  - กลัวคุณแม่จะลงโทษที่พูด
  - ลูกที่ผิดต้องไม่พูดกับพ่อแม่
  - ต้องการให้คุณแม่ชมเชยที่ไม่พูด
7. หลังจากเคารพธงชาติ ก่อนเข้าห้องเรียนทุกเช้า พรทิพย์และเพื่อนทุกคนจะช่วยกันเก็บเศษกระดาษและทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน วินิตไม่ยอมช่วยพรทิพย์และคนอื่น ๆ เก็บเศษกระดาษและทำความสะอาดโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นวินิต นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- คุณครูจะตำหนิคนที่เอาเปรียบผู้อื่น
  - เพื่อน ๆ จะยอมรับเข้ากลุ่มด้วย ที่ไม่เอาเปรียบเพื่อน
  - เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
  - ต้องการให้เพื่อน ๆ และครูชมเชยที่ไมเอาเปรียบผู้อื่น

8. วันหนึ่งธนูเก็บยางลบได้ 1 อัน เขารีบนำไปส่งครูทันที ทั้ง ๆ ที่ตนเองก็ไม่มียางลบใช้เลย
ถ้านักเรียนเป็นธนู นักเรียนจะกระทำเช่นนั้น เพราะ
- เห็นว่าเพื่อน ๆ ทุกคน ก็ทำอย่างนั้น
  - ต้องการให้คุณครูชมเชยต่อหน้าเพื่อน ๆ
  - นายของคนอื่นมาใช้ โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นการกระทำที่ไม่ดี
  - เมื่อคุณครูทราบภายหลังว่าเอาของที่เก็บได้ไปใช้เป็นของตนเอง ครูจะตำหนิ
9. วินัยและชาตพงศ์ เข้าห้องเรียนหลังเพื่อน ๆ ทุกครั้ง เพราะทั้งสองคนแอบไปเล่นกันที่ใต้ถุน
อาคารเรียน ถ้านักเรียนเป็นวินัย นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- นักเรียนควรเข้าห้องเรียนตรงต่อเวลา
  - ต้องการให้ครูชมที่เข้าห้องเรียนตรงเวลา
  - เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ก็เข้าห้องเรียนตรงเวลาทั้งนั้น
  - เมื่อเข้าห้องเรียนหลังเพื่อน ๆ แล้วครูจะลงโทษ
10. มาโนชกับสมชัย เป็นนักเรียนห้องเดียวกัน นักเรียนทุกคนร่วมกันตั้งกฎของห้องว่า ให้ถือครองเก้าอี้
 ก่อนเข้าห้อง วันหนึ่งมาโนชได้ใส่รองเท้าเข้ามาในห้อง และมาโนชได้ชวนสมชัยให้ทำอย่างคน
ถ้านักเรียนเป็นสมชัย นักเรียนจะไม่กระทำอย่างมาโนช เพราะ
- ต้องการรักษากฎเกณฑ์ที่ดีไว้
  - กลัวเพื่อน ๆ จะไม่ยอมรับด้วย
  - อยากให้เพื่อน ๆ ชมที่ทำตามกฎของห้อง
  - เมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎของห้อง คุณครูรู้ภายหลังจะถูกทำโทษ
11. เย็นวันจันทร์ ครูให้นักเรียนชั้น ป.5/1 ทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์มาส่งครูในเช้าวันรุ่งขึ้น
 เมื่อหัดดาวกลับใบถึงบ้าน ก็ทำการบ้านมาทำ แต่ทำไม่ได้ จึงให้คุณแม่ทำการบ้านให้ เพื่อนา
 มาส่งครู ถ้านักเรียนเป็นหัดดาว นักเรียนจะไม่ให้คุณแม่ทำการบ้านให้ เพราะ
- ใคร ๆ ก็คงทำการบ้านด้วยตนเอง
  - ต้องการให้ครูชม ที่สามารถทำการบ้านด้วยตนเอง
  - เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องทำการบ้านด้วยตนเอง
  - เมื่อครูทราบภายหลัง ว่าไม่ได้ทำการบ้านเอง ครูจะตำหนิ

12. เข้าวันหนึ่ง สุปจน์กับพิชัยไปเล่นกระดานสั้นที่สนามเด็กเล่นที่โรงเรียน ทั้งสองได้เล่นกันจนกระดานสั้นหักเสียหาย สุปจน์ตกใจมากจึงพูดขึ้นว่า "พิชัย เราต้องรีบไปบอกครูว่าเราทำกระดานสั้นหักพังดีกว่านะ" ถ้านักเรียนเป็นพิชัย นักเรียนจะทำอย่างไรที่สุพจน์พูด เพราะ
- คุณครูอาจจะชมเชยที่ยอมรับผิดชอบ
  - คนดีต้องยอมรับผิดชอบ เมื่อทำผิด
  - ถ้าไม่ยอมรับผิดชอบแล้ว เมื่อคุณครูทราบภายหลังจะถูกลงโทษหนัก
  - ใคร ๆ ก็ต้องยอมรับผิดชอบ ถ้าอยู่ในเหตุการณ์เช่นเดียวกับพิชัย
13. เวลาอยู่บ้าน วุฒิชัยชอบหยิบเงินของคนอื่นครั้งละบาทสองบาทไปซื้อขนมกินเสมอ ถ้านักเรียนเป็นวุฒิชัย นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- เพื่อน ๆ ที่ดี ไม่มีใครลักขโมย
  - การลักขโมยเป็นการกระทำที่ไม่ดี
  - กลัวว่าถ้าทำอีกต่อไป จะถูกตำรวจจับ
  - อยากให้เป็นคนในบ้านยกย่องว่าเป็นคนที่ไว้วางใจได้
14. สุดาเป็นเจ้าของหน้าที่ยายของร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน วันหนึ่งสุดาทอนเงินให้เราเรกินไป ถ้านักเรียนเป็นเรไร นักเรียนจะไม่คืนเงินให้สุดา เพราะ
- ถ้าคืนเงินให้สุดา คนอื่น ๆ จะว่าไง
  - อยากให้เป็นคนบอกว่า ฉลาด ที่ไม่คืนเงิน
  - คนอื่น ๆ ที่ได้เงินทอนกิน เขาก็ไม่คืนให้ทั้งนั้น
  - การรับเงินทอนกินมา มีข้อการกระทำที่ผิดกฎหมาย
15. คุณครูนิศยาให้นักเรียนนำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์มาส่งตอนเช้าวันจันทร์ แต่วันนั้นครูนิศยานำมาสู้นิทาทำการบ้านเสร็จแล้ว จึงนำการบ้านไปส่งที่โต๊ะครู แม้จะมีเพื่อนขอลอกก่อน ถ้านักเรียนเป็นสู้นิทา นักเรียนจะกระทำเช่นนั้น เพราะ
- เพื่อน ๆ เขาก็ส่งตามเวลากันทั้งนั้น
  - นักเรียนที่ดีต้องส่งการบ้านตรงเวลา
  - คุณครูจะลงโทษคนที่ส่งงานไม่ตรงเวลา
  - คุณครูจะชมเชย เมื่อรู้ว่าส่งการบ้านตามเวลา

16. วันวันจันทร์ วิชิตได้รับมอบหมายให้เป็นคนรวบรวมการบ้านของเพื่อน ๆ ไปส่งครู ถึงแม้ว่า วิชิตจะทำการบ้านไม่ได้ วิชิตก็พยายามทำตามความเข้าใจของตนเอง ไม่ลอกเพื่อน ถ้า นักเรียนเป็นวิชิต นักเรียนก็กระทำเช่นนั้น เพราะ
- กลัวเพื่อนไม่ยอมรับตนเข้ากลุ่ม
  - อยากให้คุณครูชมที่ทำการบ้านเอง
  - เมื่อครูรู้ นักเรียนจะถูกครูลงโทษ
  - เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงของห้อง
17. โรงเรียนห้ามนักเรียนวิ่งบนอาคารเรียน วันหนึ่งวิเชียร มาโรงเรียนแต่เช้าตรู่ และได้วิ่งเล่นอย่างสนุกสนาน และทำให้พื้นอาคารเรียนสกปรก เมื่อครูมาถึง ได้ถามวิเชียรว่า "ใครวิ่งเล่นบนอาคารเรียน" วิเชียรตอบว่า "ไม่ทราบครับ" ทั้ง ๆ ที่ตนเองผิด ถ้านักเรียนเป็นวิเชียร นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- นักเรียนกลัวถูกครูลงโทษหนัก
  - สังคมนิยมยกย่องคนที่ผิดแล้วยอมรับผิด
  - เมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด คุณครูอาจชมเชย
  - เพื่อนในห้องคนอื่น ๆ ก็ยอมรับผิดกันทั้งนั้น เมื่อเขาทำผิด
18. วันชัยมีหนังสือการ์ตูนของด้อยมาอ่าน และสัญญาว่าจะคืนให้ด้อยในวันรุ่งขึ้น เมื่อวันชัยอ่านจบ และถึงกำหนดต้องคืนหนังสือ วันชัยก็รีบนำหนังสือไปคืนด้อย ระหว่างเดินทางไปหาด้อย วันชัยพบกับชัยวัฒน์ ชัยวัฒน์จึงยืมหนังสือการ์ตูนอ่านก่อน และให้วันชัยไปคืนด้อยในวันต่อมา วันชัยต้องยอมมาให้ชัยวัฒน์นำหนังสือไปอ่าน ถ้านักเรียนเป็นวันชัย นักเรียนจะไม่ให้ชัยวัฒน์เอาไปอ่านก่อน เพราะ
- กลัวว่าครั้งต่อไปด้อยจะไม่ให้ยืมหนังสืออีก
  - ต้องการให้ด้อยชมเชยว่าเป็นคนตรงต่อเวลา
  - เพื่อนที่ดีต้องคืนหนังสือตรงเวลาตามที่สัญญาไว้
  - กลัวว่าเมื่อเพื่อนคนอื่น ๆ รู้ จะไม่ยอมมาให้ยืมของเขา

19. เข้าวันหนึ่ง คุณครูเห็นคุณภาได้ถามนักเรียนทุกคนว่า "นักเรียนรู้ไหมว่าใครเป็นคนวาดการ์ตูนที่ผนังห้องนี้" บอผลตอบว่า "ไม่ทราบครับ" ทั้ง ๆ ที่เป็นคนวาดเอง ถ้านักเรียนเป็นบอผล นักเรียนจะไม่ตอบเช่นนั้น เพราะ
- ต้องการให้ครูชมว่าเป็นคนดีไม่พูด
  - ต้องการเป็นนักเรียนที่ดี คือการไม่พูด
  - อาจจะถูกครูลงโทษ เมื่อคุณครูท่านทราบภายหลัง
  - ต้องการเป็นตัวอย่างที่ดีของคนอื่น ๆ ที่พูดแต่ความจริง
20. วิชาทำงานหารายได้พิเศษ โดยเป็นนักเรียนขายของที่สหกรณ์ของโรงเรียนทุกวันอังคาร วันหนึ่งวิชาขายเงินของสหกรณ์มาใช้ ถ้านักเรียนเป็นวิชา นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- เห็นว่าคุณครูจะไม่ชมเชยนักเรียนที่ขายน
  - การลักขายนเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
  - เพื่อน ๆ ที่มาขายของที่สหกรณ์ จะไม่ขายน
  - เคยพบว่าใครที่ลักขายน แล้วจะถูกลงโทษอย่างหนัก
21. พ่อซื้อขนมมาฝากญาติและน้อง ๆ และพ่อให้ญาตินำไปแบ่งให้น้องคนละเท่า ๆ กัน แต่ญาติแบ่งขนมไว้กินเองมากกว่าแบ่งให้น้อง โดยไม่ได้ปฏิบัติตามที่พ่อสั่งไว้เลย ถ้านักเรียนเป็นญาติ นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- ต้องการทานให้ที่ที่ดีที่สุด
  - ที่ดีที่สุด เขาก็ไม่เอาเปรียบน้องกันทั้งนั้น
  - กลัวคุณพ่อทำโทษ ถ้ารู้ว่าเอาเปรียบน้อง ๆ
  - เมื่อคุณพ่อทราบว่าไม่เอาเปรียบน้อง คุณพ่อจะชมเชย
22. วันโรงเรียน วันหนึ่งแคะร้อนมาก วันชัยไม่อยากจะไปเข้าแถวหน้าเสาธงกับเพื่อน ๆ วันชัยจึงแอบหลบอยู่ในห้องเรียน ถ้านักเรียนเป็นวันชัย นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- เมื่อครูมาพบ คงถูกครูตี
  - นักเรียนที่ดีต้องเข้าแถวหน้าเสาธง
  - เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ เขาก็ร้อน แต่เขาก็เข้าแถวได้
  - ครูชมเชยนักเรียนทุกคน ที่เข้าแถวอย่างอดทน ทั้ง ๆ ที่แคะร้อนมาก

23. ในการสอบวิชาภาษาไทยครั้งนี้ คาริณีทำข้อสอบไม่ได้ เพราะไม่ได้เตรียมตัวมาสว่างหน้า กัลยา ซึ่งเป็นเพื่อนรักของคาริณีและนั่งข้าง ๆ เห็นคาริณีทำข้อสอบไม่ได้ จึงแอบส่งกระดาษคำตอบให้ ถ้านักเรียนเป็นคาริณี นักเรียนจะ ไม่ยอมรับกระดาษคำตอบของกัลยา เพราะ
- อยากลองทำข้อสอบด้วยตนเอง
  - กลัวครูจับได้และลงโทษให้สอบตก
  - นักเรียนทุกคนก็ทำข้อสอบด้วยตนเอง
  - อยากได้ค่าชมเชยที่ทำข้อสอบได้ด้วยตนเอง
24. มาลีมาโรงเรียนแต่เช้าครู เพื่อที่จะลอกการบ้านของสุณีเย่ และเพื่อน ๆ ทุกคนก็ลอกการบ้านของสุณีเย่เหมือนกัน คุณครูตรวจการบ้านและทราบว่ามีลอกการบ้านของเพื่อน เพราะคิดเหมือนกันทุกข้อ เมื่อคุณครูถาม มาลียอมรับสารภาพ ถ้านักเรียนเป็นมาลี นักเรียนจะกระทำเช่นนั้น เพราะ
- การยอมรับผิดเป็นสิ่งที่ใคร ๆ ก็กระทำ
  - นักเรียนที่ดี ต้องกล้ารับผิดเมื่อทำผิด
  - เมื่อยอมรับผิด คุณครูอาจไม่ลงโทษหนัก
  - เมื่อยอมรับผิด คุณครูอาจจะชมเชย
25. คุณครูพิชัยต้องไปทำธุระกับอาจารย์ใหญ่ จึงให้นักเรียนทานแบบฝึกหัดกันเองในห้องเรียน วิรัชชวนเพื่อน ๆ วิ่งเล่นในห้องเรียน วิรัชวิ่งชนแก้วน้ำแตก เมื่อคุณครูพิชัยกลับมา วิรัชจึงบอกคุณครูว่า แมววิ่งชนแก้วแตก ถ้านักเรียนเป็นวิรัช นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- นักเรียนที่ดี ต้องไม่พูดบด
  - ครูมักชมเชยคนไม่พูดบด
  - การพูดบดเป็นสิ่งที่คนอื่น ๆ ไม่ยอมรับ
  - เมื่อคุณครูทราบภายหลังว่าพูดบด จะถูกลงโทษอย่างหนัก

26. ในชั่วโมงวิชาพลศึกษา ขณะที่นักเรียนทุกคนต้องลงไปฝึกกายบริหาร ที่สนามฟุตบอล แก้วขออนุญาต คุณครูไปห้องน้ำ แต่แล้ว เขาก็ขึ้นไปในห้องเรียน และหยิบดินสอของแดงไปเก็บไว้ที่กระเป๋าของตนเอง ถ้านักเรียนเป็นแก้ว นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- การลักขโมยเป็นการกระทำที่ไม่ดี
  - คุณครูจะไม่ชมเชยนักเรียนที่ลักขโมย
  - เพื่อน ๆ รู้จะไม่ยอมมาให้เข้ากลุ่มด้วย
  - ถ้าใครเห็น เข้าจะถูกตักทิ่มว่าเป็นคนขี้ขโมย
27. ในวิชางานประดิษฐ์ คุณครูได้สั่งให้นักเรียนทำหุ่นเชิดด้วยกระดาษมาส่ง ยุพินทำไม่เป็นจึงได้ไปขอร้องให้จันทร์เป็นผู้ทำหุ่นเชิดเพื่อนำมาส่งครูในวันรุ่งขึ้น ถ้านักเรียนเป็นยุพิน นักเรียนจะไม่ให้จันทร์เป็นผู้ทำหุ่นเชิด เพราะ
- กลัวถูกคุณครูลงโทษ
  - ไม่อยากขัดคำสั่งที่ครูให้ทำด้วยตนเอง
  - นักเรียนทุก ๆ คน ต่างทำหุ่นเชิดด้วยตนเองทั้งนั้น
  - อยากให้คุณครูชมว่าเก่งที่สามารถทำหุ่นเชิดด้วยตนเอง
28. สุจีราบอกคุณพ่อว่า เมื่อไปทำการบ้านที่บ้านน้ำผึ้งเสร็จแล้วจะรีบกลับบ้าน แต่ทำการบ้านเสร็จ สุจีรายังคงอยู่เล่นเกมกับน้ำผึ้งจนมืดค่ำเป็นประจํา ถ้านักเรียนเป็นสุจีรา นักเรียนจะไม่กระทำเช่นนั้น เพราะ
- คุณพ่อจะลงโทษคนที่พูดปด
  - คุณพ่อมักชมเชยคนที่ไม่พูดปด
  - นักเรียนเห็นว่าการพูดปดเป็นสิ่งที่ไม่ดี
  - การพูดปดเป็นสิ่งที่คนอื่น ๆ ไม่ทำกัน

ตาราง 6 แสดงโครงสร้างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

พฤติกรรม	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง		
1.1 ไม่ลอกงานเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำ	5	5 11 16 23 27
1.2 ยอมรับผิดจากการกระทำของตน	4	4 12 17 24
2. ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น		
2.1 ไม่พูดบด	4	6 25 28 19
2.2 ไม่ลักขโมย	6	1 8 13 20 26 29
2.3 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4	2 7 14 21
3. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่		
3.1 ตรงต่อเวลา	4	9 15 18 30
3.2 ปฏิบัติตามกฎระเบียบบังคับ	3	3 10 22
รวม	30	

ตาราง 7 เกลยคะแนนของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ข้อที่	ก	ข	ค	ง	ข้อที่	ก	ข	ค	ง
1	4	1	3	2	16	3	2	1	4
2	1	2	4	3	17	1	4	2	3
3	3	4	2	1	18	1	2	4	3
4	4	1	2	3	19	2	4	1	3
5	3	4	2	1	20	2	4	3	1
6	3	1	4	2	21	4	3	1	2
7	1	3	4	2	22	1	4	3	2
8	3	2	4	1	23	4	1	3	2
9	4	2	3	1	24	3	4	1	2
10	4	3	2	1	25	4	2	3	1
11	3	2	4	1	26	4	2	3	1
12	2	4	1	3	27	1	4	3	2
13	3	4	1	2	28	1	2	4	3
14	1	2	3	4	29	3	2	1	4
15	3	4	1	2	30	4	2	1	3

หมายเหตุ คะแนน 1 - 4 หมายถึง ชั้นจริยธรรมของโคลเบอร์กตั้งแต่ชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ
ซื่อสัตย์

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	6.33	16	1.83
2	3.41	17	2.14
3	3.09	18	4.53
4	2.38	19	5.95
5	5.12	20	2.69
6	2.17	21	5.59
7	3.98	22	1.88
8	2.63	23	3.93
9	3.84	24	8.40
10	3.92	25	5.73
11	3.19	26	4.78
12	2.96	27	3.89
13	4.69	28	2.41
14	2.46	29	2.80
15	5.42	30	2.15

ตาราง 9 แสดงคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	77	103
2	73	113
3	70	94
4	73	101
5	75	86
6	81	97
7	84	112
8	80	97
9	76	73
10	83	107
11	84	116
12	79	74
13	81	107
14	85	75
15	81	82

ตาราง 10 แสดงคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	84	97
2	86	94
3	86	103
4	73	95
5	86	82
6	74	84
7	79	97
8	85	82
9	83	86
10	85	97
11	76	79
12	78	83
13	78	74
14	79	97
15	73	69

ภาคผนวก ข

1. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความซื่อสัตย์ (สำหรับกลุ่มทดลอง)
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความซื่อสัตย์ (สำหรับกลุ่มควบคุม)

1. โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ทำในกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนและครูกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการของการใช้ชุดการแนะแนว ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง	ครูแนะนำตนเอง และให้นักเรียนเล่นกิจกรรมดอกไม้รวมนใจ โดยดำเนินการดังนี้ 1. นักเรียนหยิบชิ้นส่วนของรูปดอกไม้ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 2. ให้นักเรียนนำรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์ แล้วจับกลุ่มพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 5 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพากลุ่มของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทั้ง 5 กลุ่ม 3. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ไม่รู้จักกันมาก่อน ได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 4. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และลักษณะของชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และให้ความรู้ในเรื่อง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-3	ความซื่อสัตย์ ต่อตนเองด้าน ไม่ลอกงานของ เพื่อน หรือให้ เพื่อนหรือญาติ ช่วยทำ	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง ได้แก่ ไม่ลอก งานของเพื่อน หรือให้เพื่อน หรือญาติช่วยทำให้ ตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กในระดับที่สูง กว่าขั้นที่ 1 และ 2	จริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และ นัดหมายสถานที่ วันเวลาที่จะพบกัน ในครั้งต่อไป <u>ครั้งที่ 2 การใช้สถานการณ์จำลอง</u> แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นเตรียมการ</u> 1.1 ครูบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และครู เล่าเรื่องสถานการณ์ที่นำมาใช้ 1.2 นักเรียนและครูช่วยกันเลือก ผู้แสดงบทบาท 2. <u>ขั้นดำเนินการกิจกรรม</u> นักเรียนแสดงบทบาทไปตามลำดับ เหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที 3. <u>ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล</u> 3.1 ครูให้นักเรียนทบทวนและวิเคราะห์ ประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะปฏิบัติ กิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการ และบรรยากาศการแสดง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงให้นักเรียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน 3.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว 3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อนหรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้นับขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการร่วมอภิปราย

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			และ 2 3.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในเรื่องที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในครั้งนี้ 3.6 นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 4. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุป ครูสรุปเพิ่มเติม <u>ครั้งที่ 3 กิจกรรมกลุ่ม</u> แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเรื่องการลอกงานของเพื่อน 2. <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน 2.2 ครูแจกชิ้นส่วนของข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร" ให้ทั้ง 3 กลุ่ม 2.3 ครูสั่งให้นักเรียนแต่ละคนนำชิ้นส่วนของข้อความไปซ่อนในบริเวณห้อง และห้ามให้คนอื่นเห็น

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2.4 ครูใช้เวลาแต่ละกลุ่มค้นหา ชิ้นส่วนที่นำไปซ่อนไว้ 5 นาที เมื่อหมดเวลาครูให้แต่ละกลุ่ม นำชิ้นส่วนที่เก็บได้มา เรียง 2.5 ครูตรวจสอบว่ากลุ่มใดเรียง ข้อความได้ครบและถูกต้อง เป็นกลุ่มที่ชนะ ครูชมเชย และให้กลุ่มที่ชนะออกมา รายงานถึงวิธีการทำงาน 2.6 ครูให้นักเรียนอภิปรายตาม ประเด็นที่กำหนด แล้วเขียนลง ในกระดาษคำตอบของแต่ละกลุ่ม 2.7 ครูเก็บกระดาษคำตอบของ นักเรียนแต่ละกลุ่มแล้วตรวจดู คำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว 2.8 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปราย ในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียน ได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วง การอภิปรายนี้ ครูจะซักถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ ความคิดในการพัฒนาการให้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4-5	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองด้านการยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำ ของตนเองตามขั้นตอนทางการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่า ขั้นที่ 1 และ 2	เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อนในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อน และหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู 2.9 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม และครูสรุปเพิ่มเติม <u>ครั้งที่ 4 กรณีตัวอย่าง</u> แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการกระทำผิด 2. <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.1 ครูแจกเอกสารกรณีตัวอย่างให้นักเรียนทุกคน 2.2 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ปรึกษากันในการตอบปัญหาท้ายกรณี

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ตัวอย่าง 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในเชิงการอภิปรายนี้ ครูจะชักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตน ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และและครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู 2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในครั้งนี้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่กำหนดค่าให้ และครูสรุปเพิ่มเติม <u>ครั้งที่ 5 การอภิปรายกลุ่ม</u> แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการยอมรับ ผิด จากการกระทำของตนเอง 2. <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.1 ครูให้นักเรียนคู่สวดไล่ 2.2 ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม อภิปรายตามประเด็นที่กำหนด ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงใน กระดาษคำตอบของแต่ละกลุ่ม 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของ นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วตรวจ ดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่าง รวดเร็ว 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			ลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผล ในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิด จากการกระทำของตน ในขั้นที่ สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และ ครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบ ก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู 2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในครั้งนี้ 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ตัวแทนกลุ่มรายงานสรุปเรื่องที่ กำหนดให้ 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
6	ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นด้านไม่พูดบด	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อผู้อื่น ได้แก่การไม่พูดบด ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2	ครั้งที่ 6 การใช้บทบาทสมมติ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องการพูดบด 2. <u>ขั้นแสดง</u> 2.1 ครูหาอาสาสมัครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ 2.2 ครูแจกเอกสารเรื่องสั้นและ บทบาทสมมติของแต่ละคนให้ ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ 2.3 เริ่มแสดงบทบาทสมมติตามบทบาท ที่กำหนดให้ไว้ใช้เวลาประมาณ 15 - 20 นาที โดยมีผู้ชมเป็นผู้ สังเกตการณ์ 3. <u>ขั้นอภิปราย</u> 3.1 ครูแจกกระดาษคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่แสดง ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน 3.2 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียน แต่ละคนแล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			เวลาอย่างรวดเร็ว 3.3 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบ ลงในกระดาษ โดยในช่วงการ อภิปรายนี้ ครูจะซักถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผล ในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อ ผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดบด านขึ้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบ ก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกัน กับครู 4. <u>ขั้นแสดงเพิ่มเติม</u> ครูให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมตามข้อ เสนอแนะของกลุ่ม ซึ่งเป็นบทบาทที่ สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย 5. <u>ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป</u> ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับ เรื่องการพูด, ให้นักเรียนสรุปตาม จุดมุ่งหมาย และครูสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
7	ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นด้านไม่พูดปด และไม่ลักขโมย	เพื่อให้ นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดปด และไม่ลักขโมยตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลบอร์กาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า ขั้นที่ 1 และ 2	ครั้งที่ 7 เขียววิทยากร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นหน้า</u> ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการพูดปด และการลักขโมย 2. <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.1 เขียววิทยากรพูดเรื่อง "การไม่พูดปดและการไม่ลักขโมย" ให้ นักเรียนได้ฟังและเปิดโอกาสให้ นักเรียนอภิปรายซักถาม 2.2 ครูแจกกระดาษคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่ได้ฟังให้นักเรียนตอบลงในกระดาษ เขียนตอบของแต่ละคน 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียน แต่ละคน แล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียน ได้ตอบลงในกระดาษโดยในช่วง การอภิปรายนี้ ครูจะซักถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8-9	ความซื่อสัตย์ต่อ ผู้อื่นด้านไม่ เอาเปรียบ ผู้อื่น	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ เอาเปรียบผู้อื่นตามกัน	ความคิดในการพิจารณาหา เหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ พูดปดและไม่ลักขโมย ในขั้นที่ สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และ ครุคูความสอดคล้องกันของคำตอบ ก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกัน กับครู 2.5 ให้นักเรียนเล่าถึงพฤติกรรม ต่าง ๆ ที่เคยพบเห็นผลของ การลักขโมยและผลของการพูดปด ให้เพื่อนฟัง 3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้กล่าวถึงมา ทั้งหมด วิทยากรและครูสรุปเพิ่มเติม <u>ครั้งที่ 8 การอภิปรายกลุ่ม</u> ดำเนินการเช่นเดียวกับครั้งที่ 5 <u>ครั้งที่ 9 การเข้าบทบาทสมมติ</u> ดำเนินการเช่นเดียวกับครั้งที่ 6

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
10-11	ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ด้านตรงต่อเวลา	พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อ เวลา ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1และ2	ครั้งที่ 10 วิดีทัศน์ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนากับถามนักเรียนว่า ในขณะที่ครูสอน ถ้ามีนักเรียนเข้าห้องเรียน ไม่ตรงเวลา การกระทำของนักเรียน เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. <u>ขั้นดำเนินการ</u> 2.1 ครูฉายวิดีโอเรื่อง "ตรงต่อเวลา" ที่มีเรื่องราวของการเข้าชั้นเรียนตรงเวลาและเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลาให้นักเรียน พิจารณาและติดตามไปด้วย 2.2 หลังจากฉายวิดีโอจบลงแล้ว ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่ฉายวิดีโอให้นักเรียน เขียนตอบของแต่ละคน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
			2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจคำตอบอย่างอย่างรวดเร็ว 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู 2.5 นักเรียนร่วมกันสรุป และครูเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
12-13	ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ด้านปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติ ตามกฎระเบียบข้อบังคับ ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2	3. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดเห็น และประโยชน์ของการเข้าชั้นเรียน ตรงต่อเวลา <u>ครั้งที่ 11 การใช้สถานการณ์จำลอง</u> ดำเนินการเช่นเดียวกับครั้งที่ 2 <u>ครั้งที่ 12 การใช้กรณีตัวอย่าง</u> ดำเนินการเช่นเดียวกับครั้งที่ 4 <u>ครั้งที่ 13 การใช้กิจกรรมกลุ่ม</u> ดำเนินการเช่นเดียวกับครั้งที่ 3
14	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความ คิดเห็น 2. เพื่อให้นักเรียนสรุป ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้	1. ให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ 2. ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		จากการใช้ชุดการ แนะแนว เพื่อพัฒนาการ ให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์	พร้อมทั้งกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับ จากการเรียนเรื่องการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และครูสรุปเพิ่มเติม 3. ครูกล่าวขอให้นักเรียนทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง ครั้งนี้ และกล่าวปิดการทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 40 นาที

การประเมินผล

1. การประเมินผลครั้งที่ 1 บรมนิเทศ
  - 1.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจของนักเรียนต่อการใช้ชุดการแนะแนว
  - 1.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนาซักถาม
2. การประเมินผลครั้งที่ 12 - 13
  - 2.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
  - 2.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป
3. การประเมินผลครั้งที่ 14 ปัจฉิมนิเทศ
  - 3.1 สังเกตจากความตั้งใจของนักเรียน
  - 3.2 สังเกตจากการร่วมอภิปรายและการสรุปของนักเรียน

คู่มือครู

คำชี้แจงทั่วไป

ชุดการแนะแนวเรื่องการทำเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาการทำเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายโดยวิทยากร และการฉายวีดิทัศน์ พร้อมทั้งอุปกรณ์การสอนที่ใช้ ได้แก่ เอกสาร สไลด์ แผนภาพ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ชุดการแนะแนวชุดนี้ใช้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการทำเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเบอร์เซนโทสที่ 25 ลงมา

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครูในการนำไปใช้ประกอบการสอน และพัฒนาการทำเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

วิธีการใช้

1. ศึกษาคู่มือการใช้ชุดการแนะแนว และทำความเข้าใจกับกิจกรรมที่นำไปใช้
2. สืบหาวัสดุที่มีอยู่ในแต่ละเรื่อง และเตรียมสื่อให้พร้อม ก่อนที่จะนำไปใช้ประกอบการสอน
3. จัดสถานที่และเตรียมเครื่องมือให้พร้อมก่อนเวลาสอน
4. เตรียมเอกสารให้พร้อม แจกนักเรียนตามจำนวนนักเรียน

เครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้วัดการทำเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ คือ แบบสอบถามการทำเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม   ปฐมนิเทศ

เวลา   40 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียน และครูกับนักเรียน
  2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
  3. เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการของการใช้ชุดการแนะแนว ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำตนเอง
2. ครูให้นักเรียนเล่นกิจกรรมดอกไม้วางใจ โดยดำเนินการดังนี้
  - 2.1 ให้นักเรียนหยิบชิ้นส่วนของรูปดอกไม้ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น
  - 2.2 ให้นักเรียนนำรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์ แล้วจับกลุ่มพูดคุย ชักถามข้อมูลส่วนตัว ของกันและกัน ภายในเวลา 5 นาที ตามหัวข้อต่อไปนี้
    - 2.2.1 ชอบสีอะไรมากที่สุด
    - 2.2.2 ชอบเรียนวิชาอะไรมากที่สุด
    - 2.2.3 ชอบกีฬาอะไรมากที่สุด
    - 2.2.4 งานอดิเรกชอบทำอะไรมากที่สุด
  - 2.3 เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนหากกลุ่มของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทั้ง 5 กลุ่ม
  - 2.4 ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ไม่รู้จักกันมาก่อน ได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จัก และข้อคิดอื่น ๆ ที่ได้ จากกิจกรรม

3. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และลักษณะของชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และให้ความรู้ในเรื่องจริยธรรม ความซื่อสัตย์ การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และนัดหมายสถานที่ วันเวลาที่จะพบกันอีกครั้งต่อไป

อุปกรณ์

1. รูปดอกไม้ตัดเป็น 3 ส่วน ต่อ 1 ดอก จำนวน 5 ดอก
2. เนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม ความซื่อสัตย์ การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

แนวสรุป

1. การจะรู้จักคนอื่น ควรสนใจที่จะเข้าไปทักทายซักถาม นำไปสู่การพูดคุย เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้น
2. เพื่อนของเราแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แต่เราจะอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในระยะเวลา 7 สัปดาห์ ขอให้ทุกคนตั้งใจที่จะฝึกฝน

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการแนะแนว
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนาซักถามของนักเรียน

เนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม ความซื่อสัตย์

และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

1. จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติปฏิบัติในทางที่ศิงามและถูกต้อง ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคม เพื่อที่จะอยู่กันได้อย่างสงบสุข
2. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผล เพื่อเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่ไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง าสอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้
3. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างถูกต้อง และตรงต่อความเป็นจริงของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น และความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ มีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ
  1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่
    - 1.1 ไม่ลอกงานเพื่อน หรือทำให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำทำ ให้ หมายถึง เมื่อครูให้งานหรือการบ้านแล้ว ให้เรียนปฏิบัติงานหรือการบ้านนั้นด้วยตนเอง ไม่ลอกการบ้านของเพื่อน หรือไม่นำงานและการบ้านนั้นไปให้เพื่อนหรือญาติ เป็นผู้ทำทำ
    - 1.2 ยอมรับผิดจากการกระทำของตน หมายถึง เมื่อนักเรียนประพฤติปฏิบัติผิดได้แก่ ทำให้งานในบ้านหรือในโรงเรียนเสียหายก็ยอมรับผิด ยอมรับผิดว่าตนเองวิ่งบนอาคารเรียน ลอกการบ้านของเพื่อน
  2. ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่
    - 2.1 ไม่พูดปด หมายถึง คำพูดที่ตรงตามข้อเท็จจริงที่ตนเห็น ตรงตามความเชื่อของผู้พูดโดยบริสุทธิ์ใจ พูดโดยไม่บิดบังบิดพริ้วหรือบิดเบือน รวมทั้งการไม่พูดเพื่อหวังผลประโยชน์ของตนเอง
    - 2.2 ไม่ลักขโมย หมายถึง การไม่หยิบขโมยสิ่งของของเพื่อนหรือผู้ปกครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

2.3 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การไม่ประพฤติปฏิบัติตนในการที่จะเอาเปรียบบุคคลอื่นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การไม่เอาเปรียบในด้านแรงงาน ความคิด ไม่เอาเปรียบเวลาทำงาน รวมทั้งไม่เอาเปรียบในด้านโอกาสและสิทธิพิเศษ

3. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่

3.1 ตรงต่อเวลา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามหมายกำหนดการหรือเวลาที่กำหนดไว้ โดยจะประพฤติตนตรงตามกำหนดเวลาทำงานและเวลานัดหมาย ไม่หวั่นไหวหรือละเลยต่อเวลาที่กำหนด ได้แก่ ไม่มาโรงเรียนสาย เข้าห้องเรียนตามเวลา และส่งงานตามเวลาที่กำหนด

3.2 ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนที่ตั้งไว้ ได้แก่ การมาเข้าแถวหน้าเสาธงในตอนเช้า ไม่หนีออกนอกโรงเรียนก่อนหมดเวลา

4. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผล เพื่อเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่ไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดค่าให้ ในด้านความซื่อสัตย์ โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก 6 ขั้น แต่ในที่นี้ จะใช้ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยใช้การให้รางวัลและการลงโทษเป็นเครื่องตัดสินใจว่าการกระทำนั้นดีหรือเลวควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ถ้าได้รับการลงโทษ เช่น เมื่อทำแล้วถูกตำรวจจับ หรือ คนอื่นตำหนิติเตียน เขาจะไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

ขั้นที่ 2 ยึดหลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยใช้ความพอใจของตนเองเป็นหลักในการตัดสินใจกระทำ และต้องการได้รับรางวัลจากผู้อื่น เช่น เมื่อทำแล้ว ได้รับคำชมเชยหรือสิ่งตอบแทนอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 ยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (Good boy Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยตัดสินใจจากการพิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่คนดีควรกระทำ หรือ เป็นสิ่งที่คนในสังคมส่วนใหญ่ปฏิบัติกัน เขาก็จะปฏิบัติเช่นนั้น เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของกลุ่ม เช่น ทำทาน เพราะเป็นสิ่งที่คนอื่น ๆ ปฏิบัติกันและเห็นว่าดี ไม่รักทกเพราะคนอื่นเห็นว่าไม่ดี

ขั้นที่ 4 ยึดหลักการทำตามหน้าที่และระเบียบของสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation) หมายถึง เหตุผลที่นักเรียนระบุในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยพิจารณาจากสิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม ที่จะต้องรักษาระเบียบและกฎหมายของสังคมร่วมกัน เช่น ไม่ทำอะไรที่ผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม "บอกแล้วไม่เชื่อ"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ
  - 1.1 ครูนำสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงความไม่ซื่อสัตย์ ด้านการลอกการบ้านของเพื่อน
  - 1.2 ครูเล่าสถานการณ์จำลอง เรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ให้นักเรียนฟัง
  - 1.3 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท
2. ขั้นดำเนินการ
  - 2.1 ครูแจกเอกสารสถานการณ์จำลอง และบทบาทให้ผู้แสดง เพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง
  - 2.2 ให้นักแสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง
  - 2.3 แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลอง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล
  - 3.1 ครูให้นักเรียนทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น ๆ โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศการแสดง
  - 3.2 ครูแจกกระดาษข้อความเกี่ยวกับเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษของนักเรียนแต่ละคน ในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

- 3.2.1 นักเรียนคิดว่าผู้ใดประพาศิตนคี่ที่สุด เพราะเหตุใด
- 3.2.2 ถ้านักเรียนเป็นน้อย นักเรียนจะลอกการบ้านจากน้อยหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทําให้ ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 3.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการลอกงานหรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทําให้
4. ขั้นสรุป
- 4.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากสถานการณ์จำลองเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงาน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทําให้ ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- 4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์**
1. เอกสารเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ"
  2. สมุดการบ้าน
  3. กระดาษข้อสอบ

การประเมินผล

1. สิ่งเกิดพฤติกรรมจากการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สิ่งเกิดจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองและการสอนแบบปกติ

เรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ"

ฉากที่ 1 ณ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5

บรรยาย ราฟิง หน้อย หน้อย และชมพู เป็นเพื่อนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังนั่งเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ โดยมีครูวิโรจน์กำลังอธิบายการทำงานแบบฝึกหัดอยู่ที่หน้าห้องเรียน หน้อยเป็นคนขยันและเรียนเก่ง จึงนั่งเรียนด้วยความตั้งใจ ไม่คุยไม่เล่น สำหรับหน้อยเป็นเด็กที่เกียจคร้าน ไม่ตั้งใจเรียน มักจะพูดคุยในเวลาเรียน เมื่อมีการบ้านก็ไม่เคยทำด้วยตนเองเลย หน้อยจะขอลอกการบ้านจากหน้อยเสมอ หน้อยก็ให้หน้อยลอกการบ้าน เพราะสงสารเพื่อน

หน้อย "ราฟิง เอ็นนี้เราไปเที่ยวบ้านเธอนะ จะไปกินมะม่วง"

ราฟิง "ฟังคุณครูก่อนซิ คุณครูกำลังอธิบาย เกี่ยวกับงานแบบฝึกหัดไม่ได้หรอก"

ชมพู "จริง ๆ ด้วย หน้อยควรจะฟังครูอธิบายนะ"

ครูวิโรจน์ "ให้นักเรียนทำการบ้านข้อ 1 - 5 มาส่งครูในวันพรุ่งนี้นะ"

หน้อย "โอ้เอ๊ย เดี๋ยวขอลอกจากหน้อยก็ได้"

ฉากที่ 2 ณ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 ในวันต่อมา

บรรยาย ภายในห้องเพื่อน ๆ กำลังพูดคุยกัน หน้อยรีบเดินเข้าไปหาหน้อยเพื่อลอกการบ้าน

หน้อย "หน้อย เราขอลอกการบ้านที่คุณครูสั่งให้ทำเมื่อวานหน้อยซิ"

บรรยาย หน้อยเดินไปหยิบสมุดคณิตศาสตร์ที่โต๊ะ

หน้อย "หน้อย เธอควรทำการบ้านเองบ้างนะ เราเป็นห่วงกลัวเธอจะทำข้อสอบไม่ได้"

ราฟิง "หน้อย เธอหัดทำแบบฝึกหัด, การบ้านเองบ้างซิ สักดาหน้าจะสอบแล้ว เรากลัวว่าเธอจะทำข้อสอบไม่ได้"

หน้อย "ฉันไม่สนหรอก วันนี้ขอลอกก่อนก็แล้วกัน"

ฉากที่ 3 ๗ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5

บรรยาย ครูวีโรจน์กำลังแจกแบบทดสอบให้กับนักเรียน และคอยควบคุมการสอบอย่างเคร่งครัด
เมื่อนักเรียนได้รับแบบทดสอบแล้ว จึงลงมือทำข้อสอบ ยกเว้นน้อยซึ่งทำข้อสอบไม่ได้เลย
เมื่อหมดเวลาการสอบ ทุกคนออกมานอกห้องสอบ

น้อย "น้อยเธอทำข้อสอบได้บ้างไหม"

น้อย "เราทำไม่ได้เลยกลุ่ม"ใจจัง"

บรรยาย อีก 2 วันต่อมา

ฉากที่ 4 ๗ ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5

ครูวีโรจน์ "ครูตรวจข้อสอบเสร็จแล้ว ผลสอบครูคิดว่าที่หน้าห้อง ให้นักเรียนออกไปดูได้"

บรรยาย นักเรียนทุกคนออกไปดูผลสอบ ปรากฏว่า น้อยได้ 2 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน
น้อยจึงสอบตกวิชาคณิตศาสตร์

ราฟิง "น้อยเราเสียใจด้วยนะ นี่แหละผลของการลอกการบ้านเพื่อนล่ะ"

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม "ซ่อนคำถาม"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำ ให้ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการทำการบ้าน หรืองานที่ครูสั่งให้นำไปทำที่บ้าน

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน

2.2 ครูแจกชิ้นส่วนของข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร" (ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชิ้น ดังนี้ เรา/ไม่ลอก/งานของเพื่อน/เพราะ/อะไร) ให้ทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้รับชิ้นส่วนของข้อความที่มีสีแตกต่างกัน โดยสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มจะได้ชิ้นส่วนของข้อความคนละ 1 ชิ้น

2.3 ครูสั่งให้นักเรียนแต่ละคนนำชิ้นส่วนของข้อความไปซ่อนในบริเวณห้อง และห้ามให้คนอื่นเห็น

2.4 ครูให้นักเรียนกลับมารวมกลุ่ม และให้นักเรียนดูข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร" และสั่งให้แต่ละกลุ่มไปหาชิ้นส่วนของข้อความดังกล่าวที่สมาชิกในกลุ่มของตนเองนำไปซ่อนไว้ โดยให้แต่ละกลุ่มจับมือกันเป็นแถว หน้ากระดาน ห้ามปล่อยมือหลุดจากกัน และห้ามพูดหรือส่งเสียงใด ๆ ในระหว่าง

การค้นหา ซึ่งก่อนที่จะให้เวลาแต่ละกลุ่มไปหารายชื่อ ครูจะให้เวลากลุ่มละ 5 นาที สำหรับปรึกษากัน

- 2.5 ครูให้เวลานักเรียน 5 นาที ในการไปค้นหาชิ้นส่วนตามกติกาที่ตั้งไว้ และเมื่อหมดเวลา ครูให้แต่ละแฉวนำชิ้นส่วนที่เก็บได้มาเรียง ครูตรวจสอบว่ากลุ่มไหนเรียงข้อความได้ครบ ให้เป็นกลุ่มที่ชนะ ครูชมเชยและให้กลุ่มที่ชนะออกมารายงานถึงวิธีการทำงาน
- 2.6 ครูให้นักเรียนอธิบายตามประเด็นที่กำหนด แล้วเขียนลงในกระดาษคำตอบของแต่ละกลุ่ม
- 2.7 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วตรวจดูคำตอบ โดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อนในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 2.9 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

3. ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม และครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์**
1. บ้ายเขียนข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร"
  2. ชิ้นส่วนข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร" จำนวน 3 ชุด คือ สีแดง, สีน้ำเงิน และสีเหลือง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม "เด็กชื่อ"

การนำเสนอ

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการกระทำความคิด แล้วยอมรับผิด

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ครูนำเรื่อง "เด็กชื่อ" มาเล่าให้นักเรียนฟัง โดยมีภาพประกอบ

2.2 แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ปรึกษากันในการตอบปัญหาท้ายกรณีตัวอย่าง ตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

2.2.1 มีใครบ้างไปเก็บผลมะม่วงหลังโรงเรียน

2.2.2 ใครเป็นผู้เอาก่อนอิฐขว้างมะม่วงจนไปถูกลุงประชาศรีสะอาด

2.2.3 เหตุใดครูจึงจะตีเด็กชายวิชัย

2.2.4 เด็กชายองอาจเห็นเด็กชายวิชัยจะถูกตี เด็กชายองอาจทำอะไร

2.2.5 เด็กชายองอาจกระทำเช่นนี้ เรียกว่าเป็นคนอย่างไร

2.2.6 ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายองอาจจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของแต่ละกลุ่ม และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตน ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 ครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อน และหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง "เด็กชื้อ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปใช้ในชีวิตรจริง

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์
1. รูปภาพ
  2. เอกสารเรื่อง "เด็กชื้อ"

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน

วิชัยตอบ "ผมไม่ได้ขำกว้างครับ และไม่ได้ดูใครที่ถนน"

ครูจึงเหมาว่าวิชัยปากแข็ง แล้วก็หันไปตามนักเรียนคนอื่น ๆ ว่า "ใครเห็นนักเรียนคนอื่นไปเล่นอยู่หลังโรงเรียนบ้างนอกจากวิชัย"

นักเรียนทั้งหลายก็ตอบยืนยันว่าเล่นฟุตบอลอยู่หน้าโรงเรียนพร้อมกันทั้งนั้น ได้ยินแต่วิชัยว่าจะไปเก็บมะม่วงหล่นหลังโรงเรียนคนเดียว

ครูจึงหันไปถามลุงประจำว่า "เด็กที่ขำกว้างท่านนั้น คือเด็กชายวิชัยนี่ใช่หรือไม่"

ลุงประจำก็ตอบว่า "กระผมจากหน้าไม่ได้ แต่เชื่อว่าเป็นเด็กสูงค่าเท่านี้ และแต่งตัวอย่างนี้แหละครับ "

ครูยังมีความสงสัยไม่แน่ใจว่าวิชัยเป็นผู้ป่าเขาศรีสะเกษแท้จริงหรือไม่จริง จึงอุบายเรียกวิชัยมาขึ้นหน้าที่ประชุม แล้วหยิบไม้เรียวของโรงเรียนออกมาจากตู้ ปูประกาศว่า "วิชัยมีความผิด เล่นขำกว้างไปนอกถนน จนถูกคนเดินไปมาศรีสะเกษแตก ฉะนั้นจะต้องตีวิชัยต่อหน้านักเรียนทั้งหลาย 10 ที ตามความผิด" แล้วก็ทำเป็นประกาศมาให้นักเรียนคนอื่น ๆ เล่นเกเรอย่างเด็กชายวิชัยอีกต่อไป

ฝ่ายเด็กชายองอาจอยู่ในห้องประชุมนั้นด้วย แต่เมื่อครูถามก็ไม่ได้ยกมือสักครั้งหนึ่ง เมื่อเห็นวิชัยจะถูกตีดังนั้นก็ไม่สบายใจ เพราะตัวเป็นผู้ขำกว้างมะม่วงให้ก๊อนหินออกไปถูกคนศรีสะเกษแตกแล้วไม่รับ มาถึงเฉยเสีย จนวิชัยผู้ไม่มีความผิด จะต้องถูกทำโทษเพราะความผิดของคนอื่น นายองอาจมีความร้อนใจมาก ออกเดินตึก ๆ จึงเดินออกมาหาครูและรับสารภาพว่า

"โปรดตีผมเถอะครับ เพราะผมเป็นผู้ขำกว้างมะม่วงหลังโรงเรียน แล้วก๊อนหินเลยไปถูกลุงประจำศรีสะเกษแตก ในเวลานั้นวิชัยไม่ได้อยู่ที่นั่น"

ครูและนักเรียนทั้งหลาย และผู้ที่มาห้องต่างคนก็มีความประหลาดใจพากันดูเด็กชายองอาจเป็นตาเดียวกันไปหมด แล้วเมื่อครูซักถามต่อไปก็ได้รับความว่า วิชัยได้ไปหลังโรงเรียนจริง แต่คาละเวลา เมื่อเด็กชายองอาจไปขำกว้างมะม่วง ครูจึงขอโทษเด็กชายวิชัย แล้วจะตีเด็กชายองอาจ 10 ที ตามที่ได้ประกาศไว้

แต่ลุงประชาที่มีความสงสาร และนิกรรักเด็กชายของอาจที่มีความซื่อตรง ยอมรับผิดเมื่อ
ตนกระทำผิดคิด จึงขอครูนำให้ลงโทษเด็กชายของอาจ ครูก็ยกโทษให้เป็นการตอบแทนที่เด็กชาย
ของอาจกล้าออกมาพูดความจริง ไม่ต้องการให้ผู้อื่นรับโทษเพราะความผิดของตัวเอง

ตั้งแต่นั้นมาเด็กชายของอาจไม่ได้ปิดบังความผิดอีกเลย เมื่อทำสิ่งใดผิดก็รับสารภาพผิดเสมอ
นักเรียนทั้งหลายก็พากันรักใคร่เด็กชายของอาจ และเอาอย่างเด็กชายของอาจกันทั้งโรงเรียน ซึ่งมี
นักเรียนจำนวนไม่ต่ำกว่า 100 คน ไม่มีใครบกปิดความผิดของตนเลยซักคนเดียว แม้แต่รู้สึกว่
ความผิดนั้นจะทำให้ได้รับโทษถึงขั้นเสียยศ ก็ไม่มีใครขลาดและบกปิดความผิดนั้นไว้ กลับมีความกล้า
บอกความจริง ทนรับโทษทุกอย่าง โรงเรียนจึงมีชื่อเสียงปรากฏ มีผู้นิยมนับถือเป็นอันมาก

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม "แจกันเป็นเหตุ" *อันไหน*

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง ตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ครูให้นักเรียนดูสไลด์เรื่อง "แจกันเป็นเหตุ"

2.2 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกใบกำหนดงานให้นักเรียน ให้นักเรียนช่วยกันเลือกหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

2.3 ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามใบกำหนดงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปราย และมีเลขานุการเป็นผู้บันทึก ใช้เวลา 15 - 20 นาที โดยอภิปรายตามประเด็นที่กำหนดให้ นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของแต่ละกลุ่มตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

2.3.1 บุคคลแต่ละคนในเรื่องประพฤติดนอย่างไร

2.2.2 นักเรียนคิดว่าบุคคลใดประพฤติดนดีที่สุด

2.2.3 ถ้านักเรียนเป็นปิยะพร นักเรียนจะยอมรับผิดจากการกระทำของตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 2.4 ให้นักตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายและสรุปหน้าชั้น แล้วส่งงานต่อครู ครูเก็บกระดาษของแต่ละกลุ่มและตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลารวดเร็ว
- 2.5 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตน ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบ ก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 2.6 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากการดูสไลด์เรื่อง "แจกันเป็นเหตุ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตน ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์**
1. สไลด์เรื่อง "แจกันเป็นเหตุ"
  2. เอกสารเรื่อง "แจกันเป็นเหตุ"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่มีต่อสไลด์
2. สังเกตการร่วมอภิปรายของนักเรียน
3. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

แจกัน เป็น เหตุ

คุณป้าละมัยเป็นโสด ได้รับความช่วยเหลือจากพี่ที่มีพี่สาว 2 คน คือ ปิยะพร กับอมรรัตน์ ทั้งสองมีอายุไล่เลี่ยกันจึงสนิทสนมกันดี

เข้าวันหนึ่งคุณป้าจะไปธุระนอกบ้าน จึงได้มอบหมายให้หลานทั้งสองช่วยกันเก็บกวาดบ้าน ให้สะอาด โดยปิยะพรทำชั้นบนของบ้าน ส่วนอมรรัตน์ได้ทำความสะอาดบริเวณชั้นล่างและห้องรับแขก ซึ่งทั้งสองต่างก็ตั้งใจทำงานกันอย่างดี เมื่องานจวนจะเสร็จ ปิยะพรถือไม้กวาดขนไก่และถังขยะ เดินลงมาจากชั้นบนไม้กวาดขนไก่ได้ปิดถูกแจกันที่คุณป้ารักมากตกลงมาแตก บังเอิญอมรรัตน์กำลังอยู่ในห้องน้ำจึงไม่ได้ยินเสียงแจกันแตก ปิยะพรจึงรีบเก็บกวาดเศษแจกันใบทิ้ง เพื่อไม่ให้อมรรัตน์ทราบ

คุณป้ากลับมาถึงบ้าน ก็กล่าวชมที่หลานทั้งสองทำงานเสร็จ เรียบร้อย แต่เมื่อคุณป้าสังเกตเห็นว่าแจกันหลังตู้ห้ายใบจึงซักถามขึ้น อมรรัตน์ถึงเงยบเพราะไม่รู้เรื่อง แต่ปิยะพรนิ่งเพราะกลัวความผิด เมื่อไม่มีใครยอมรับผิดคุณป้าก็ตัดสินใจลงโทษอมรรัตน์ โดยหักค่าขนมเป็นเวลา 10 วัน เพราะอมรรัตน์เป็นคนดูแลความสะอาดชั้นล่าง

อมรรัตน์ยื่นร้องไห้ เสียใจที่ตนถูกลงโทษโดยไม่มีความคิด ส่วนปิยะพรเกิดความละอายใจ จึงไปสารภาพความจริงกับคุณป้า เมื่อคุณป้ารู้ว่าปิยะพรไม่ได้ตั้งใจทำให้ของเสียหาย จึงงดลงโทษ และให้ปิยะพรไปขอโทษอมรรัตน์ที่ทำให้เขาถูกลงโทษแทน

ใบกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 บุคคลแต่ละคนในเรื่องประวัตินั้นอย่างไร
  - 3.2 นักเรียนคิดว่าบุคคลใดประวัตินั้นดีที่สุดในที่สุด
  - 3.3 คนที่ยอมรับผิดจากการกระทำของตนดีหรือไม่ นักเรียนจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๑ ละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าชั้น
5. ส่งผลงานที่รายงานแล้วต่อครู

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม

"ทีหลังอย่าทำ"

บทเรียนพิเศษ

เวลา

40 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดบด ตามขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก
ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องการพูดบด

2. ขั้นแสดง

2.1 ทหาอาสาสมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

2.2 ครูแจกเอกสาร บทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง

2.3 เมื่อผู้แสดงพร้อมแล้ว เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ให้ผู้แสดง แสดงบทบาทของตน
สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ตั้งใจดู ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

3.1 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติเสร็จแล้ว ครูแจกกระดาษคำถามเกี่ยวกับเรื่อง
"ทีหลังอย่าทำ" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ในหัวข้อ
ต่อไปนี้

3.1.1 จากเรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" การพูดบดมีผลเสียอย่างไร

3.1.2 จากเรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" การพูดความจริงเสมอ มีผลคืออย่างไร

3.1.3 ถ้านักเรียนเป็นคุณ นักเรียนจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 3.2 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 3.3 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ครูจะซักถามนำ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณา เหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ทุจริต ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายอภิปรายร่วมกันกับครู
4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม
ครูให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติม ตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม
5. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป
- 5.1 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการทุจริต และผลเสียหายต่อตนเอง และต่อผู้อื่นที่ละคนจนครบ
- 5.2 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับจากแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ทุจริต ในลักษณะของการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน
- 5.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์
1. เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง "ทีหลังอย่าทำ"
  2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

การประเมิน

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการแสดงบทบาทสมมติและการสอนแบบปกติ

เรื่องที่หลังอย่าทำ

ตัวละครในเรื่อง

1. นก
2. นุ่น
3. เพื่อนของนกและนุ่น

เค้าโครงเรื่อง

นกเป็นนักเรียนชั้น ป.5 เป็นเด็กที่พูดความจริงเสมอไม่เคยพูดบด เมื่อใดที่ทำผิดก็ยอมรับผิด เพื่อน ๆ ทุกคนชอบนก และเลือกนกเป็นหัวหน้าชั้น นุ่นเป็นเด็กที่ชอบพูดเล่นบางครั้งนำเรื่องไม่จริงมาเล่าให้เพื่อนฟัง เมื่อเห็นเพื่อน เชื่อกันรู้สึกสนุกสนานที่หลอกเพื่อนได้ นกพยายามตักเตือนให้นุ่นพูดแต่ความจริง ถ้าทำสิ่งใดผิดก็ให้ยอมรับผิด เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน ๆ แต่นุ่นไม่เชื่อ วันหนึ่งหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว นุ่นกับเพื่อนอีก 3 คนแวะลงเล่นน้ำในคลอง เผอิญนุ่นพลัดตกลงไป นกเองน้ำลึก นุ่นร้องเรียกให้เพื่อนช่วย แต่เพื่อน ๆ คิดว่านุ่นพูดเล่นจึงทำเฉยเสีย นุ่นโบกมือและร้องด้วยความตกใจ ในที่สุดเพื่อน ๆ เห็นว่านุ่นกำลังจะจมน้ำจริง ๆ จึงรีบช่วยนุ่นขึ้นมาได้

บทบาทของตัวละคร

บทบาทของนก

สมมุติว่าเธอชื่อนก เป็นนักเรียนชั้น ป.5 เธอพูดความจริงเสมอไม่เคยพูดบด เมื่อใดที่ทำผิดก็ยอมรับผิด เพื่อน ๆ ทุกคนจึงชอบเธอและเลือกเธอเป็นหัวหน้า เธอพยายามตักเตือนนุ่นให้พูดแต่ความจริง ถ้าทำสิ่งใดผิดก็ยอมรับผิด เพื่อที่จะได้เป็นที่เชื่อถือของเพื่อนแต่นุ่นไม่เชื่อ

บทบาทของนุ่น

สมมุติว่าเธอชื่อนุ่น เป็นนักเรียนชั้น ป.5 เธอชอบพูดเล่น บางครั้งนำเรื่องที่ไม่จริง มาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง เมื่อเห็นเพื่อนเชื่อก็รู้สึกสนุกสนานที่หลอกเพื่อนได้ นกพยายามตักเตือน เธอให้พูดแต่ความจริง ถ้าทำสิ่งใดผิดก็ให้ยอมรับผิด เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน ๆ แต่เธอไม่เชื่อ วันหนึ่งหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว เธอกับเพื่อนอีก 3 คน แวะลงเล่นน้ำในคลอง เผอิญ เธอพลัดตกลงไปในแอ่งน้ำลึก จึงร้องขอให้เพื่อนช่วย แต่เพื่อน ๆ คิดว่าเธอพูดหลอกให้ตกใจเล่นจึงทำเฉยเสีย เธอโบกมือและร้องด้วยความตกใจ ในที่สุดเพื่อนเห็นว่าเธอกำลังจะจมน้ำจริงจึงรีบลงไปช่วยเธอก็ขึ้นมาได้

บทบาทของเพื่อนของนุ่น

สมมุติว่าเธอเป็นเพื่อนของนกและนุ่น นกเป็นคนพูดจริงไม่พูดตลกกับเพื่อน เธอจึงชอบและเลือกนกเป็นหัวหน้า ส่วนนุ่นชอบพูดเล่น เธอจึงไม่เชื่อเขา อยู่มาวันหนึ่งหลังเลิกเรียนแล้ว เธอกับนุ่นและนกแวะลงไปเล่นน้ำในคลอง นุ่นพลัดตกลงไปในแอ่งน้ำลึกและร้องเรียกให้เธอช่วย เธอคิดว่านุ่นพูดเล่น จึงทำเฉยเสีย นุ่นโบกมือและร้องเรียกด้วยความตกใจ แต่เมื่อเธอและนกเห็นว่านุ่นกำลังจะจมน้ำจริง ๆ จึงได้ลงไปช่วยนุ่นขึ้นมาได้

โปรแกรมการวิจัยการแนะแนว

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม "พยานเท็จ"

เวลา "40 นาที"

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ลักขโมยและไม่พูดปด ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ .2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการพูดปด และการลักขโมย
2. ขั้นดำเนินการ
  - 2.1 ครูเชิญวิทยากรบรรยายเรื่อง "พยานเท็จ" ให้นักเรียนฟังและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
  - 2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "พยานเท็จ" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ตามข้อคำถามต่อไปนี้ คือ
    - 2.2.1 ใครคือพยานเท็จ
    - 2.2.2 ทำไมนายคำต้องให้เงินและทองแก่นายแดง
    - 2.2.3 ใครเป็นคนขโมยเพชรและฆ่าเจ้าของตาย
    - 2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นนายแดงจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครู, วิทยากรและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบ
ในกระดาษโดยในช่วงการอภิปรายนี้ครูจะซักถามนำ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน
ได้ใช้ความคิดในการพิจารณาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนา
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ลักขโมย และ
การไม่ทุจริต ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบ
ก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการทุจริต และการลักขโมย

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากการฟังเรื่อง "พยานเท็จ"
ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ลักขโมย และการไม่ทุจริต ในลักษณะ
ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ของนักเรียน

3.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์**
1. เครื่องบันทึกเสียง
  2. เทปบันทึกเสียง
  3. เอกสารเรื่อง "พยานเท็จ"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเรื่องที่วิทยากรเล่าให้ฟัง
2. สังเกตการอภิปราย การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

"พยานเท็จ"

นายแดง เป็นคนโลภมาก เขาไม่เคยรู้ค่าเตือนใจที่ว่า "โลภมาก ลากหาย" หรือ "โลภมากยากนาน"

วันหนึ่ง นายดำได้ให้เงินทองแก่เขาอย่างมากมาย เป็นการอยู่ดี ๆ ก็นำมาให้ โดยไม่ได้รู้จักขอบพอกัน หรือไม่ได้เป็นญาติสนิทมิตรสหายกันมาก่อนเลย ถึงอย่างนั้นนายแดงก็ยินดีในโชคลาภอันไม่มีเหตุผลนี้ และยอมรับไว้ทันที

"ดีจริง ๆ" นายแดงพูดอย่างดีใจ "ฉันชอบเงิน ชอบทองมาก ๆ ยิ่งกว่าอะไรในโลกเลยจ๊ะ"

แล้วนายแดงก็ห่อเงินทองมากมายนั้นเก็บไว้อย่างดียิ่ง แม้ว่าเขาไม่เคยรู้ค่าเตือนใจที่ว่า "โลภมากยากนาน" และไม่เคยได้ยินคำว่า "ทุกข์ลาภ" แต่เขาก็นึกเฉลียวใจ แผลงใจขึ้นมาในทันใด เขาจึงถามขึ้นว่า

"เอ๊ะ ๆ ! ทำไมคุณให้เงินทองฉันมากอย่างนี้ล่ะ ?"

นายดำตอบยิ้ม ๆ "ฉันให้เพราะนึกถูกชะตา contigo มาก ตั้งแต่แรกเห็นหน้า ก็เป็นอย่างที่ภาษากฎหมายท่านเรียกว่า "ให้เพราะเสน่ห์อย่างไรล่ะ"

นายแดงถอนใจอย่างโล่งอกไปที่ คำตอบของนายดำทำให้เขาหายแปลกใจไปได้ แม้ว่าจริง ๆ แล้วจะหย่อน หรืออ่อนน้อมเหตุผลที่อ้างมานี้อยู่มาก ๆ

แล้วนายแดง ก็กล่าวกับนายดำอย่างศรัทธาครบคอบตามสติปัญญาในแบบของเขาเองว่า "คุณให้เงินทองฉัน ตั้งมากมายอย่างนี้แล้ว ก็ต้องให้ฉันเลยนะ ไม่ใช่เป็นแบบให้ขอมหรือให้กูกินดอกเปียะนะ เพราะฉันไม่ชอบจ่ายดอกเปียะไม่ว่าดอกใหญ่หรือดอกเล็ก ฉันชอบของฟรี"

นายดำยิ้มแย้ม บอกว่า "อ้อ ๆ ไม่ต้องวิตกหรอก เงินทองนี้ฉันให้ฟรีจะ ไม่มีดอกเปียะเลยแม้แต่นิดเดียว แต่ว่าฉันขอเรื่องนิดเดียวเอง คือ ขอเพียงแต่ให้คุณช่วยเป็นพยานให้ฉันด้วยเกิดจ่ะและเป็นง่าย ๆ ไม่ยากลำบากอะไรเลย คือเรื่องมีอยู่ว่า ผมไปขโมยเพชรของเขามา และฆ่าเจ้าของตาย เวลาที่ตำรวจเขามาถามเรื่องนี้ คุณก็บอกเขาว่า ฉันนี่เป็นคนดีแท้ ๆ และคุณก็อยู่กับฉันด้วยกันตลอดเวลาที่นี้ ดังนั้นฉันจะไปขโมยเพชรเขา และฆ่าคนตายได้ยังไง"

นายแดงพูดอย่างหัวเราะ ๆ อย่างอารมณ์ดีมากวันนี้ เพราะได้เงินพรมากมาย และพยักหน้าพูดตอบตกลงอย่างง่ายดายว่า

"ได้สิ ๆ ง่ายเลย เรื่อง เออ ๆ ครับ ๆ พูดแค่ตัวเอง ง่ายมาก "

แต่ในการเป็นพยานเท็จของคนโลกมากนี้ ได้ทำให้คนดี ๆ คนหนึ่ง ต้องกลายเป็นขโมย และฆาตกร ซึ่งต้องถูกประหารชีวิตแทน เพราะว่าผู้ร้ายปัญญาดีหาทางเอาตัวรอด โดยการป้ายร้ายให้คนอื่นเดือดร้อน ได้ทำพยานหลักฐานเท็จไว้อย่างพร้อมบริบูรณ์ ตุลาการจึงได้พิจารณาไปตามเหตุผลและหลักฐานพยานแวดล้อมนั้นอย่างรอบคอบ และถูกต้องตามตัวบทกฎหมายทุกอย่าง โดยท่านไม่ได้ล่วงรู้เลยว่า เรื่องนี้มีเบื้องหลังอันเลวร้ายของผู้ร้ายในคราบผู้ดีคนนั้น

เมื่อถึงวันประหารชีวิตคนผิดนั้น นายแดงคนโลกมากได้แอบปีนต้นไม้ขึ้นไปดูด้วย แล้วพอได้เวลาประหาร ขณะที่เพชรฆาตกำลังร้ายราดาบจะฟันตัดคออยู่นั้น มีอะไรอย่างหนึ่งได้บันดาลให้นายแดงตะโกนร้องดังวอยวายห้ามเพชรฆาต ไว้ในนาทีที่เขาจะลงมือลงดาบ แล้วทันใดนั้นด้วยความลึกลับลึกรณ นายแดงก็เลยพลาดทั้งมือและเท้าจากต้นไม้ จึงพลัดตกลงมาข้างล่าง ขาหัก แขนหักทันที

ความเจ็บปวดรวดร้าวอย่างร้ายกาจที่เขาได้รับอยู่ในขณะนี้ ได้ทำให้เขานึกเห็นใจคนดี ๆ ที่จะต้องถูกประหารชีวิตให้ตายตกไป ทั้งที่ผู้นั้นไม่ใช่คนผิดคนร้ายเลยแม้แต่นิดเดียว แต่เป็นเพราะเขาเองแท้ ๆ ที่เป็นพยานเท็จ

ดังนั้น ธรรมอันล้ำค่าจึงได้เกิดขึ้นในดวงใจนายแดงทันที เขาจึงเล่าเรื่องความจริงทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่ฟัง ท่านตุลาการจึงทำตามจับตัวนายแดงมาให้การใหม่ และได้จับตัวไว้ดำเนินคดีอุกฉกรรจ์แทนคนดีคนนั้นซึ่งได้รับการปลดปล่อยตัวไปอย่างปลอดภัยในนาทีทองนาที่ธรรมนั้นเอง

การเชิญวิทยากร

ขั้นเตรียมการ

1. ออกจดหมายจากโรงเรียนเพื่อเชิญวิทยากร โดยบอกจุดประสงค์และหัวข้อเรื่องที่จะให้พูด จำนวนนักเรียนที่จะเข้าฟัง สถานที่ที่จะเชิญมาพูด กำหนดวันเวลาให้แน่นอน
2. เตรียมของขีวฤเพื่อตอบแทนวิทยากร
3. บอกนักเรียนให้ทราบว่าจะเชิญวิทยากรมาพูดเรื่องอะไร เวลาเท่าไร จุดประสงค์ในการฟัง
4. เตรียมนักเรียนในการกล่าวขอบคุณ

ขั้นปฏิบัติ

1. เมื่อวิทยากรมาถึง ครูทักทายที่แนะนำวิทยากรให้นักเรียนรู้จัก เพื่อให้วิทยากรเกิดความคุ้นเคย
2. เมื่อวิทยากรพูดในหัวข้อที่กำหนดจบแล้ว ครูให้นักเรียนที่เตรียมตัวไว้กล่าวขอบคุณ
3. ออกจดหมายของโรงเรียนตอบขอบคุณไปยังวิทยากรที่เชิญมา

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม "ใครดีกันแน่"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การนำเอาเปรียบผู้อื่น ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการเอาเปรียบผู้อื่นที่นักเรียนเคยพบ

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ครูให้นักเรียนดูสไลด์ เรื่อง "ใครดีกันแน่"

2.2 ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แล้วแจกใบกำหนดงานให้นักเรียน ช่วยกันเลือกหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

2.3 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามใบกำหนดงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการ อภิปราย และมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึก ใช้เวลา 15 - 20 นาที โดย อภิปรายตามประเด็นที่กำหนด ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบ ของแต่ละกลุ่มตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

2.3.1 บุคคลแต่ละคนในเรื่องประพจน์คนอย่างไร

2.3.2 นักเรียนคิดว่าบุคคลใดประพจน์คนดีที่สุด

2.3.3 คนที่เอาเปรียบผู้อื่นได้รับโทษอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 2.4 ให้นักตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายและสรุปหน้าชั้น แล้วส่งงานต่อครู ครูเก็บกระดาษคำตอบของแต่ละกลุ่ม และตรวจคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 2.5 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษคำตอบในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่นในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 2.6 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเอาเปรียบผู้อื่น และการถูกเอาเปรียบจากคนอื่น
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากการดูสไลด์ เรื่อง "ใครดีกันแน่" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตจริงของนักเรียน
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์
1. สไลด์ เรื่อง "ใครดีกันแน่"
  2. เอกสาร เรื่อง "ใครดีกันแน่"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่มีต่อสไลด์
2. สังเกตการร่วมอภิปรายของนักเรียน
3. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ใครดีกันแน่

ค.ณ.ชงโค และ ค.ณ.ดวงดาว ขายผลไม้อยู่ร้านติดกัน ค.ณ.ชงโค ขายส้ม ส่วน ค.ณ.ดวงดาว ขายกลางสาค เงาะ และฝรั่ง

วันหนึ่งขณะที่ทั้งสองคนขายของอยู่ มีหญิงวัยกลางคนเข้ามาซื้อกลางสาคจากร้าน ค.ณ.ดวงดาว หญิงกลางคนถามว่า "กลางสาคเปรี้ยวหรือหวานจ๊ะ" ค.ณ. ดวงดาวก็ตอบว่า "วันนี้กลางสาคออกรสเปรี้ยวหน่อยค่ะ" หญิงกลางคนบอกว่า "ฉันยังไม่ซื้อละนะ อยากได้หวาน ๆ แต่เจ้านี่ชื่อสัตย์ดี วันหลังจะมาอุดหนุนใหม่นะ" แล้วหญิงวัยกลางคนก็หันกลับไปถามร้าน ค.ณ.ชงโค ว่า "ส้มขนาดใหญ่นี้กี่โลละเท่าไร" ค.ณ.ชงโค ตอบว่า "30 บาท" หญิงกลางคนถามว่า "ส้มหวานไหมจ๊ะ" ค.ณ.ชงโค ตอบว่า "หวานค่ะ" หญิงกลางคนจึงถามต่อว่า "ส้มขนาดเล็กกี่โลเท่าไร" ค.ณ.ชงโค รีบบอกว่า "15 บาท" หญิงกลางคนกลัวว่าส้มขนาดเล็กจะเปรี้ยวจึงตัดสินใจซื้อส้มขนาดใหญ่อีก 1 กิโลกรัม พอ ค.ณ.ชงโค ส่งให้เสร็จ หญิงกลางคนรู้สึกว่ามีส้ม 1 กิโลกรัมจะน้อยไปจึงซื้อเพิ่มอีก 1 กิโลกรัม

พอหญิงกลางคนจากไป ค.ณ.ชงโค ก็หัวเราะเยาะ ค.ณ.ดวงดาว และพูดว่า "ดวงดาว เธอนี้ช่างโง่งม น่าจะเก๊กว่ากลางสาคหวานจะได้ขายได้สู้ฉันไม่ได้ ส้มของฉันไม่หวานก็บอกว่าหวาน ส้มขนาดใหญ่อันไหนเอามาขนาดกลางมาปนไว้ แล้วก็ขายราคาขนาดใหญ่อีก แถมตาชั่งฉันมันเดินหน้า 1 กิโลกรัมมีนิดเดียว ผู้หญิงคนนั้นจึงซื้อ 2 กิโลกรัม ฉันได้กำไรไม่รู้กี่ต่อ เธอไม่ไหวจริง ๆ ไม่รู้จักมีเสห์เหลี่ยมชะง่าง แล้วจะมาเป็นแม่ค้า" ดวงดาวจึงตอบไปว่า "ฉันจะเป็นแม่ค้าอย่างที่ฉันเป็นนี่ละ ฉันยอมวิ่ง ตีกว่าฉลาดเอาเปรียบอย่างเธอ ฉันจะเตือนเธอเอาไว้ เธอหลอกลวงเอาเปรียบลูกค้ามาก ๆ วันหลังจะไม่มีคนมาซื้อของที่ร้านเธอยัง หรือเธออาจจะถูกจับก็ได้" แต่ ค.ณ.ชงโค ก็ได้แต่หัวเราะ ไม่ยอมเชื่อฟัง

เย็นวันนั้น หญิงกลางคน ๆ นั้น ก็กลับมาต่อว่า ค.ณ.ชงโค ด้วยความโกรธ ที่เก๊กเรื่องส้มหวาน รวมทั้งเรื่องโกงตาชั่งด้วย พวกชาวบ้านที่เคยถูกหลอกด้วยก็พยักหน้า

หลังจากนั้น คนที่เคยมาซื้อของที่ร้านของค.ญ.ชงโค ก็ไม่มีใครมาซื้อของที่ร้าน ค.ญ.ชงโค
อีก เพราะภรรยาที่เคยหลอกลวงเขาไว้และไม่ไว้วางใจ ส่วนร้าน ค.ญ.ดวงดาว กลับมีลูกค้าประจำ
มาอุดหนุนมากมาย เพราะเชื่อถือไว้วางใจได้

ใบกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 บุคคลแต่ละคนในเรื่องประพาศิตนอย่างไร
  - 3.2 นักเรียนคิดว่าบุคคลใดประพาศิตนดีที่สุด
  - 3.3 คนที่เอาเปรียบผู้อื่นได้รับโทษอย่างไร นักเรียนจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าชั้น
5. ส่งผลงานที่รายงานแล้วต่อครู

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม "ต้องเจอแบบนี้"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเอาเปรียบผู้อื่น

2. ขั้นแสดง

2.1 ทหาอาสาสมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ

2.2 ครูแจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง

2.3 เมื่อผู้แสดงพร้อมแล้ว เริ่มแสดงบทบาทสมมติ ให้ผู้แสดง ๗ บทบาทของตน สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดง ให้ตั้งใจดู ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล

3.1 เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติเสร็จแล้ว ครูให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่อง

"ต้องเจอแบบนี้" โดยครูแจกกระดาษคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้"

ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ทั่วหัวข้อต่อไปนี้

3.1.1 จากเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้" การเอาเปรียบผู้อื่นมีผลเสียอย่างไร

3.1.2 ถ้านักเรียนเป็นดาว นักเรียนจะทำอย่างดาวหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 3.2 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 3.3 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามนำ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาเหตุผล ในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อน และหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

4. ขั้นแสดงเพิ่มเติม

ครูให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของกลุ่ม ซึ่งเป็นบทบาทที่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย

5. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

- 5.1 ครูกับนักเรียนเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเอาเปรียบผู้อื่น และสรุปผลเสียของการเอาเปรียบผู้อื่น
- 5.2 ครูให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตจริงของนักเรียน
- 5.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์
1. เอกสารเรื่องสั้นการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้"
  2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารการแสดงบทบาทสมมติและการสอานแบบปกติ

เรื่อง "ต้องเจอแบบนี้"

ตัวละครในเรื่อง

1. ดาว
2. เต๋น
3. น้องของดาว
4. แม่ของดาว
5. เพื่อนของดาว

เค้าโครงเรื่อง

ดาวเป็นนักเรียนชั้น ป.5 เป็นเด็กที่ชอบเอาเปรียบผู้อื่นอยู่เสมอ เมื่ออยู่บ้าน แม่บอกให้แบ่งขนมทาน้องกิน ดาวจะเอาไว้กินเองครึ่งหนึ่งก่อน แล้วที่เหลือครึ่งหนึ่งจึงแบ่งให้น้อง 1 ส่วน และของดาวอีก 1 ส่วน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนดาวก็จะเอาเปรียบเพื่อน ๆ เช่น ครูให้ทำงานกลุ่มดาวก็ไม่ช่วยเพื่อน งานจึงไม่เสร็จทั้งกลุ่มจนต้องถูกครูตำหนิ เมื่อครูใช้ให้นักเรียนเก็บเศษขยะในโรงเรียน ดาวจะแอบหลบไปทิ้งได้คันไม้ดูเพื่อน ๆ เก็บเศษขยะ เต๋นซึ่งเป็นเพื่อนของดาวได้ตักเตือนดาวไม่ให้เอาเปรียบผู้อื่น แต่ดาวไม่เชื่อ เพื่อน ๆ รู้นิสัยดาวจึงไม่อยากคบกับดาว เมื่อครูแบ่งกลุ่มมาให้ทำงานไม่มีเพื่อน ๆ คนไหนอยากให้ดาวอยู่กลุ่มเดียวกับตน ดาวจึงกลายเป็นคนที่น่ารังเกียจของเพื่อน ๆ ไป และที่บ้านเมื่อแม่ถามน้องของดาว น้องของดาวได้บอกความจริงว่า ดาวเอาเปรียบน้อง แม่จึงตัดเงินค่าขนมของดาววันละ 2 บาท เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เป็นการลงโทษดาวที่เอาเปรียบน้อง

บทบาทของตัวละคร

บทบาทของดาว

สมมติว่าเธอชื่อดาว เป็นนักเรียนชั้น ป. 5 เธอมักชอบเอาเปรียบผู้อื่นอยู่เสมอ เมื่ออยู่บ้านก็เอาเปรียบน้อง อยู่ที่โรงเรียนก็เอาเปรียบเพื่อน ๆ ครูให้ทำงานกลุ่มก็ไม่ช่วยเพื่อนทำงาน

ครูให้ทำงานส่วนรวมของโรงเรียนเธอก็ไม่ช่วยเพื่อน เค้าไม่ได้ตักเตือนเธอ เธอก็ไม่ซื้อพวงมาลัยให้เพื่อน ๆ จึงไม่ยอมรับเธอเข้ากลุ่มทำงานด้วย และแม่ก็ได้ตัดค่าขนมของเธอ 1 สัปดาห์

บทบาทของเด่น

สมมติว่าเธอชื่อ เค้น เป็นนักเรียนชั้น ป.5 เธอเห็นว่าดาวเป็นคนที่ชอบเอาเปรียบผู้อื่น เธอจึงได้ไปตักเตือนดาว แต่ดาวก็ไม่เชื่อ

บทบาทของเพื่อนของดาว

สมมติว่าเธอเป็นเพื่อนของดาว เธอถูกดาวเอาเปรียบเมื่อเวลาทำงานกลุ่ม และทำงานส่วนรวม เธอจึงไม่ชอบดาว และเมื่อครูให้ทำงานกลุ่มอีก เธอจึงไม่ทำให้ดาวเข้ามาอยู่ในกลุ่มด้วย

บทบาทของน้องของดาว

สมมติว่าเธอเป็นน้องของดาว เธอถูกดาวเอาเปรียบเสมอ เมื่อแม่ให้แบ่งขนมกัน ดาวจะแบ่งเอาไว้ก่อนครึ่งหนึ่ง แล้วอีกครึ่งหนึ่ง ดาวจะแบ่งให้เธอยังส่วนหนึ่งและดาวเก็บไว้อีกส่วนหนึ่ง เธอทราบเธอจึงบอกแม่

บทบาทของแม่ของดาว

สมมติว่าเธอเป็นแม่ของดาว เธอให้ดาวแบ่งขนมให้น้องกินด้วย และต่อมาภายหลังเธอร่ำว่าดาวเอาเปรียบน้อง เธอจึงตัดค่าขนมของดาววันละ 2 บาท เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เป็นการลงโทษดาว

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม "ตรงต่อเวลา"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ตามขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าที่แท้ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูสอน ถ้านักเรียนเข้าชั้นเรียนไม่ตรงต่อเวลา การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ครูฉายวีดิทัศน์เรื่อง "ตรงต่อเวลา" ที่มีเรื่องราวของการเข้าชั้นเรียนตรงต่อเวลา และเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา ให้นักเรียนพิจารณาและติดตามไปด้วย คือ

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลงแล้ว ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "ตรงต่อเวลา" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 การตรงต่อเวลาเกิดผลดีอย่างไร

2.2.2 ขจรกับเกษม ทำอย่างนั้นเกิดผลเสียอย่างไร

2.2.3 การกระทำของตัวละครแบบใด เหมาะสมแก่การเลียนแบบ

2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นขจรหรือเกษมจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

- 2.3 คนเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจคำตอบอย่างรวดเร็ว
  - 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
  - 2.5 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา และไม่ตรงต่อเวลา
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ครูให้นักเรียนทั้งหมดสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับจากการดูวีดิทัศน์เรื่อง "ตรงต่อเวลา" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริงของนักเรียน
  - 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์
1. วีดิทัศน์เรื่อง "ตรงต่อเวลา"
  2. เอกสารเรื่อง "ตรงต่อเวลา"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนจากการดูวีดิทัศน์
2. สังเกตจากการอภิปรายของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

บทละครวิดีโอ "เรื่องตรงต่อเวลา"

SCENE	SHOT		FIGURE	SOUND
1	1	CAPTION	บทละครแม่แบบเรื่อง "ตรงต่อเวลา"	
	2	FADE IN	บรรยากาศในโรงเรียนนักเรียนวิ่งเล่น	
	3	CU	กระดิ่ง	เสียงกระดิ่ง
	4	LS	นักเรียนวิ่งมาเข้าแถวหน้าชั้นเรียน	
	5	LS/PAN/R	นักเรียนกำลังเข้าแถว	
	6	LS	นักเรียนเดินเข้าห้องเรียน	
	7	MS/PAN	มานิตและเพื่อน ๆ เดินเข้าห้องเรียนแล้วเดินไปนั่งที่โต๊ะเรียน	
	8	LS	นักเรียนนั่งที่โต๊ะเรียน	
			ด้านหน้า	
	9	GS	นักเรียนนั่งในห้องเรียน	เสียงกระดิ่ง
			ด้านหลัง	
	10	MS/PAN/R	ครูคารมเดินเข้าชั้นเรียน	
	11	MS	หัวหน้าชั้นบอกนักเรียนทำความเคารพครู	นักเรียนทำความเคารพ
12	ZOOM/OUT/LS	นักเรียนทำความเคารพครู	"สวัสดี (ครับ ค่ะ) คุณครู"	
13	CU	ครูคารมยิ้มพร้อมกับพยักหน้ารับและทักทายนักเรียน แล้วครูคารมก็เหลือบตามองไปที่โต๊ะของนักเรียนที่ว่าง	"สวัสดีนักเรียนทุกคน" "อ้าว ! หายไปไหนอีก 2 คน"	

SCENE	SHOT		FIGURE	SOUND
2	14	LS	นักเรียนหันไปมองโต๊ะที่ว่าง	"เขาคงยังวิ่งเล่นอยู่ที่ หลังโรงเรียนกระมัง ครับ"
	15	CU	โต๊ะนักเรียนที่ว่าง	
	16	MS	มานิต	
	17	MS	ครูคารี	"พวกเธอเข้าชั้นเรียน ตรงต่อเวลาดีมาก"
	1	MS	ครูคารีอธิบายการประดิษฐ์กระดาษ	"ทำหน้าโดยการตัด กระดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยม ผืนผ้า ขนาด 4x8 ซม. ม้วนให้เป็นวงกลม แล้วทากาวผนึกไว้ ตัดกระดาษตกแต่งเป็น ตา จมูก ปาก (ดังภาพที่ 3)
	2	MS	ขจรรยืนอยู่ที่ประตูด้านหน้าของชั้นเรียน	"ครูครับ ผมขอเข้าชั้นเรียนครับ"
	3	CU	ครูคารีพยักหน้ารับ	"ขจร เหนอ ไปไหนมา"
	4	MS	ขจร	"ไปห้องนี้มาครับ"
	5	MS	สักครู่นี้ ขณะที่ครูคารีกำลังอธิบาย เกษมก็วิ่งเข้ามา	"ครูครับ ขออนุญาต เข้าชั้นเรียนครับ"

SCENE	SHOT		FIGURE	SOUND
	6	LS	ครูดารณีมองหน้า	
	7	CU	เกษมรีบบอก	"ผมไปห้องนี้มาครับ"
	8	LS	ขจรกับเกษมรีบบอกที่เตรียม มาขึ้นมา แล้วขจรก็สะกิดมานิต	"ครูสอนถึงไหนแล้ว"
	9	MS	มานิตหันมา	"พวกแกมัวแต่เล่นกัน อยู่ได้"
	10	MS	ขจรกับเกษมก็พยายามชะเง้อดูเพื่อน	
	11	LS	ครูดารณีอธิบายการทำตุ๊กตาเสร็จ แล้ว นักเรียนทุกคนต่างทยอยกัน นำผลงานไปส่งครู	
	12	CU	ขจรกับเกษมทำตุ๊กตาไม่ได้ จึงนั่ง เฉย ๆ นำผลงานไปส่งครู และไม่ได้ คะแนน	
		CAPTION	สวัสดี	ZOOM OUT FADE IN / CUT

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม "นอนดิ๊ก คีนสาย ไปไม่ทัน"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่า ขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ
  - 1.1 ครูนำสู่กิจกรรมโดยการกล่าวถึงความไม่ซื่อสัตย์ด้านการตรงต่อเวลา
  - 1.2 ครูเล่าสถานการณ์จำลองเรื่อง "นอนดิ๊ก คีนสาย ไปไม่ทัน" ให้นักเรียนฟัง
  - 1.3 ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท
2. ขั้นดำเนินการ
  - 2.1 ครูแจกเอกสารและสถานการณ์จำลองและบทบาทให้ผู้แสดงเพื่อศึกษาและซักซ้อมก่อนการแสดง
  - 2.2 ให้นักแสดงแนะนำตนเองตามบทบาทที่ต้องแสดง
  - 2.3 แสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "นอนดิ๊ก คีนสาย ไปไม่ทัน" ไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้เวลาไม่เกิน 15 นาที
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล
  - 3.1 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์และทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากสถานการณ์นั้น ๆ โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศการแสดง

- 3.2 ครูให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่อง " นอนดึก ตื่นสาย ไปไม่ถึง" หลังจากที่ได้ดู การแสดงจากสถานการณ์จำลอง โดยครูแจกกระดาษข้อความเกี่ยวกับเรื่อง "นอนดึก ตื่นสาย ไปไม่ถึง" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบ ของนักเรียนแต่ละคน ในหัวข้อต่อไปนี้ คือ
  - 3.2.1 ใครที่นอนตื่นสาย
  - 3.2.2 การนอนตื่นสายมีผลเสียอย่างไร
  - 3.2.3 ผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลามีผลเสียอย่างไร
  - 3.2.4 ถ้านักเรียนเป็นวิโรจน์ นักเรียนจะทำอย่างไรหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3.3 คนเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจคำตอบอย่างรวดเร็ว
- 3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงใน กระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนา การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์หน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและ หลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 3.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการทำสิ่งใด ๆ ที่ตรงต่อเวลา มีผลดีอย่างไร และไม่ตรงต่อเวลามีผลเสียอย่างไร

4. ขั้นสรุป

- 4.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "นอนดึก ตื่นสาย ไปไม่ถึง" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริง ของนักเรียน
- 4.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์**
1. เอกสารเรื่อง "นอนตึก คืนสาย ไปไม่ทัน"
  2. อุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์จำลอง เช่น ฟุตบอล

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง และการสอนแบบปกติ

เรื่อง "นอนดึก คีนสาย งามทัน"

ฉากที่ 1 ณ สนามฟุตบอลโรงเรียน

บรรยาย คุณครูปรึกษากำลังทำการคัดเลือกนักฟุตบอลทีมของโรงเรียน เพื่อไปแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด ขณะนั้นมีนักเรียนมาทำการคัดเลือกมากมาย ในจำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก วิโรจน์ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมทีมฟุตบอลด้วย

วิโรจน์ "ดีใจจังเลย ได้รับคัดเลือกเป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนแล้ว"

ถวิล "เราก็ได้เป็นเหมือนกันนะวิโรจน์ แต่เอ ! เราเห็นเธอมาโรงเรียนสายบ่อย ๆ จะมาทันซ้อมตอนเช้าหรือ"

วิโรจน์ "ไม่เห็นเป็นไรเลย มาสายก็ไม่ต้องซ้อมสิ ฝึมือขึ้นหนึ่งอยู่แล้ว"

ถวิล "อ้าว ทานอะไร มาเช้า ๆ แล้วมาซ้อมด้วยกัน ไม่ได้หรือ"

วิโรจน์ "มาโรงเรียนเช้า ๆ ได้ใจ ก็เรานอนดึก คีนก็สาย มาโรงเรียนไม่ทันบ่อย ๆ "

ถวิล "เธอน่าจะปรับปรุงตัวหน่อยนะ"

ฉากที่ 2 ณ สนามฟุตบอลโรงเรียน

บรรยาย เช้าวันหนึ่ง ครูปรึกษากำลังคุมทีมนักฟุตบอลออกกำลังกายอยู่ในสนาม เมื่อใกล้เวลาโรงเรียนเข้า วิโรจน์ก็วิ่งกระหืดกระหอบมาหาครูปรึกษา

วิโรจน์ "คุณครูครับ ผมขอโทษครับที่มาช้าไปหน่อย"

ครูปรึกษา "ไม่ช้าไปหน่อยแล้วนะ ฝึก็ใกล้โรงเรียนจะเข้าแล้ว"

วิโรจน์ "คือว่า เมื่อคืนผมนอนดึก เลยตื่นสาย"

ครูปรึกษา "วิโรจน์ ครูขอเตือนเธอนะ ขอให้พยายามรักษาเวลาด้วย เพราะเธอมาสายหลายครั้งแล้ว ถ้ามาสายอีกครั้งครูจะให้คนอื่นมาเล่นแทนที่เธอ ขอให้ปรับปรุงตัวด้วย การแข่งขันก็ใกล้เข้ามาแล้ว"

วิโรจน์ "ครับ"

ฉากที่ 3 ณ สนามฟุตบอลโรงเรียน

- บรรยาย หลังเลิกเรียนวันหนึ่ง ครูปรีชาเรียกนักฟุตบอลทุกคนมาเพื่อนัดหมาย เกี่ยวกับการแข่งขันในวันรุ่งขึ้น และย้ำให้ทุกคนตรงต่อเวลา เพราะจะต้องใช้เวลาเดินทางไปแข่งขันที่สนามกีฬาจังหวัด เมื่อเลิกประชุม ครูปรีชาได้เรียกวิโรจน์มาพบตามลาพัง
- ครูปรีชา "ครูได้บอกทุกคนแล้วว่าพรุ่งนี้จะต้องมาพบกันที่นี่ และต้องตรงเวลาดำยนะ"
- วิโรจน์ "ครับ ผมทราบครับ พรุ่งนี้ 7 โมงครึ่ง ที่หน้าโรงเรียน ผมจะรีบมาครับ"
- ครูปรีชา "ดีมาก กลับไปพักผ่อนได้แล้ว"

ฉากที่ 4 หน้าโรงเรียนวัดสมอ

- บรรยาย รุ่งเช้าของวันแข่งขัน ครูปรีชาและเพื่อน ๆ ร่วมทีม กำลังรอคอยวิโรจน์ด้วยความกระวนกระวาย เมื่อเลยเวลานัดหมายไปครึ่งชั่วโมง
- ครูปรีชา "เอ ! นี่ก็ 8 นาฬิกาแล้ว วิโรจน์ยังไม่มาอีกหรือ"
- ถวิล "ยังไม่มาเลยครับ เขาเห็นว่าเขาเล่นเป็นตัวสำคัญนี่ครับ เลยขอพาให้คนอื่นรอ"
- ครูปรีชา "นี่ก็เลยเวลาไปมากแล้วนะ ไปบอกให้ลูกชาตีออกรถได้แล้ว"
- บรรยาย ขณะนั้นวิโรจน์วิ่งมาพอดี ลูกชาติ จึงหยุดรถรอ
- วิโรจน์ "คุณครูครับ รอผมด้วยครับ"
- ครูปรีชา "เธอก็รับปากกับครูแล้วว่าจะมาให้ทันไง"
- วิโรจน์ "ครูครับ ผมขอโทษครับ"
- ครูปรีชา "เอาล่ะ ๆ ไปกันได้แล้ว เดี่ยวจะเสียเวลาไปมากกว่านี้"

ฉากที่ 5 ณ สนามฟุตบอลจังหวัด

- บรรยาย ครูปรีชาและทีมฟุตบอลรีบไปรายงานตัว แต่ทุกคนก็ต้องเสียใจกลับมา เมื่อทางสนามตัดสินใจการแข่งขันไปแล้ว เพราะมารายงานตัวช้ากว่ากำหนดเวลา จึงทำให้ทุกคนไม่ได้ลงแข่งขันอย่างที่ตั้งใจไว้ และไม่มีใครอยากพูดกับวิโรจน์เลย

วิโรจน์ "เพื่อน ๆ เราขอโทษนะ"

เพื่อน ๆ "....."

บรรยาย ทุกคนต่างเดินหนีวิโรจน์ไป

โปรแกรมการให้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 12

ชื่อกิจกรรม "หนีโรงเรียน"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนทราบ

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ครูนำเรื่อง "หนีโรงเรียน" มาบรรยายให้นักเรียนฟัง โดยมีภาพประกอบ

2.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ปรึกษากันในการตอบปัญหา
ท้ายกรณีตัวอย่าง ตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ลาไฮและมีหนีโรงเรียนเพราะอะไร

2.2.2 ใครถูกรถจักรยานยนต์ชนจนได้รับบาดเจ็บ

2.2.3 การหนีโรงเรียนมีผลเสียอย่างไร

2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นลาไฮหรือมี จะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้รับจากสถานการณ์จำลอง เรื่อง "หนีโรงเรียน" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์

1. รูปภาพ
2. เอกสารเรื่อง "หนีโรงเรียน"

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

หนีโรงเรียน

ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียนจำนวนมาก แต่มีครูน้อย ครูจึงไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง โรงเรียนจึงออกกฎระเบียบห้ามนักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนก่อนที่โรงเรียนจะเลิก แต่มีนักเรียนบางคนหนีออกมาซื้อขนมในตลาดเวลาพักเที่ยง ลಾಯและมณีก็มักจะหนีโรงเรียนออกมาซื้อขนมบ่อย ๆ

วันหนึ่งคุณครูประจำชั้นต้องเข้าประชุมในเวลาเที่ยงวัน ลಾಯและมณีก็ได้ชักชวนกันออกไปซื้อขนมในตลาดอีกครั้ง แต่คราวนี้โชคเข้าข้างทั้ง 2 คน เมื่อลಾಯข้ามถนนไปแล้ว มณีกำลังจะข้ามถนนตามไป ได้มีรถจักรยานยนต์คันหนึ่ง วิ่งมาด้วยความเร็วสูง ได้ชนมณีล้มลงสลบไป ลಾಯไม่รู้จะทำอย่างไร จึงรีบวิ่งไปโรงเรียน และพบกับคุณครูวิทยา คุณครูประจำชั้นพอดี จึงรีบรายงานให้คุณครูทราบ คุณครูจึงรีบพามณีไปที่โรงพยาบาล

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะนำ

ครั้งที่ 13

ชื่อกิจกรรม "หนูน้อยเก็บเห็ด"

เวลา - 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ

2. ขั้นดำเนินการ

- 2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน และหาอาสาสมัครอีกกลุ่มละ 1 คน เพื่อแข่งขันกันเก็บเห็ดที่ละกลุ่ม
- 2.2 อาสาสมัครของแต่ละกลุ่มจะถูกผูกตาด้วยผ้า เพื่อป้องกันการมองเห็น
- 2.3 หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มมีหน้าที่คอยบอกทิศทางให้หูของคนไปเก็บเห็ดให้ได้มากที่สุด กลุ่มใดเก็บได้มากที่สุด เป็นผู้ชนะ
- 2.4 ชักถามสมาชิกที่สังเกตการณ์
- 2.5 ให้หัวหน้ากลุ่มและอาสาสมัครรายงานผลงานของตน และชักถามปัญหาในการทำงาน ครูชมเชยกลุ่มที่ชนะ
- 2.6 ครูชักถามนักเรียนว่า "นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนเพราะอะไร" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษ

- 2.7 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 2.8 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 2.9 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดสรุปข้อคิดที่ได้รับจากกิจกรรม "หนูน้อยเก็บเห็ด" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์
1. ผ้าปิดตา 3 ผืน
  2. กระดาษซึ่งตัดเป็นรูปเห็ด
  3. กระดาษสำหรับเขียนข้อความ

- แนวสรุป
1. การที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้นั้น จะทำให้โรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เกิดความวุ่นวาย มีชื่อเสียง
  2. นักเรียนที่ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนเป็นนักเรียนที่ดี เพราะไม่สร้างความวุ่นวายให้กับโรงเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปรายผล และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้ชุดการแนะแนว

ครั้งที่ 14

ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 40 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
  2. เพื่อให้นักเรียนสรุปบทพหุอันซึ่งได้เรียนรู้จากการใช้ชุดการแนะแนว เพื่อพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 ความหมายของคำว่า จริยธรรม , เหตุผลเชิงจริยธรรม, ความซื่อสัตย์, การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
  - 2.2 คุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเรื่องการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
  - 2.3 แนวทางการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
3. ครูกล่าวขอให้นักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้ และกล่าวปิดการทดลอง

อุปกรณ์

เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจของนักเรียน
2. สังเกตการร่วมอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ทำในกลุ่มควบคุม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนและครูกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการของการสอนแบบปกติ ตลอดจนช่วงเวลา ระยะ เวลา จำนวน ครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง	ครูแนะนำตนเอง และให้นักเรียนเล่นกิจกรรมดอกไม้รวมใจ โดยดำเนินการดังนี้ 1. นักเรียนหยิบชิ้นส่วนของรูปดอกไม้ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 2. ให้นักเรียนนำรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์ แล้วจับกลุ่มพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 5 นาที 3. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่มาร่วมใจกันมาก่อน ได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 4. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และให้ความรู้ในเรื่อง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
2-3	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองด้านไม่ลอกงานเพื่อนหรือทำให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำ	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง ได้แก่ ไม่ลอก งานเพื่อน หรือทำให้เพื่อนหรือ ญาติช่วยทำให้ คามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กันขั้นที่สูง กว่าขั้นที่ 1 และ 2	จริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม ความซื่อสัตย์ อย่างพอเข้าใจ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และ นัดหมายสถานที่ วันเวลาที่จะพบกัน ในครั้งต่อไป ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 ผู้วิจัยดำเนินการ การสอนเช่นเดียวกันทุกครั้ง ดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงความสำคัญ ของเรื่องที่สอนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในแต่ละขั้นตอน 2. <u>ขั้นสอน</u> 2.1 ครูอธิบายเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายในแต่ละครั้ง พร้อมสื่อประกอบการสอน ได้แก่ เอกสาร เทปบันทึกเสียง 2.2 ครูแจกกระดาษข้อความที่ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ให้นักเรียน ตอบลงในกระดาษเขียนตอบของ แต่ละคน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
4-5	ความซื่อสัตย์ต่อตนเองด้านการ	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง	2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียน แล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู 3. <u>ขั้นสรุป</u> 3.1 ครูให้นักเรียนสรุป และครูสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
	ยอมรับผิดจากการกระทำของตน	จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตน ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2	
6	ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นด้านไม่พูดปด	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดปด ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2	
7	ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นด้านไม่พูดปดและด้านไม่ลักขโมย	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดปด และการไม่ลักขโมย ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
8-9	ความซื่อสัตย์ต่อ ผู้อื่นด้านไม่ เอาเปรียบ ผู้อื่น	โคลเบอร์กไปสู่อันดับที่สูงกว่า ขั้นที่ 1 และ 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ เอาเปรียบผู้อื่น ตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กไปสู่อันดับที่สูงกว่า ขั้นที่ 1 และ 2	
10-11	ความซื่อสัตย์ต่อ หน้าที่ด้านตรง ต่อเวลา	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ ได้แก่ การมา โรงเรียนตรงต่อเวลา ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่อันดับที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2	
12-13	ความซื่อสัตย์ต่อ	เพื่อให้นักเรียนสามารถยก	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
14	หน้าที่ด้านปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ปัจจุบันนี้เทศ	ระดับการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติ ตามกฎระเบียบข้อบังคับ ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 1. เพื่อเปิดโอกาสให้นัก เรียนแสดงความ คิดเห็น 2. เพื่อให้ให้นักเรียนสรุป บททวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ จากการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความ ซื่อสัตย์	1. ให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ 2. ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ พร้อมทั้งกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับ จากการเรียนเรื่องการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และครูสรุปเพิ่มเติม 3. ครูกล่าวขอชื่นชมนักเรียนทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง ครั้งนี้ และกล่าวปิดการทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 40 นาที

การประเมินผล

1. การประเมินผลครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ
  - 1.1 สังเกตความสนใจ ความตั้งใจของนักเรียนต่อการสอนแบบปกติ
  - 1.2 สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนาซักถาม
2. การประเมินผลครั้งที่ 12 - 13
  - 2.1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
  - 2.2 สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุป
3. การประเมินผลครั้งที่ 14 ปัจฉิมนิเทศ
  - 3.1 สังเกตจากความตั้งใจของนักเรียน
  - 3.2 สังเกตจากการร่วมอภิปรายและการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม บรมนิเทศ

เวลา 40 นาที

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียน และครูกับนักเรียน
  2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
  3. เพื่อให้นักเรียนทราบวิธีการของการสอนแบบปกติ ตลอดจนช่วงเวลา ระยะเวลา จำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการทดลอง

วิธีดำเนินการ

1. ครูแนะนำตนเอง
2. ครูให้นักเรียนเล่นกิจกรรมคอกไก่รวมใจ โดยดำเนินการดังนี้
  - 2.1 ให้นักเรียนหยิบชิ้นส่วนของรูปคอกไก่ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น
  - 2.2 ให้นักเรียนนำรูปคอกไก่ต่อกันให้สมบูรณ์ แล้วจับกลุ่มพูดคุย ชักถามข้อมูลส่วนตัว ของกันและกัน ภายในเวลา 5 นาที ตามหัวข้อต่อไปนี้
    - 2.2.1 ชอบสีอะไรมากที่สุด
    - 2.2.2 ชอบเรียนวิชาอะไรมากที่สุด
    - 2.2.3 ชอบกีฬาอะไรมากที่สุด
    - 2.2.4 งานอดิเรกชอบทำอะไรมากที่สุด
  - 2.3 เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนพากลุ่มของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทั้ง 5 กลุ่ม
  - 2.4 ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้ให้นักเรียนที่นำรู้จักกันมาก่อน ได้ ท้าความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จัก และข้อคิดอื่น ๆ ที่ได้ จากกิจกรรม

3. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และลักษณะของการสอนแบบปกติเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และให้ความรู้ในเรื่องจริยธรรม ความซื่อสัตย์ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และนัดหมายสถานที่ วันเวลาที่จะพบกันครั้งต่อไป

อุปกรณ์ 1. รูปดอกไม้ตัดเป็น 3 ส่วน ต่อ 1 ดอก จำนวน 5 ดอก

แนวสรุป

1. การจะรู้จักคนอื่น ควรสนใจที่จะเข้าไปทักทายซักถาม นำไปสู่การพูดคุย เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้น
2. เพื่อนของเราแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แต่เราจะอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในระยะเวลา 7 สัปดาห์ ขอให้ทุกคนตั้งใจที่จะฝึกฝน

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจของนักเรียนต่อการสอนแบบปกติ
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย สนทนาซักถามของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม "บอกแล้วไม่เชื่อ"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการทำกรบ้านและงานต่าง ๆ ที่ครูให้ไปทำ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ให้นักเรียนทุกคนฟัง

2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ให้นักเรียน
ตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ

2.2.1 นักเรียนคิดว่าผู้ใดประพฤติดนดีที่สุด

2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นน้อย นักเรียนจะลอกการบ้านจากหน่วยหรือไม่
เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลา
อย่างรวดเร็ว

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ
โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด

ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้งานชิ้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการลอกงาน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้งาน

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับ จากการฟังเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้งาน ลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ 1. เอกสารเรื่อง "บอกแล้วไม่เชื่อ"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม "ชื่อลี้ภัยต่อตนเอง"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน หรือให้เพื่อนหรือญาติช่วยทำให้ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการทำการบ้าน หรืองานที่ครูสั่งให้นำมาใบหาที่บ้าน
2. ขั้นสอน
  - 2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
  - 2.2 ครูแจกข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร" ให้กับทุกกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถามซึ่งกันและกัน
  - 2.3 ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษของแต่ละกลุ่ม
  - 2.4 ครูเก็บกระดาษของแต่ละกลุ่ม และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
  - 2.5 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การไม่ลอกงานของเพื่อน ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการร่วมอภิปรายร่วมกันกับครู

2.6 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

3. ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม และครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ 1. ช่ายเขียนข้อความ "เราไม่ลอกงานของเพื่อนเพราะอะไร"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในข้อความที่แจกให้
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม "เด็กชื่อ"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง ตามขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการกระทำความผิด แล้วยอมรับผิด

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าเรื่อง "เด็กชื่อ" ให้นักเรียนทุกคนฟัง (และมีเอกสารประกอบ)

2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "เด็กชื่อ" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ

2.2.1 มีใครบ้างไปเก็บผลมะม่วงหลังโรงเรียน

2.2.2 ใครเป็นผู้เอาก่อนอิฐขว้างมะม่วงจนไปตกลงประชาศรีชะแตก

2.2.3 เหตุใดครูจึงจะตีเด็กชายวิชัย

2.2.4 เด็กชายองอาจเห็นเด็กชายวิชัยจะถูกตี เด็กชายองอาจทำอะไร

2.2.5 เด็กชายองอาจกระทำเช่นนี้ เรียกว่าเป็นคนอย่างไร

2.2.6 ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายองอาจจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- 2.3 ครูเก็บกระดาษของแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
  - 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบข้อคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำ ของคน านขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบ ก่อนและหลังการร่วมอภิปรายร่วมกันกับครู
  - 2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดจากเรื่อง "เด็กชื้อ" ด้านความ ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของคน ในลักษณะของ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง
  - 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "เด็กชื้อ"

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม "แจกันเป็นเหตุ"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการยอมรับผิดจากการกระทำของตนเอง

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าเรื่อง "แจกันเป็นเหตุ" ให้นักเรียนทุกคนฟัง

2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "แจกันเป็นเหตุ" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ

2.2.1 บุคคลแต่ละคนในเรื่องประวัตินั้นอย่างไร

2.2.2 นักเรียนคิดว่าบุคคลใดประวัตินั้นดีที่สุดในเรื่อง

2.2.3 คนที่ยอมรับผิดจากการกระทำของตนดีหรือไม่ นักเรียนจะทําอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของแต่ละคน และตรวจคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

- 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำ ของตน ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบ ก่อนและหลังการร่วมอภิปรายร่วมกันกับครู
- 2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเมื่อทำผิดแล้วยอมรับผิด
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากการฟังเรื่อง "แจกันเป็นเหตุ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ได้แก่ การยอมรับผิดจากการกระทำของตน ใน ลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม
- อุปกรณ์
1. รูปภาพ
  2. เอกสารเรื่อง "แจกันเป็นเหตุ"

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม "ทีหลังอย่าทำ"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเชื่อสัตย์ต่อผู้อื่นได้แก่การไม่พูดปด ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลส์เบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการพูดปด

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูเล่าเรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" ให้นักเรียนฟัง
- 2.2 ครูแจกกระดาษคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อความมีดังนี้ คือ
  - 2.2.1 จากเรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" การพูดปดมีผลเสียอย่างไร
  - 2.2.2 จากเรื่อง "ทีหลังอย่าทำ" การพูดความจริงเสมอ มีผลดีอย่างไร
  - 2.2.3 ถ้านักเรียนเป็นหนู นักเรียนจะทำอย่างหนูหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
- 2.4 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อความเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ครูจะซักถามหา เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้

เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดบด ในขั้นที่ สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการ อภิปรายร่วมกันกับครู

2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดบด และผลเสียหายต่อตนเองและ ผู้อื่นที่ละคน

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากเรื่อง "ทีหลังอย่าทา" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่พูดบด ในลักษณะของการทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน

3.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ทีหลังอย่าทา"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 7

ชื่อกิจกรรม "พยานเท็จ"

เวลา "40 นาที"

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ลักขโมยและไม่พูดบด ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การพูดบด และการลักขโมย

2. ขั้นสอน

2.1 ครูนำเทปบันทึกเสียงวิทยากรที่มาบรรยายเรื่อง "พยานเท็จ" มาให้นักเรียนฟัง และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "พยานเท็จ" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน ตามข้อคำถามต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ใครคือพยานเท็จ

2.2.2 ทำไมนายดำต้องให้เงินและทองแก่นายแดง

2.2.3 ใครเป็นคนขโมยเพชรและฆ่าเจ้าของตาย

2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นนายแดงจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ครูจะซักถามนำ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ในการพิจารณาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ลักขโมย และการไม่ทุจริต ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลัง การอภิปรายร่วมกันกับครู

2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการทุจริต และการลักขโมย

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากการฟังเรื่อง "พยานเท็จ" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่ลักขโมย และการไม่ทุจริต ในลักษณะ ของการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง ของนักเรียน

3.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

- อุปกรณ์**
1. เอกสารเรื่อง "พยานเท็จ"
  2. เครื่องบันทึกเสียง
  3. เทปบันทึกเสียง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเรื่องที่ฟังจากเทป
2. สังเกตการอภิปราย การตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 8

ชื่อกิจกรรม "ใครดีกันแน่"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่นตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการเอาเปรียบผู้อื่นที่นักเรียนเคยพบ
2. ขั้นสอน
  - 2.1 ครูเล่าเรื่อง "ใครดีกันแน่" ให้นักเรียนทุกคนฟัง
  - 2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "ใครดีกันแน่" ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษคำตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ
    - 2.2.1 บุคคลแต่ละคนในเรื่องประวัตินั้นอย่างไร
    - 2.2.2 นักเรียนคิดว่าบุคคลใดประวัตินั้นดีที่สุดในเรื่อง
    - 2.2.3 คนที่เอาเปรียบผู้อื่นได้รับโทษอย่างไร นักเรียนจะทําอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
  - 2.4 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด

ในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่นในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

2.5 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเอาเปรียบผู้อื่น และการถูกเอาเปรียบจากคนอื่น

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้ฟังเรื่อง "ใครดีกันแน่" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่นในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ใครดีกันแน่"

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 9

ชื่อกิจกรรม "ต้องเจอแบบนี้"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเอาเปรียบผู้อื่น

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้" ให้นักเรียนทุกคนฟัง

2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ

2.2.1 จากเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้" การเอาเปรียบผู้อื่นมีผลเสียอย่างไร

2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นดาว นักเรียนจะทำอย่างดาวหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเดียวกับที่นักเรียนได้ตอบในกระดาษ

โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามนำ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้

ใช้ความคิดในการพิจารณาเหตุผล ในการตอบคำถามเพื่อนำไปสู่การพัฒนา

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่ การไม่เอาเปรียบ

ผู้อื่น ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและ

หลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

3 ขั้นสรุป

- 5.2 ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับจากการฟังเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้" ด้านความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ได้แก่การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน
- 5.3 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ต้องเจอแบบนี้"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 10

ชื่อกิจกรรม "ตรงต่อเวลา"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าในขณะที่ครูสอน ถ้านักเรียนเข้าชั้นเรียนไม่ตรงต่อเวลา การกระทำของนักเรียนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ขั้นสอน
  - 2.1 ครูเล่าเรื่อง "ตรงต่อเวลา" ให้นักเรียนทุกคนฟัง
  - 2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "ตรงต่อเวลา" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ
    - 2.2.1 การตรงต่อเวลาเกิดผลคืออย่างไร
    - 2.2.2 ขจรกับเกษม ทำอย่างนั้นเกิดผลเสียอย่างไร
    - 2.2.3 การกระทำของตัวละครแบบใด เหมาะสมแก่การเลียนแบบ
    - 2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นขจรหรือเกษมจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 2.3 คนเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แล้วตรวจคำตอบอย่างรวดเร็ว

- 2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อคำถามเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู
- 2.5 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา และไม่ตรงต่อเวลา
3. ขั้นสรุป
- 3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับจากการฟังเรื่อง "ตรงต่อเวลา" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน
- 3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "ตรงต่อเวลา"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารเรื่อง "ตรงต่อเวลา"
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน

เรื่องตรงต่อเวลา

เมื่อนักเรียนได้ยินเสียงกระดิ่งของโรงเรียนแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่วิ่งมาเข้าแถวหน้าชั้นเรียน หัวหน้าชั้นบอกให้นักเรียนเข้าห้องเรียน จากนั้นนักเรียนเดินแถวเข้าห้องเรียน มาติดเดินเข้าห้องเรียนพร้อมกับเพื่อนแล้วเดินไปนั่งที่โต๊ะเรียน ลักครู่หนึ่งเสียงกระดิ่งดังขึ้นถึงชั่วโมงการประดิษฐ์ ครูคาร์ฟีเข้าชั้นเรียน หัวหน้าชั้นบอก "นักเรียนทาความเคารพ" ครูคาร์ฟีพยักหน้ารับและพูดขึ้นว่า "สวัสดีนักเรียนทุกคน" จากนั้นครูคาร์ฟีหลบตาไปที่โต๊ะของนักเรียนที่ว่างอยู่แล้วพูดขึ้นว่า "อ้าว ! หายไปไหนอีก 2 คน " นักเรียนบางคนหันไปมองที่โต๊ะว่าง มาติดบอกวา "เขาคงยังวิ่งเล่นอยู่ที่หลังโรงเรียนกระมังครับ" ครูคาร์ฟีจึงชมเชยนักเรียนที่นั่งอยู่ว่า "พวกเธอเข้าชั้นเรียนตรงต่อเวลาดีมาก"

ขณะที่ครูคาร์ฟีกำลังอธิบายการประดิษฐ์ตุ๊กตาอยู่นั้น ขจรเดินมาที่ประตูด้านหลังของชั้นเรียนแล้วพูดขึ้นว่า "ครูครับ ผมขออนุญาตเข้าชั้นเรียนครับ" ครูคาร์ฟีพยักหน้ารับ แล้วพูดขึ้นว่า "ขจรเพร่ไปไหนมาล่ะ" ขจรตอบว่า "ไปห้องน้ำมาครับ" ทั้ง ๆ ที่ขจรไปเล่นกับเกม ลักครู่เกมวิ่งเข้ามา "คุณครูครับ ขออนุญาตเข้าชั้นเรียนครับ" คุณครูคาร์ฟีมองหน้า เกมจึงรีบบอกว่า "ผมไปห้องน้ำมาครับ ขจรกับเกมรีบหยิบอุปกรณ์ที่เตรียมมาขึ้นมา จากนั้นขจรได้สะกิดมาติดแล้วถามมาติดว่า "ครูสอนถึงไหนแล้ว" มาติดหันมาพูดว่า "พวกเธอมีวแต่เล่นกันอยู่ได้" แล้วมาติดก็หันไปฟังครูคาร์ฟีต่อ ขจรกับเกมก็พยายามชะเง้อดูเพื่อน ๆ

เมื่อครูคาร์ฟีอธิบายการทำตุ๊กตาเสร็จแล้ว และนักเรียนในห้องก็ทำตุ๊กตาเสร็จแล้วนักเรียนทุกคนต่างทยอยกันนำงานไปส่งครู ขจรกับเกมทำตุ๊กตาไม่ได้ จึงไม่มีงานไปส่งครู และไม่ได้คะแนน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 11

ชื่อกิจกรรม "นอนตึก ตื่นสาย ไปไม่ทัน"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่า ขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการตรงเวลาว่ามีผลอย่างไร การไม่ตรงเวลามีผลเสียอย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ครูเล่าเรื่อง "นอนตึก ตื่นสาย ไปไม่ทัน" ให้นักเรียนทุกคนฟัง

2.2 ครูแจกกระดาษข้อคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "นอนตึก ตื่นสาย ไปไม่ทัน"

ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษ เขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อคำถามมีดังนี้ คือ

2.2.1 ใครที่นอนตื่นสาย

2.2.2 การนอนตื่นสายมีผลเสียอย่างไร

2.2.3 ผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลามีผลเสียอย่างไร

2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นวิรจรณ์ นักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละคน และตรวจดูคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

3. ขั้นสรุป

3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้รับจากการฟังเรื่อง "นอนดึก ตื่นสาย ไปไม่ทัน" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การตรงต่อเวลา ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "นอนดึก ตื่นสาย ไปไม่ทัน"

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 12

ชื่อกิจกรรม "หนีโรงเรียน"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับกฎระเบียบของโรงเรียนที่นักเรียนทราบ

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแจกเอกสารเรื่อง "หนีโรงเรียน" ให้นักเรียนทุกคนอ่าน และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 เมื่อนักเรียนทุกคนอ่านเอกสารที่ครูแจกให้เสร็จแล้ว ครูแจกกระดาษคำถามเกี่ยวกับเรื่อง "หนีโรงเรียน" ให้นักเรียนตอบลงในกระดาษเขียนตอบของแต่ละคน ซึ่งข้อความมีดังนี้ คือ

2.2.1 ลายและมณีหนีโรงเรียนเพราะอะไร

2.2.2 ใครถูกรถจักรยานยนต์ชนจนได้รับบาดเจ็บ

2.2.3 การหนีโรงเรียนมีผลเสียอย่างไร

2.2.4 ถ้านักเรียนเป็นลายหรือมณี จะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และตรวจคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว

2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลในการตอบคำถาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในขั้นที่สูงขึ้นกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

3. ขั้นสรุป

3.1 ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันสรุปเนื้อหาและข้อคิดที่ได้จากการอ่านเอกสารเรื่อง "หนีโรงเรียน" ด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริงของนักเรียน

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ เอกสารเรื่อง "หนีโรงเรียน"

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 13

ชื่อกิจกรรม "ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ"

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ไปสู่ขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นนำ
ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ
2. ขั้นสอน
  - 2.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
  - 2.2 ครูแจกข้อความ "นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพราะอะไร" ให้กับทุกกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถามซึ่งกันและกัน
  - 2.3 ให้นักเรียนเขียนตอบลงในกระดาษของแต่ละกลุ่ม
  - 2.4 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนแต่ละกลุ่ม และตรวจคำตอบโดยใช้เวลาอย่างรวดเร็ว
  - 2.8 ครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายในข้อความเกี่ยวกับที่นักเรียนได้ตอบลงในกระดาษ โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ครูจะซักถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และ 2 และครูดูความสอดคล้องกันของคำตอบก่อนและหลังการอภิปรายร่วมกันกับครู

2.9 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

3. ขั้นสรุป

3.1 ครูให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ในลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม พร้อมกับวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของนักเรียน

3.2 ครูสรุปเพิ่มเติม

อุปกรณ์ ข้อความ "นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพราะอะไร"

แนวสรุป

1. การที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้นั้น จะทำให้โรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เกิดความวุ่นวาย มีชื่อเสียง
2. นักเรียนที่ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนเป็นนักเรียนที่ดี เพราะไม่สร้างความวุ่นวายให้กับโรงเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในข้อความที่แจกให้
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 14

ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 40 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
2. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 ความหมายของคำว่า จริยธรรม , เหตุผลเชิงจริยธรรม, ความซื่อสัตย์, การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
  - 2.2 คุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเรื่องการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
  - 2.3 แนวทางในการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
3. ครูกล่าวขอให้นักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองครั้งนี้ และกล่าวปิดการทดลอง

อุปกรณ์ เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และการให้
เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจของนักเรียน
2. สังเกตการร่วมอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวบุญลักษณ์	ชื่อสกุล อึ้งชัยพงษ์
เกิดวันที่	23 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2509
สถานที่เกิด	อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 24 หมู่ 12 ถนนสรรสิทธิ์กิจ ตำบลกำแพงกระต่ายทอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร 62110
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองหลวง ตำบลบ้านหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร 62170
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2524	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพรานกระต่าย พิทยาคม
พ.ศ. 2527	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนกำแพงเพชร พิทยาคม (แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา)
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (วิชาเอก นาฏศิลป์) จากวิทยาลัยครูกำแพงเพชร
พ.ศ. 2533	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว) จากวิทยาลัยครูกำแพงเพชร
พ.ศ. 2536	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย
อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

บทคัดย่อ
ของ
บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤศจิกายน 2536

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกาฬงเพชร ปีการศึกษา 2536 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่ำกว่าเบอร์เซนต์ที่ 25 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรและสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดการแนะแนว และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ $t - test$

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE EFFECT OF GUIDANCE SET ON MORAL REASONING : HONESTY
OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS OF BAN PHRAN KRATAI
SCHOOL IN AMPHOE PHRAN KRATAI,
CHANGWAT KAMPHAENG PHET

AN ABSTRACT

BY

BOONLUK UNGCHAIYAPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

November 1993

The purpose of this experimental research was to study the effect of a guidance set on moral reasoning : honesty of prathom suksa v students of Ban Phran Kratai School in Aomphoe Phran Kratai, Changwat Kamphaeng Phet in the academic year 1993. The 30 subjects were randomly selected from students whose moral reasoning : honesty were lower than 25 percentile. they were randomly divided into the experimental group and the control group. Each group was consisted of 15 students. The experimental group was treated by a guidance set while the control group was taught with the conventional instruction. The instrument was moral reasoning : honesty questionnaire. The data were analyzed by t - test.

The results were as follows :

1. The moral reasoning : honesty aspect of the students in the experimental group was significantly higher than before the experiment at .05 level.
2. The moral reasoning : honesty aspect of the students in the control group was significantly higher than before the experiment at .05 level.
3. The moral reasoning : honesty aspect of the students in the experimental group was significantly higher than that in the control group at .05 level.